

శ్రీ సత్యవ్రత

సంవత్సర చంద్రిక. 12-0-0

విడివ్రతిక. అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

సంపుటము. 42

సంచిక 19

ఒరు లేయవి యోనరించిన నరవర యప్రియము తన మనంబున కగు దా
నొరులకు నపి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లన్. (సుహాభారతము)

Founder : K. NAGESWARA RAO

విరోధి సంవత్సర పుష్య శుద్ధ పూర్ణిమ బుధవారము



“వేణుగోపాల”

12 వ శతాబ్దంనాటి మైసూరుహూయనలిల్పం; లండన్ భారతశిల్పప్రదర్శనంలో దీనిని ప్రదర్శించారు.



ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1950-వ సం॥ జనవరి నెల 4-వ తేది బుధవారము

కమ్యూనిస్టు చైనా పరిగణన

చైనాలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వము స్థిరపడినది. కుమింటాంగ్ ప్రభుత్వము ఎంత కాలము దేశమువెలుపలనుండి యుద్ధమును సాగించినను కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమును పడభ్రష్టము చేయజాలదు. 1917-1920 సంవత్సరముల మధ్యరష్యాలో 'డెన్ కిన్ నాయకత్వమున వైట్ రష్యన్ వర్గము సాధించలేకపోయిన ఫలితములను జనరలిసిమో చాంగ్ కై షేక్ అధ్వర్యమున చైనా జాతీయవాదులు సాధించగలరని భావించుటగాని, ఆశించుటగాని ఆత్మవంచనమే యగును. 1917-20 సంవత్సరముల మధ్య కాలమున సోవియట్ రష్యాలో సంభవించిన నిష్పవాత్మకమైన మూఝలను, ఇతర ప్రపంచరాజ్యములు గుర్తించక, ఆ పరిణామమును అలక్ష్యముచేసి కాలచక్రమును వెనుకకు త్రిప్పటకు చేసిన ప్రయత్నములే 'ప్రాక్ - పశ్చిమ' రాజ్యముల మధ్యనే జేర్చడిన అనుమాన అవిశ్వాసములకు ప్రధాన హేతువు.

నాటి రష్యాచరిత్ర పూర్తిగా నేడు చైనాలో పునరావృత్తమైన 'ప్రాక్ - పశ్చిమ' రాజ్యముల సఖ్యత, సహకారము ఎన్నటికి లభింపవు. తత్ఫలితముగా సుస్థిరప్రపంచశాంతి ఎన్ని ప్రయత్నములు జరిగినప్పటికిని సిద్ధింపజలనిక లక్ష్యముగమాత్రమే యుండగలదు. ఈ ప్రమాదమును గుర్తించి యుండుటవలననే భారతప్రభుత్వము కమ్యూనిస్టు చైనాను పరిగణించుట జరిగినది. సోవియట్ రష్యా, ఆ కూటమికి చెందిన కమ్యూనిస్టు రాజ్యములు 'సోవియట్ చైనా'ను గుర్తించుట సహజము. భారతప్రభుత్వముగాని, ఇతర ప్రజాస్వామిక రాజ్యములుగాని, మావ్ ప్రభుత్వమును గుర్తించుటలో, ఆత్రము చూడకపోవుట, కమ్యూనిస్టుచైనాను ఎవరు ముందు పరిగణింతురని తమలో తాము పోటీపడకపోవుట కూడ సహజమే.

అధికారప్రకటనద్వారా మావ్ ప్రభుత్వమును పరిగణించినట్లు భారత ప్రభుత్వము తన నిర్ణయమును వెల్లడి

చేయుటవలన ప్రయోజనము ఉండదు. చైనాలో ఏర్పడిన కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమును గుర్తించినతరువాత భారత ప్రభుత్వము అచట తన ప్రతినిధిని నియమించవలెను. ఆ దేశపు ప్రతినిధిని అంగీకరింపవలెను. అప్పటికిగాని పరిగణన ధ్రువపడదు. ఇతర దేశములందు కమ్యూనిస్టు దేశములకు చెందిన రాయబారులు అనుసరించిన విధానములను, తత్ఫలితములను గ్రహించిన, కమ్యూనిస్టు రాజ్యములను పరిగణించుట అంత సులభకార్యము గాదని అంగీకరింపవలసి యుండును. కమ్యూనిస్టు రాజ్యప్రతినిధులు తాము రాయబారులుగ నున్న దేశము, తమ పితృ, దేశములమధ్య సామరస్య మేర్పడి సఖ్యత యభివృద్ధి యగుటకు ప్రయత్నింపక ఆ దేశముల ఆంతరంగిక వ్యవహారములందు జోక్యము కల్పించుకొని, తమ కాశ్రయ మిచ్చిన ప్రభుత్వమును పడభ్రష్టము చేయుటకు ప్రయత్నించుట సర్వ సామాన్యమైనది. చెక్ స్లావేకియాలో జెనిష్ ప్రభుత్వపతనము, హంగరీ, రుమేనియాలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వముల స్థాపనము, అమెరికా, కెనడా దేశములందు అణుశక్తిరహస్యముల సంపాదించుటకు జరిగిన ప్రయత్నములు, ఈ చరిత్రను పరిశీలించిన కమ్యూనిస్టుచైనాను పరిగణించుటలో గల సాధక బాధకములు సుబోధకము కాగలవు.

కమ్యూనిస్టు రాజ్యకూటమికి చెందిన దేశముల రాయబారులకు కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వములు ఎట్లు "మర్యాద" చేయుచున్నవో విచారించిన 'సోవియట్' ప్రభుత్వములతో వ్యవహారము చేయుట ప్రజాస్వామిక రాజ్యములకు ఎంత ప్రమాదకరమో, ఎట్టి సంకట విషయమో స్పష్టము కాగలదు.

కనుకనే భారత ప్రభుత్వము కమ్యూనిస్టు చైనా పరిగణన తప్పదని ఎన్నడో గ్రహించినప్పటికిని, నిర్ణయమునకు వచ్చి ఆ నిర్ణయమును ప్రకటించుటకు ఇంత వ్యవధి అవసరమయ్యెను. కామన్వెల్త్ సభ్యత్వము భారత ప్రభుత్వము

స్వతంత్ర విదేశాంగవిధానమును అనుసరించుటకు ప్రతిబంధకము కాకపోయినను, తన నిర్ణయమును వెల్లడిచేయుటకు పూర్వము అమెరికా, బ్రిటన్ ఇతర కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వములతో సంప్రదింపవలసివచ్చెను. అయినను అక్టోబరులో మావ్ ప్రభుత్వ అభ్యర్థనపై రెండు మాసములలోనే భారత ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయమునకు రాకలెను. దీనినిబట్టి భారత ప్రభుత్వము నివార్యమైన కాలపారణము చేయలేదని, చైనా భూభాగముంతయు పీపింగ్ ప్రభుత్వవారమైనవంటనే అవసరచర్య తీసుకొనెనని అంగీకరించవలసి యుండును.

కమ్యూనిస్టు చైనా నిష్పక్ష అభ్యర్థన మావ్ పీ - టింగ్ నేత్రానా ప్రభుత్వమును సభ్యతానియమమున సతిక్రమించి ఏమర్పించినప్పటికిని భారత ప్రభుత్వము ఇట్టిచర్యను తీసుకొనుటలో అత్యవసరమైన వాస్తవికదృష్టిని ప్రదర్శించినది అంగీకరింపక తప్పదు. భారత ప్రభుత్వచర్య చైనా భారత దేశ సంబంధముల దృఢపరచుటకు ఉపయోగపడునో, లేక ఆసియానిభజనకు, తద్వారా ప్రపంచవిచ్ఛిత్తుకు దారితీయునో మావ్ ప్రభుత్వ భవిష్యద్విధానముపైననే ఆధారపడి యున్నది. ఈ సందర్భమున 'జాతీయ' చైనా ప్రభుత్వవైఖరి సమంజసముగ లేదు. అమెరికా, ఇతర ప్రజాస్వామిక రాజ్యములు క్రిందటి అయిదు సంవత్సరములుగ చైనాలో ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను సుస్థిరముచేయుటకు ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను కుమింటాంగ్ ప్రభుత్వము, ఆ యవకాశము స్మిట్టి విమర్శనియోగము చేసుకొని చైనాకే గాక, అఖిలప్రపంచమునకు ప్రమాదకరముగా పరిణమింప గల ఔరిస్థితులను కల్పించెను. మావ్ ప్రభుత్వము ఈ విధానమును అనుసరింపక భారత దేశము ప్రదర్శించిన సుహృద్భావమునకు అర్హమైన మార్గమును అనుసరించుగాక!

“తాత్కాలిక” రాజధాని
అన్ని హంగులతో రాజధానీనగరము ఏర్పడువరకు ఆంధ్ర ప్రభుత్వ కార్యాలయములు చెన్నపట్నములో ప్రండవచ్చునని తమిళనాడుకు అంగీకరించుటవలన తాత్కాలిక రాజధానినమన్య పరిష్కారము సుకరమైనట్లు కన్పించుచున్నది. ఇది ఆంధ్ర శాసనసభసమావేశములు 'తాత్కాలిక రాజధానీనగరము'నే జరుగవలెనని తమిళనాడుకు మరతులు విధించుటవలన రాజధానీనగరనిర్మాణమునకు ఆంధ్ర ప్రభుత్వము తక్షణము పూనుకొనవలసిన అవకాశము కలుగుచున్నది. రాష్ట్ర శాసనసభసమావేశములు జరుగు ప్రదేశమునే అసెంబ్లీ కార్యాలయము ప్రండవలసి యవసరము;

వాంఛనియము. ఆంధ్రనాయకులు నిర్ణయించు తాత్కాలిక రాజధానినగరమునందు శాసనసభసమావేశములకు, అసెంబ్లీ కార్యాలయవ ఏర్పాటుచేయుటకు అనువైన గుములు ప్రండవలెను. లేని ప్రధమ శాసనసభసమావేశముగ భవనముల నిర్మాణము పూర్తికావలసి యుండును.

ఆంధ్ర శాసనసభయందు గణనియమైన ప్రతిపక్షము లేకపోయినప్పటికిని, ఆచారప్రకారము 'బడ్జెట్' సమావేశము ద్వారా రెండు ములు రుగవలసియుండును. ఆమున మంత్రివర్గ మొకవోట, ప్రభుకార్యాలయములు నేరొకవోట ఉంటవలసిన పరిపాలనానిర్వహణ సాఫీ సమర్థతతో జరుగుట దుర్లభము. క ఆ రెండుమాసములైనను ప్రకార్యాలయములు ఉంచుటకు ములు కావలసియుండును. నాయకులు నిర్ధారణచేయు రాజధానినగరమునందు ఇట్టి భవనము లేకు తాత్కాలిక రాజధానినగరమున వైనను, ముల నిర్మించుకొనవలసియుండును. ఈ విధముగా తాత్కాలిక ఏర్పాటుల వైనను భవనములవనతి లేనినగరమును రాజధానిగా ఆంధ్రనాయకులు నిర్ణయించిన, ఆ తాత్కాలిక రాజధాని యందు, తాత్కాలిక ఏర్పాటు చేసుకొనుటకు యాతైలక్షలరూపాయలకు లెక్కపలేకుండ ఖర్చు చేయవలసి యుండును.

ఈ ప్రకారము తాత్కాలిక రాజధానియందే ప్రభుత్వ కార్యాలయము లన్నింటికి అవసరమైన భవనములను నిర్మించుకొనుట అవసరమగును. భవనములు నిర్మాణమైనతరువాత ప్రభుత్వ కార్యస్థానము, హైకోర్టు కూడ ఆ తాత్కాలిక రాజధానికి మారుట తప్పనిసరియగును. కనుకనే తమిళనాడుకు ప్రభుత్వ కార్యాలయములు, హైకోర్టు మద్రాసునందుండవచ్చునని చెప్పి శాసనసభసమావేశములు మాత్రము ఇక్కడ జరుగరాదని వరతు వెట్టిరి. ఆంధ్రనాయకులు ఈ తాత్కాలికపు తేర్పాటుకు తృప్తిచెందినట్లు కన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వ కార్యాలయములు 'చెన్నపట్టణము' నందే యుండవచ్చునగునక ఏ నగరమునైనను తాత్కాలిక రాజధానీనగరముగా నిర్ణయించవచ్చునని వీరు భావించుచున్నట్లు కన్పించుచున్నది. కాని ఈ సమన్వయము అంత సులభమైనది గాదు. అన్ని హంగులతో రాజధానీనగరము ఏర్పడువరకు చెన్నపట్టణముననే ప్రభుత్వ కార్యాలయము

ముఖచిత్రం
పల్లె కారులు
భాయచిత్రకాడు:-
శ్రీ. టి. రంగనాథక మద్రాసు.
సచిత్రవారపత్రిక

★ ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజన సంఘ నిర్ణయాలు ★

ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజధాని చెన్నపట్నంలో శాసనసభ రాష్ట్రంలోనే ఒక చోట నిర్ణయించుకోగలదని, విభజనసంఘంలోని తెలుగుసభ్యులు హామీ ఇవ్వగానే విభజనసంఘ కార్యక్రమం చక్కచా జరిగిపోయింది. ఆయిన ఈ విభజనసంఘ నిర్ణయాలు, రాజధానిగురించిన తీరుగం బొత్తిగా ఆయామయంగా ఉన్నాయి. విభజనసంఘంలో ఉభయ ప్రాంతాల సభ్యులు సమసంఖ్యాకులు అన్నారు కాని, ఆసలు ఈ కాస్త పనికి తెలుగుసభ్యుల్లో ఏమి తలం తలండా అరవసభ్యులే కూర్చుని తేల్చి వేసినా ఇప్పటివరకూనే ఉండేది. దీని కొక కాగితం ఉన్న అల్పవ్యవధి. మరొకటి కొందరు తెలుగుసభ్యులు సామరస్యసాధన పేరుతో అరవలు చెప్పిన ప్రతి విషయానికీ మూలకండా తలచింది. విభజనసంఘమూ, ఉపసంఘాలూ తలకుండా, శ్రీ యస్ వెంకటేశ్వరరావు గొక్కరే ఈ పని చెయ్యగలిగి ఉండును. ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నవంబరు 29 తీర్మానంలో చేసిన సూచనల్ని బట్టివాఖులచేసి విభజన సంఘంలోని తెలుగుసభ్యుల్లో ఒకవర్గం పూర్తిగా వ్యతిరేకనిర్ణయాలు చెయ్యడానికి తోడ్పడ్డారు. ఆ వర్గంవారు ఆంధ్రరాష్ట్రం తరపున పనిచేస్తున్నారో లేక తమిళనాడుకులక్షాసం పనిచేస్తున్నారో సందేహం కలుగుతోంది.

దాదాపు అన్ని విషయాలలోనూ ఆంధ్రానికి అన్యాయం జరిగిందని లెక్కలూ విభజనసంఘ నిర్ణయాలే నిరూపిస్తున్నాయి. కాని ఇప్పటికైనా ఈ ఉచ్చునించి తప్పించుకుని కొంతగా యంతోనైనా, బెటవం మంచిదే. ఆంధ్రులు ఈ దృష్టితోనే ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని స్వీకరించవలసి ఉంటుంది.

రాజధాని విషయంలో తెరచాలు నాటకం జోరుగా సాగుతోంది. సర్కారు జిల్లాలకి చెందిన తామే రాయలసీమకి రాష్ట్ర రాజధాని కట్టబెట్టేట్లుంటే, రాయల సీమ కావనసభ్యులందరూ తమ పక్షానికి తిరిగి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రధాన అధికారపదవి లభించవేనాననే ఆశతో ఒక నాయకుడు రాయలసీమవారికి ముందు తానే అనంతపురం రాజధాని అని చాటిస్తున్నాడు. అనంతపురమే స్థానబలం లేదనే ఉద్దేశంతో మరొకరు తిరపతి రాజధాని అంటున్నారు. సానబలిమల్ల అధికారం చేతికొస్తుందని వీరి ఆశ కావచ్చును.

కాని రాయలసీమవాసులు మొదట ఏమాటా చెప్పలేదని తెలియపరచడం సబబు. రాయల సీమకే రాజధాని కావాలని మొట్టమొదట అన్న వారు రాయలసీమనాయకులు కారు. సర్కారు జిల్లాలకి చెందిన ఒక నాయకుడే మొదట ఏమాట అన్నాడు. "రాయలసీమలో రాజధాని పెట్టడానికి నిశ్చయించేపక్షంలో, అది అనంతపురంలోనే పెట్టాలని అనంతపురంజిల్లా నాయకులు అందుకున్నారు. రాజధాని ఉండేది తాత్కాలికంగానే కాబట్టి, శ్రీ బాగ్ పాట్లను అందరూ మన్నించవలసినదే కాబట్టి అనంతపురమే రాజధానిగా ఉండాలని కాంగ్రెస్ లోని

లండనుకు తమిళనాయకులు సమ్మతించినప్పటికీ ఏ క్షణములో వైనను తాత్కాలిక రాజధానికి కార్యాలయములను మార్చుకొనవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడవచ్చునను భావముతోనే నాయకులు ఈ రాజధానినగరమును ఏర్పరణ చేయవలసియుండును. తాత్కాలిక ఏర్పాటుకు లక్షలకొలది రూపాయలు ఖర్చుచేయవలసిన అవసరము ఉండని ప్రదేశమును రాజధానినగరముగా నిర్ణయించుకొనుట విచేకుల లక్షణము.

ఆ కక్షవారన్నారు. జనవరి 8 వ తేదీని జరగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నాయకుల సమావేశం ఈ విషయాన్ని సమగ్రంగా విచారించి రాజధానిగురించి నిర్ణయం చెయ్యాలి.

మొన్న మొన్నటివరకూ ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజధాని పేరు చెన్నైగాని విభజనసంఘంలో పని సాగనివ్వరని చెదిరించిన తమిళసభ్యులు అక సాక్షాత్తుగా తమ వైఖరిని మార్చుకున్నారు. పేరు చెప్పనక్కర్లేదుకాని చెన్నపట్నంలో కాకుండా ఆంధ్రదేశంలోనే ఒక పట్నంలో ఉంటుందని చెప్పే వాలు అన్నారు. ఆ విధంగా వాదనం చేసినట్లయితే, ఆ పట్నం పేరు తెలుగువారి నిర్ణయించుకుని (అదీ నయమే. మీరే నిర్ణయించండి) పై తెలుగుసభ్యుడు తమిళుల కొప్పగించ

వ్యక్తు నీవిధంగా అనమానకరమైన మరతులి కమ్యూనియం నీతి కాదు.

పంపకాలు:

విభజనకి సంబంధించిన విషయా లన్నిటిలోనూ విభజనసంఘం తుదినిర్ణయాలు చేసి నివేదికను తయారుచేసింది. ఈ నివేదికని మద్రాసు మంత్రివర్గం చర్చించి, తన అభిప్రాయాల్ని చేర్చి కేంద్రప్రభుత్వాధికారులకి పంపుతుంది.

ఆర్థిక నిధిసందర్భంగా ఆంధ్రరాష్ట్రానికి దాదాపు కోటి రూపాయలు అదాయంకంటే ఖర్చు అధికంగా ఉంటుందనీ, మిగతే మద్రాసు రాష్ట్రానికి దాదాపు రెండుకోట్ల రూపాయలు

★ సంక్రాంతి సంచిక ★

వై వారము వారపత్రిక సంక్రాంతి సంచికను ప్రకటించుచున్నాము. త్రివర్ణముఖచిత్రముతో, నవల, పెద్దకథ, ప్రఖ్యాత కథకులకథలు, తదితర సారస్వత, సాంఘిక, వివేచనాత్మకములు, బాలానందం, రాజకీయవాస్తవములు, వార్తాచిత్రములు, సచిత్రవాస్తవములు, మొదలగు నవి నూతన పద్ధతులలో, కలవు. పత్రిక కొత్త పైజాలో, ఇదే వెలకు ప్రకటించుచున్నాము.

మేనేజరు,

ఆంధ్రపత్రిక సచిత్రవారపత్రిక.

లేదు), అక్కడ గవర్నరు, మంత్రివర్గం, శాసనసభ్యులు ప్రమాణాలు స్వీకరించి, శాసనసభలు, మంత్రివర్గసమావేశాలు అక్కడే జరుపుకోడానికి సిద్ధపడితే ప్రభుత్వశాఖల కార్యాలయాల్ని నైదావేలు కలెక్టరుబిలింగ్స్ లో ఉంచుకోడానికి సమ్మతించగలరని తమిళసభ్యులన్నారు. ఇందుకు తెలుగుసభ్యులూ పుష్కలన్నారు. కాని అక సాక్షాత్తుగా తమిళసభ్యుల వైఖరి ఇలా ఎందుకు మారిందో వింతగా ఉంది. నైదావేలులో పెట్టుకుంటామని ఒక తెలుగుసభ్యుడు స్వయంగానే సూచించి తమిళుల్లో సమాధాన పడ్డానికి (మిగతా తెలుగు సభ్యుల్లో సంప్రదించకుండానే) యత్నించినందువలనని కొందరి అభిప్రాయం. ఈ తంత్రముతో ప్రధాని పదవి తెచ్చుకోవాలనే ఆశతో జరుగుతున్నట్లు తోస్తుంది. పదవులకోసం యత్నించడం అంత తప్పు కాదుగాని, అందుకోసమే రాష్ట్రభవి

తేలింది. ఆ దాయానికి మించిన ఖర్చు ఉంటుందనీ తేలింది.

ఆస్తి అప్పుల పంపకంపైన కూడా నిర్ణయాలు జరిగిపోయాయి. మొత్తం రు 48 కోట్ల ఆస్తిలో రు 15 కోట్ల లోపు మొత్తం అప్పు రు 31 కోట్లలో రు 10 కోట్లు మించి ఆంధ్రరాష్ట్రానికి పంచబడ్డాయి. రెవిన్యూ రిజర్వు నిధిలో మారింట్ రిక్లీ మంతులు (జనాభానివృత్తి 38 వంతులు) ఇస్తున్నారు. చెన్నపట్నం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో చేరదుకాబట్టి రాజధానినగర నిర్మాణంకోసం కోటి రూపాయి లివ్వడానికి నిర్ణయమయింది. అంటే దీనితో చెన్నపట్నంపైన ఆంధ్రుల హక్కు శాశ్వతంగా పరిష్కారమైనట్లు ఎంచాలని తమిళుల అభిప్రాయం. ఒక్క ప్రకాశం గారు తప్ప మిగతా సభ్యులందరూ ఇందు కంగీకరించారు. ప్రకాశం గారు తమ అభిప్రాయభేదాన్ని లిఖితరూపంలో

పెట్టారు. కాని అది మంత్రివర్గవర్కలో గణనకు రాదని మిగతా సభ్యుల అభిప్రాయం.

ప్రభుత్వోద్యోగుల పంపకంలో జనాభా నివృత్తిబట్టి నూటికి 38 మంది నాల్గో ఆంధ్ర రాష్ట్రం తీసుకుతీరి. పదకొండుజిల్లాలకు చెందిన తెలుగువా రిందరినీ ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో నియమిస్తారు. మిగిలినవారిలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో చేరగోతే ఆంధ్రేయర్లు పంపుతారు. ఇంకా ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కావలసిన ఉద్యోగుల్ని నిర్మించిగా మద్రాసు ప్రభుత్వోద్యోగంనుంచి పంపుతారు.

గజెట్ లో ఉద్యోగుల్లో విధగా ముగ్గురు ఐ. సి. యస్ లు తెలుగువారు కాక ఇంకా 15 మంది ఐ. సి. యస్. ఉద్యోగులు ఆంధ్రేయర్లు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం విధిగా తీసుకోవలసి ఉంటుంది. సెక్రటేరియట్ ఉద్యోగులు మొత్తం 840 మందిలో 400 మందిని ఆంధ్రరాష్ట్రాని నెత్తని రుద్దాలని తమిళసభ్యులు, తమిళ ఉద్యోగులు ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని జనాభా నివృత్తి ప్రకారం కంటే 850 మందే రావాలి. ఇంతవరకూ ఆంధ్రుల కన్యాయం చేసి ఉద్యోగాల్లో మారింట్ 15 వంతులైనా వారి కివ్వకుండాచేసి, ఇప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రం విడిపోతోంటే తమిళ ఉద్యోగులు మిగతా కేమాతారుకే ఆ భారాన్ని తీసి ఆంధ్రరాష్ట్రంమీదికి పంపాలని చూస్తున్నారు. అవసరమెంతమందిని కాక అధికంగా ఉద్యోగుల్ని తీసుకోవాలంటున్నారు. అవసరాన్ని బట్టి ఎవరెంతమందిని తీసుకోవాలో భవిష్యదాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విడిచిపెట్టి, విభజనసంఘం తాత్కాలికనిర్ణయాలే చెయ్యాలి. కాని ఆ రీతిగా జరగడం లేదు. మిగతా విషయాలలో తలొగ్గినట్లే ఇందులోనూ సమ్మతించక తప్పలేను.

ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఇద్దరు సభ్యుల్లో ప్రత్యేక రివిన్యూబోర్డు, ముగ్గురు సభ్యుల్లో ప్రత్యేక పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ స్థాపించబడాలని నిర్ణయించబడింది. ఎన్నేటలో రివిన్యూ శిక్షు తగ్గింపు కావనానికి నియమించబడిన స్పెషల్ అఫీసరు ఉభయరాష్ట్రాల్లోనూ పని చెయ్యడానికి తీర్మానించబడింది.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన అప్పుని రెండు ప్రభుత్వాలూ పంచుకోవాలి. ఇకముందు ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ఉభయప్రభుత్వాలూ సమిష్టిగా నిర్వహించాలి. బళ్లారి జిల్లానందర్పంలో మొదట చెయ్యబడిన నిర్ణయం మార్చబడింది.

మంశ్రులు గోపాలరెడ్డి, భీకరత్వలంగారు బళ్లారి వెళ్లి అక్కడ ఉద్యోగుల ప్రజల అభిప్రాయాన్ని కనుక్కున్నారు. ఏపడతి నవన రించి కమిషన్ ను ఇంకా తెలియదు. కాని బళ్లారి జిల్లాలోని మాడు తెలుగుతాలూ కాలూ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరిపోగా విడిచిన ఆరు కన్నడతాలూకాల్ని మద్రాసు రాష్ట్ర నిర్వహణ కొప్పగించడానికి నిర్ణయమయింది.

హైకోర్టు విషయంలో కూడా మొదట చెయ్యబడిన నిర్ణయం మారిపోయింది. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణంలోనే ప్రత్యేకపు హైకోర్టుకూడా స్థాపించడానికి ఇప్పుడు నిర్ణయమయింది. నిర్ణయించబోయే రాజధానినగరంలోనో లేక

ఏ తెలుగుపట్నంలోనో ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ జడ్జిని, రిజిస్ట్రార్ నీ ఉంచి మిగతా జడ్జిల్ని చెన్నపట్నంలో స్కాల్ కాజ్ కోర్టులో నిర్వహించుకోనివ్వడానికి నిర్ణయమయింది. వేకే హైకోర్టు స్థాపించాలంటే రాష్ట్ర శాసనసభల తీర్మానం అధారంపైన గవర్నర్ జనరల్ ఆరరు అవసరం. ఇందుకుగాను జనవరి 5 వ తేదీని మద్రాసు శాసనసభల్ని సమావేశపరుస్తున్నారు. తెలుగుజిల్లాలపడకొండిటి ప్రెస్టాజియస్ కాతో వేకే హైకోర్టు స్థాపించవలసిందని గవర్నర్ జనరల్ ను కోరుతున్నప్పటిలో మంత్రి మాధవ

(21 వ పేజీ చూడండి)



విక్రమరాజ్యసమితి ఆహార, వ్యవసాయ వ్యవస్థ రీ వ వార్షిక సమావేశానికి హాజరైన భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధి ఐ. ఆర్. సేన్ (కుడివైపు) ఆమెరికా వ్యవసాయ శాఖ సహాయ కార్యదర్శి అల్బర్ట్ లె. లవ్ లాండల్ ఏజ్ చర్చిస్తున్న దృశ్యం.

గవర్నర్ క్వార్టర్స్

శాసనసభకు గౌరవనీయమైన

అధికార చిహ్నం



శ్రీ వరసా నరసింహస్వామి

౧౩

అశ్వయుజుడు పాద్యమి నాడు పీఠాని పోరాడుచున్నందుకు మేచయనాయకుడు బంధింపజేసి బొల్లని గండని బంపిన కారాగృహము ఓరుగల్లుకోటలో నుత్తర భాగమున నుండెను. ఆ గృహము నేలపై గట్టినదో భూమ్యంతర్యాగమున గట్టినదో ఏర్పరుపరాకుండెను.

వారిద్దరను ఒకదాని కొకటి సమాపమున గల రెండు వేర్వేరు కొట్లలో నుంచిరి. ఆ సాయంత్రముననే మేచయనాయకుడు వారి వివాదకారణము చెరసాల లోనే విచారించెను. జరిగిన పోరునుగూర్చి ఉభయులు మొత్తముమీద ఒకేవిధముగా జెప్పిరి. అందుచే వేరు సాక్ష్యము అవసరము లేకపోయెను.

నగరరక్షకులు రెండువిధములవారు. అందులో వీరభద్రులలోనివాడు గండడు, వీరముఖులలోనివాడు బొల్లడు. ఇరువురు వీరసాహసకార్యములకు ప్రసిద్ధులే. నగర రక్షకులే ఇట్లు కలహించిన పాలించు పెట్టు?

బొల్లడు తన కావేళము వచ్చి యట్లు మైమరచి యరచుచుంటి నని చెప్పెను. కాని నాయకు డా మాటలు నమ్మలేకపోయెను. అందుపై దానిగూర్చి యత డెన్ని విధములనో బొల్లని బ్రశ్నించెను. కాని లాభము లేకపోయినది. ఆ దైవతావేళములో తా నేమి మాటాడెనోకూడ తెలియ దని బొల్లడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. గ్రుచ్చి గ్రుచ్చి యడిగినకొలదియు నాతడు ఏమాత్రమును తోణకలేదు. దేవత పూనినవాని చెట్టులు మాటలు తిరువారే జ్ఞప్తియందువా?

బొల్లడు 'అడసోకు భరించలేనని ఆరచు కేకలు వినగానే తన హృదయములో నుంట నుండేన దనియు రోషము పట్టలేక బొల్లని రాజపీఠాని తన్నితి ననియు నాయకులు రాకున్న నా రాజద్రోహిని చంపియుండు ననియు తప్పున్న త్నమింపు దనియు గండడు ప్రార్థించెను.

వంటనే మేచయనాయకుడు గండని బంధవిముక్తుని జేయించి మారుగురు వీరభద్రుల కధిపతిని గావించి యాజ్ఞాపత్ర మిచ్చెను. మరల సంతట నాయకుడు బొల్లని పరిపరివిధముల బ్రశ్నించి లాభము లేక చెరసాలలో తిరిగి కరిసముగా బంధింపు దని భటుల కొజ్జాపించెను. ఆ ట్లావేళము నటించుట కతని నెవడు ప్రేరే పించిరో స్పష్టముగా తెలిసికొను నవకాళియు ఆ మేచయకు లేకపోయెను.

"నాయకా, వాని మాటలు విని నా కన్యాయము చేయవద్దు. నేను కొలు వులో ఆవేళము పెరిగిఉండగా ఉత్తపుణ్యానికి వాడు నన్ను తన్నినాడు. ముందు నన్ను వాడు రొమ్ములో తన్నినా నని ఒప్పుకున్నాడు కూడను గదా! నన్ను తన్నుటే కాదు. మైలారుజేవునికి అపచారము చేసినాడు వాడు! వానిని విడిపించి నన్ను శిక్షించుట ధర్మమా? నేను రాజద్రోహివా?"

ఇట్లుచు బొల్లడు తన కొట్టులోనికి భటులెంటు వడచెను. గండడు నాయ కునకు వందనము చేసి క్రొత్తయందొగములో చేరుటకు ముఖ్యస్థానమునకు వడలెను.

బొల్ల డా చెరసాలలో నవయచుండెను. ఆ గదిలోనికి మధ్యాహ్నంకాల మున దప్ప పలుకురు రాదు. అందుచే నెక్కువభాగ మది చీకటికొనెను. త్రావు టకు కావలసిన నీరు కోజా కొకమారు తినుట కన్నముమాత్రము నతనికి ఇచ్చెడివారు. కీఘ్రముగా దృఢగాత్రు డగు నాతడు క్షీణింపసాగెను. మాడుపూటల నన్ను తిన నలవాటుపడిన మహాముల్గుడు ఏకభుక్తము చేసి యుండాలగా? మధ్యాహ్నం మగు నప్పటికి గాని యన్నము రాదు. ఆ యన్నము సాయంత్రము మాడుజాములకే తీర్చమైపోవును. రాత్రికి కడుపులో ఆకలిమంట దహింప ప్రారంభించును. ఆకలితో రాత్రి నిద్రుర పట్టదు. నీరు మరల మరల త్రావి పొట్ట నింపుకొనును. తెల్ల వారును. దేహము తేలి తేలి పోవును. మిక్కిలి నీరస మనిపించును. క్షణక్షణమును భోజనమునకై నిరీక్షించును. ప్రతిక్షణమును యుగముగా రోచును. కుదకు మధ్యాహ్నం మునునప్పటికి ఒక్కబ్రహ్మకల్పమే యయినట్లతనికి తోచును. ఇట్లెన్నాళ్లు భరింప గలడు?

ఆరుదినము ల టుండునప్పటికి అతని మనస్సులో నాందోళన ప్రార్థనభింపెను. మేచయనాయకునకు వీరభద్రదేశ్వరుని రహస్యసభావిషయములు చెప్పివేసినదో? ఆ మాట మనస్సులో వచ్చినంతనే యాతడు నాయక కొరుకుకొనెను. ఆ సభారహస్యము దాచియుండు నని తా నెట్టి ప్రతిజ్ఞ చేసెను? ఈ యాకలిబాధ తలలోకమున మాత్రమే యుండునని. ప్రతిజ్ఞాభంగము చేసినవారు ఎంతకాలము చొరవాడివరక ములలో నితర కెన్నితెట్ల బాధ తడవరెనో! నరకరస్థలం తాను విన్నవి జ్ఞప్తికి వచ్చెను.

ఆ దిగువుతో నా దినమెల్ల జరిగిపోయెను. మరునాడును దిగువు సడలలేదు. కాని కుదకు మహానవమినాడు ఆకస్మికముగా మరల నా యూహ గట్టిగా ఆతని మనస్సులో ప్రవేశించెను. ఒకసారి ప్రవేశించిన దొర్బల్యము నెమ్మదిగా మనస్సును తినివేయక మానదు.

"ఇంత పండుగునాడు నా భార్య ఎంత ఘోషించుచున్నదోకదా? నా పసి పిల్ల నన్ను చూడనిది ఉండలేదు. పాప మది ఎంత దిగులుపడ్డదోకదా! రుద్రమణి నాకు చేసిన అపకార మేమి? వీరభద్రదేశవులు నాకు ఒరిగించిన దేమి? ఏ మాళించి నే నీ చిక్కులో నిరికినట్లు!—రాజభటులు నా భార్యను బిడ్డను గూడ ఎట్టి బాధలు పెట్టుచున్నారోకదా!—ఆ గండనికి పెద్ద యందొగ మైనది. వాడు మొదలూర కొనునా?"

ఒక్కసారి గండనిపై కోపము తెరచితి ఉన్నాడరూపమున హృదయములో ఉబికి పొంగెను. బొల్లని భార్య మంగి ఒకనా డాత డింటి కేగునప్పటికి గండనితో మాట్లాడుచుండెను. ఆ మాటలలో విశేషము లేదు. అట్లు మాట్లాడుటలో త ప్రేమియు లేదు. కాని మంగిముఖములో నొక ఆకర్షక మగు చిరునవ్వును గండని కంఠములోని కొంత స్వాంత్ర్యమును ఆనా డాతనికి కోపము కలిగించెను. ఆ సాయంత్రము అన్న మాలిగ్గుమయిన దిను వంకతో మంగిని వాడు చిరుకొట్టెను. ఇప్పుడు మరల ఆనాడు మంగిముఖములోని చిరునవ్వు గండని స్వాంత్ర్యకంఠము కన్నులకట్టినట్లు చెవుల బడినట్లు అయ్యెను. అంతవరకును ఆకలితో మండుచున్న యాతని కడుపులో ఒక్కసారి కలపి నేసినట్లయ్యెను. ఆనా డిక అన్నము వచ్చినను ఆతడు తినునట్లు కూడ లేదు.

అంతలో నతనికి కూతురు పాటిముఖము జ్ఞప్తికి వచ్చెను. ఒక్క ముహూర్త కాలము దాని రూపము తలచుకొని ముగ్ధుడై నాడు. వారి కులములో ఆ చాయ అగుదు. తాను నల్లనివాడు. మంగి నల్లనిది. కుమాతై పాటిమాత్రము చామనచాయ. గండనిదికూడ చామనచాయయే. ఇంతవర కెప్పుడును అతని కిట్టి యాలోచన పోలేదు. చెరసాలలో ఇన్నాళ్లు గడపినతర్వాత మేచయనాయకులకు వీరభద్రదేశ్వరుని రహస్యములు చెప్పివేయదలచిన సమయములో నీ యాలోచనలు ప్రారంభించెను. స్వామిఘాతుకులకు పరిలోకములలో కలుగు యమయాతన యతని కిప్పుడే ప్రారంభించెను.

అట్లు ఆలోచించుచుండగానే అన్నము వచ్చినది. అది భటు పోకచోట నుంచి డలిపోయెను. బొల్లనికి అరుదినము అన్నము రాగానే అది తని వీయుట తప్ప ఇంకొక యాలోచన లేదు. ఈనాడో? అతని కది తినవలె నను నిచ్చయే కలుగలేదు. మాడుజాము లైనది. ఆతని దేహము మిక్కిలి నీరసించిపోయినది. అప్పు డెట్లో ప్రయత్న పూర్వకముగా నత డా యన్నము తిరి నీరు త్రావెను. అందుపై గాఢమైన నిద్ర వచ్చినది. అది కలులలేని నిద్ర. కల లున్నచో గండడు మంగితో మాట్లాడు చున్నట్లే వచ్చియుండును.

మరునాడు జాముప్రాద్యక్షవరకు సత్ర డెట్లే నిద్రురపోయెను. ఆ చీకటిగది లోనికి కొంచెము నెలుకురునూవనలు వచ్చుచున్నందున జాముప్రాద్యక్షియుండు నని యతనికి తోచెను. ఆ క్రిందటిదినమున మంగిపై కలిగిన అస్పష్ట మగు ననమాన మంతయు విరిసిపోయెను. ఈ పండుగనాడు భార్యను పిల్లను చూడవలె ననియే యత నికి కోరిక! వేరు కోరిక లేదు.

మధ్యమధ్య ప్రవార కాచు భటుల సరి డెన్నియోమారులు పలుకరించి చూచెను. వారు పలుకరు. అన్నము తెచ్చువానిని పలుకరించెను. అతడును పలుకడు. ఈనాడు మేచయనాయకులను స్వయముగా దర్శింప ననుజ్ఞ వేడితి నని కారాగృహాధికారికి బొల్ల డాతనిచే వర్తమాన మంపెను. అధికారి యొకడు వచ్చి యాతని గారణ మడిగెను. పరమరహస్య మొకటి యన్న దనియు వారికే తప్ప యితరులకు చెప్ప వలనుపట దనియు నాత డుత్తరమిచ్చెను. ఇట్టిది తిరుచుగా జరుగును. నాయకులకు తెలుపుట కర్తవ్యము. కాని పట్టాభిషేకోత్సవములో ఈనాడు రాజధాని యంతయు నిమగ్నమై యున్నది. ఇక మేచయనాయకులకు తీరిక యుండునా? వారి వ్యవహార కొలకుమాత్ర మీ యంతయు తెలియజేయు పత్రముమాత్ర మంపెను.

ఆనల శ్రీ రుద్రదేవమహారాజులు పట్టాభిషేకమంటపములో మంత్రిసామంత్ దండవాధులయొద్ద నేవాప్రతిజ్ఞ లందుకొనబోవుచుండిరి. పట్టణ మంతయు నాత్యన ముతో సుహాగోలాహలముగా నుండెను. రాజపురుషులకు తీరిక లేదు. అత్యవధర మగు పరివారము తప్ప మిగిలిననా రందరు పట్టాభిషేకనిర్వహణమునకు అతిథుల పూజ లకు నియుక్తు లైయుండిరి.

అంతలో పలువురు భటులు చెరసాలయధికారియొద్దకు వచ్చిరి. వారిలో ప్రముఖు డా యధికారి కొక షత్రుము ఇచ్చెను. అందులో ని ట్లున్నది:

"వంటనే బొల్లని ఈ భటుల్లెంటు పంపవలసినది!

మేచయనాయకుడు."

ఆ యజ్ఞ చూచి చెరసాలయధికారి యాశ్చర్యపడెను. తాను వార్త పంపి ఎక్కువతడవు కాలేదు. అయినను ఇట్టి యుత్తరువు లాతనికి నచ్చుట యరుదు. సందేహముతో సత డా పత్రము మరల పరిశీలించెను. మేచయనాయకుని ముద్రక స్పష్టముగా నందు గాన్పించెను. నాయకుని యజ్ఞ లోకొక్కతరి చిత్రముగా నుండును. అయినను ఏకశిలాపురిపాలకు డగు నాతని యజ్ఞ ధిక్కరించుటకు ఎవరికి ధైర్య ముండును? అందుచే నది శిరసావహింపక తప్పదు. వంటనే ఆ వచ్చిన భటులెంటు బొల్లని బంపివేసి యైనను అనమానముతోక ఒక రూఢికునిద్వారా ఆ సంగతి మేచయనాయకునకు తెలియబరచెను.

ఆ వేగరి సభామండపమున కేగునప్పటికి మేచయనాయకు డట లేడు. అతడు వీరభద్రదేశ్వరారులను తెచ్చుట కేగియుండెను. నాయకుడు వ్యర్థప్రయత్నమై తిరిగి వచ్చుచుండగా నాతనికి వేగరి బొల్లని పంపిన వార్త ఎరిగించెను. నాయకు డది విని యా బొల్లని నతని గొంపోయిన భటులను వంటనే వెడకి బంధింపజేయు మని కారాగారాధికారికి ఆజ్ఞ పంపి మరల సభామండపము చేరికొనెను.

(22-వ పేజీ చూడుడు)

దైనందిన విద్యానిర్వహణలో ప్రభుత్వస్థానం

బైండి, గుడ్, యిల్లు సమస్యలు పాడిపంటలలో తీరిపోయేవి పాడిపంటలు వరిలా

తే పల్లెటూర్లు వరిలా. అవి కర్షిలాలోనే ప్రజలు పల్లెటూర్లు వదిలిపోకుండా. అందుకు విద్యాధికులు, సంఘంలో పెద్దలు అచటికి తరలి పోవాలి. వారు తరలాలంటే వారి కచట సుఖ జీవనం జరగాలి. అందుకు కొద్దులు మొదలయిన వ్యవసాయకాఖలన్నింటికంటే ముందు విద్య అచట ఉండాలి. అనగా ఇల్లిలోకబడిగా, వీధి వీధి ఒక కళాశాలగా, గ్రామగ్రామ మొక విశ్వ విద్యాలయంగా కావాలి. అంటే విద్యా విధానంలో 'నేటి 'కేంద్రీకరణం' పోయి 'వికేంద్రీకరణం' అమలులోకి రావాలి. తిండి గుడ్లతో విద్యకు అవినాశావం ఉన్నదని, విద్యా విధానం బాగుపడితే, తక్కినవి వానంతట అనే సులభంగా పరిష్కారమవుతాయి అనేది అతి గంభీరమయిన సిద్ధాంతం. సోపానక్రమంగా ఇవి యొకదాని కొకటి ఆధారపడిఉండడమే కాక, మొత్తముగా దేశసాగరికము, సంపత్తు, రాజ్యతంత్రము, యొక్క ప్రజాస్వామ్యము దీనితో అనుబంధించియున్నది. అదిలో విద్య కని, మధ్యలో ఉద్యోగాలకని, అంత్యంలో స్థిరకాయల చదువులకని, వారి నాకరిలకని గ్రామంలో జనం బసీలకు లేచిపోతున్నారు. కావుననే యీ జీవనచతుష్టయం దుప్పతతుష్టయంగా మారిపోయింది.

'విద్యాభాఖలో వికేంద్రీకరణం'

ఆచరణలోకి రావాలంటే రెండుదార్లున్నవి. ప్రభుత్వం పెత్తనమంతా నేతి నవేసికొని, గ్రామంలో, బస్టిలో ఆయా విద్యాధికుల పోషణ తానే చేస్తూ వారికడ విద్యార్థులకు చిరంగా విద్యనేర్పించడం ఒక మార్గం. లేదా దైనందినవిద్యానిర్వహణలో తాను వైదొలగి పోవడం ఒక మార్గం. 'దైనందినవిద్యానిర్వహణ'లో అనే మాటవల్ల కావాలంటే, రాజ్యతంత్రంలో తనకు కావలసిన సిబ్బంది భించుటకు, సమర్థతకు వీలుగా విద్యావిభాగ్య కలు నిర్ణయించి, కట్టకడపటి పరిక్షలు తానే వేసే ఆధికారం తనకే ఉంచుకొని, అంతకు పోగడ చదువు, ఏ గ్రామంలో పుట్టి పెరిగి చదివినా ఉన్నా ఉండాలి అంటే, ఆ గ్రామంలోనే ఉండి, ఆ గ్రామంలో పుట్టి పెరిగిన విద్యార్థి కా గ్రామంలోనే తన అరుగుమీద తాను విద్య నేర్చే యవకాశం కల్పించమన్నమాట. నచ్చినగురువుదగ్గర నచ్చిన విద్యార్థులు చదువుకొనేందుకు అంగీకరించడం అని అర్థము. ఇంకా సులభంగా చెప్పాలి అంటే, ఇప్పుడు న్యాయవాదులు, వైద్యులవలె బుక్ కట్టుకొని ఉపాధ్యాయులు, తమ చోటులోనే తాముండి, తమ బుద్ధి కుశలతనుబట్టి, తమ చాకచక్యాన్నిబట్టి బాలర నాకర్చించి, విద్య నేర్పి, స్వతంత్రంగా బ్రతికే దారి కల్పించడం తానిపాటున అదిగా సాగే విద్యాకృషికి అడ్డుగా నిలువక, డబ్బుతో విలువపెట్టక, యెట్టి నిర్బంధాలు చేయక, ఎట్టి పెట్టుబడి తాను పెట్టక, సాతరులవల కొరక ప్రభుత్వం వైదొలగి పోవాలి. ఉద్ధరించినంత ఫలం. దాని ఉద్ధరణ అనే జరుగుతుంది. అని నా ఘంటా ఘోషం.

మూలకేరరగాన్ని వారించేవాడు వైద్యుడు. మూలకేరరం అంటే మనస్సు. దాని రోగానికి మందువేసేవాడు గురువు. మూలవైద్యం కంటే మూత్తువైద్యం మరి సున్నితం. కనుక మూలవైద్యునికంటే సందేహవైద్యునికి ఎక్కువ స్వతంత్రత విశ్రాంతి అవసరం. వైద్యునికి కేరరం వప్పగించడానికి రోగి ఎంత భయపడతాడో, నిదానిస్తాడో, అంతకు వేయిరెట్లు గురువుకు మూత్తుకేరరం వప్పగించడానికి భయపడాలి, నిదానించాలి. ఆస్తిపాస్తులనుగూర్చిన వాదాన్ని ఒక చేతగాని న్యాయవాదిచేతిలో పెట్టుట కంటే వీణియో, తన పిల్ల వానిని ఒక చేత కాని ఎవేశకు ని పరం చేసి ఊరు కోవడానికి తిదండ్రు లంత భయభ్రాంతులై ఉంటారు. ప్రభుత్వము ముద్రవేసినంతమాత్రమున అందరిని అందరూ ఒప్పురు. కనుక 'నేను పెట్టిన బడిలో,

శ్రీ కల్లూరి వెంకటసుబ్రహ్మణ్య దీక్షితులు

నే నిమ్మన్న డబ్బిచ్చి, నేను నియమించిన తంతులు దగ్గర నేను చెప్పిన పుస్తకాలు నేను చదువుకున్నంతకాలం నేను వేసిన ఆబ్బుల మీదే దేకుతూ చదువుకో! అలా చదివించేచదువు. దానికే నీకు జీవనం ఉంది. లేక నీవు మహాపండి తుడవైనా నా కక్కరలేదు." అనే రాజా, వర్తకుడుగాని రాజా గాడు. అది వర్తకంగాని రాచరికంగాదు. అట్టి విద్యాపాలనం పౌరణ్య కళిపునినాటి పరిపాలనాన్ని జ్ఞాపకం చేస్తుంది. అందులో ప్రహ్లాదులు తయారుకాదు. అనురులు తయారాకారు. కనుక ఈ విషయంలో ఎవరి పాటున వాడు, ఎవని బ్రతుకు వాడు బ్రతికేటట్లు చేసి ఊడకోవాలని ప్రభుత్వానికి సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

'బడి మానివేసినా' (Boycot the Schools) అని మహాత్మా డొక్ కేక వేసినాడు. సరే అన్నాను. చూపు మల్లింది. 'ఇండియా వైదొలగి పోండి' (Quit India) నివాదాన్ని స్పష్టించినాడు. విన్నాను. ఈ రెండు కేకల సమన్వయంలోనూ నాకు "విద్యావిధానమంచి వైదొలగిపోయ్యు" అనే నాదం స్ఫురించింది. ఇప్పుడిందులో నేను రమ్యా తిర మ్య మైన చిత్రాన్ని దర్శిస్తున్నాను. నాకు గోచరించే యీ రూపు చాలా అపురూపమైనది. మహాత్ముని యవయాయలయిన యు తమనాయకుల కిందులో సారస్వం, అందం, లోకు అరవా తుంది. అయినా కొంచెం స్వయంవ్యాఖ్యానం చేస్తాను. వారి యధికారంలో దీనికి మఱికొన్ని అందచందాలు, రూపు లేకలు దిద్దుతారని నా ఆశ.

అసలు నేటి విధానంలో ఈ 'కేంద్రీకరణం' ఎప్పుడు ఎట్లా దాపరించింది అని కొంచెం చనుకుమరేయి విచారించండి. అన్ని సరకులతో పాటు తన చదువుకూడా అమ్మదానికి తెల్లదొర ఒక చిలిరిదుకాణం పెట్టాడు. మెలిగా అరుపు కాతాతో ఇది ఆరంభమయింది. ములమిలాడే గాజు పెంకులు చూసి కనకరాజులు దోమ కొన్నట్లే, కీరబాసర పచ్చి ఇంగ్లీషుముక్కలకు బుద్ధిధనరాసులను దొరిలించుకొన్నాడు. నీమాటకేం ముందు నామాట చూడుమన్నాడు. ప్రారంభముఖం పరిణామముఖము అయి యీ అరుపు బరువైంది. గడపెక్కి కూర్చున్నాడు. పొమ్మన్నా పోడు. పశువులట్లు తన దొడ్డిలోనికి తోలినాడు. పట్టి గడ్డి తినిపించాడు. నూటలు

మోయించాడు. నిలబడితే పాడివాడు. కూర్చుంటే తన్నాడు. మనచేత డ్రెస్సు చేయించాడు. మాడుకాణంలో కొంటేనే చదువు. ఈ చదువే నీ యింట్లో కూర్చుని చదివి పరీక్ష లిస్తా నన్నా ఒప్పుకో నన్నాడు. దానికి నీకు నాకరీ ఇవ్వనన్నాడు. చచ్చినట్లు వీధిఅరుగుల మీదనుంచి వాడి దొడ్డిలోని కురికినాము. ధనం, మానం, కాలం, ప్రాణం నీ పరమని ఒక్కదణ్ణం పెట్టినాము. ఇల్లువాళ్ళిల్లు అమ్మనాం. భూములమ్మాం. కేరీరం అమ్మనాం. బుర్ర అమ్మడు పోయింది. వాని వ్యాపారం ఆప్రతిహతంగా సాగిపోయింది. తండ్రికి కొడుకుకు, అన్నకు తమ్మునికి పాత్రు లేకుండా పోయింది. ఇప్పుడు కళ్ళు తెరచిచూస్తే, ఆర్థికంగా, వైజ్ఞానికంగా, నైతికంగా, శారీరకంగా, రాజకీయంగా ఎటు విచారించినా యీ చదువు మనకు పడలేదు. సమగ్రనీయంగా లేదు. స్వతంత్రభారతంలోకూడా లాటో మెకాలేనాడు వీచిన యీ విషవాయువులే నిరాఘాటంగా వీచడం దురదృష్టం. ఒక విద్యావంతుడు తన కడుపున పుట్టిన బిడ్డకు తన చదువు నేర్పకొనే వీలు లేకపోవడం దౌర్భాగ్యం. "అలనితో భోజనం కొడుకుతో చదువు" అన్నట్లు, గురువుత్రుల సరసను చదువుకొనే యవకాశం లేకైన ప్రజలకు లేకపోవడం అభాగ్యం. విద్యను విద్యావంతుల్ని బజారులో పెట్టడం, అందులో చీకటిబజారులో పెట్టి అమ్మడం దరిద్రం.

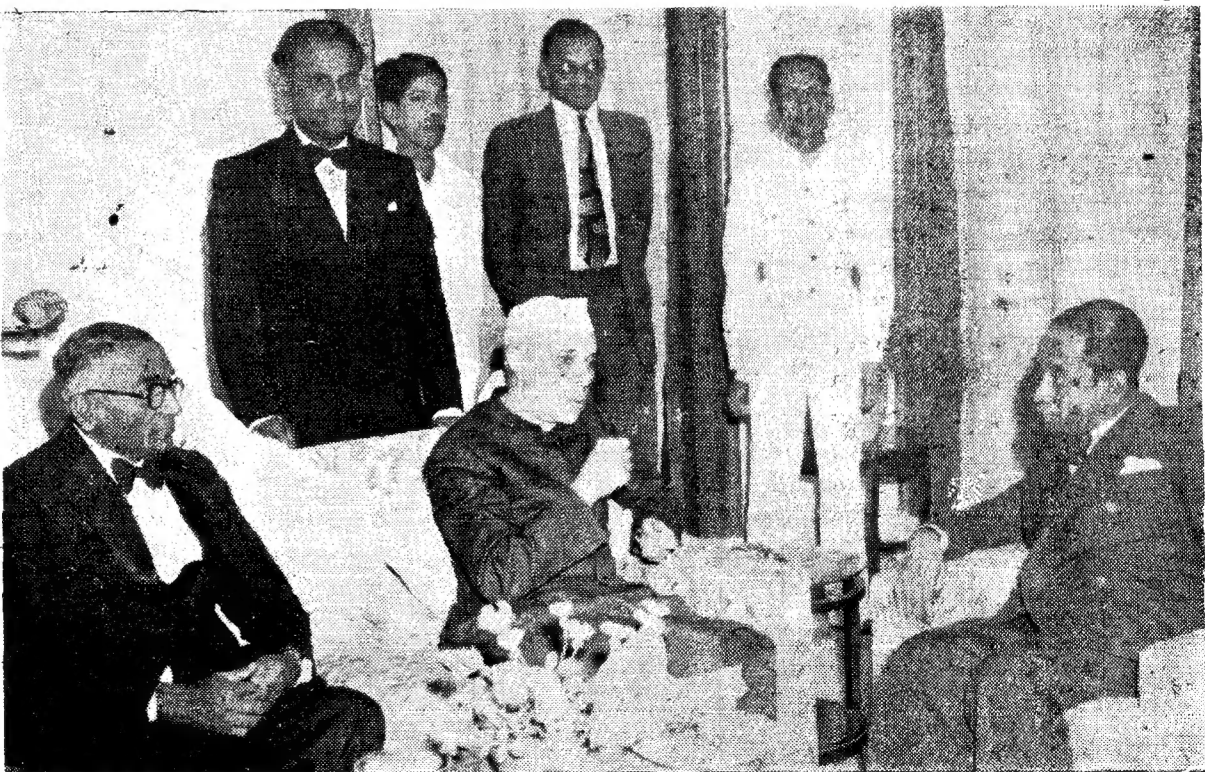
ఆర్థికంగా

చూద్దాము. 'బాపుజీ' కేక తో త్రాళ్ళు త్రొంచుకొని ఆరుగ్గయితల పడ్డాం. కాని మల్లి ఆ బజులలో, ఆ కళాశాలలలో, ఆ విశ్వ విద్యాలయాలలో విద్యార్థిసంఖ్య కట్టలు తెగి ఉప్పెనలు రేగుచున్నవి. సత్యాగ్రహం లో కొంత కొంత కంపించిన ఆ పాఠశాలలు, కళాశాలలు, విశ్వకళాపరిషత్తులు మరల గట్టిగా పాతుకొన్నవి. సంస్కృతంవంటి ప్రాచ్యభాషలు, ప్రాచ్య విజ్ఞానం స్వతంత్రంగా చదివేవారు లేరా? పరిక్షల్లో వారు నెగ్గడంలేదా. అదేమో అవి కూడా ప్రాచీనపద్ధతి మారి, యీ పాడు కేంద్రీకరణానికే దారితీసినవి. వానికి కూడా పాఠశాలలు, పరీక్షలు, తనిఖీలు. ఇది ప్రజల పిచ్చివ్యామోహం కాని బుద్ధి నైపుణ్యంగాదు. అది అట్లా ఉండగా

నేటి చదువులలో డబ్బు లెక్కవేద్దాం. పిల్లల చదువులకని పల్లెజనం బస్టిలకు తరలడంతో అడ్డ కొంపల ఘోష ఎక్కువైంది. నేతిమిడగల మారలు కరవైనవి. కొమ్మగుంటలు, దోమలు, వేడిరోగాలు. వైద్యులకు ధనప్రవాహం సాగింది. ప్రభుత్వం కట్టించుకొనే జీతాలు. వాటికంటే పదిరెట్లు, సాధనం తప్పి కుటుంబాలు తరలిరాక డంపల్ల, నా అన్న దిక్కులేకపోవడంవల్ల, కొంప గోడి, తోటదొడ్డి, దూడదొడ్డి పాడుపడడంవల్ల వ్యవసాయజీవనమయిన గ్రామసూతు గొప్పదెబ్బ తిగుతోంది. ఒక కుటుంబీకుడైన బీదతండ్రికి కొడుకు, కొడుకుకు తండ్రి అందకపోవడం, ఒకని విజ్ఞానం ఒకనికి కరవై పోవడం కాక, దూడ మెడ పలుపు విప్పి దిక్కుకూడా లేకపోవడంవల్ల సామాన్యులకు చావు వచ్చిపడింది. ఈ రృత్తి హెచ్చుచేయాలి. కష్టపడాలి అని డబ్బులకొత్తే లంబాడ్డి ఘోషమకు దీనికి సంబంధం కనిపించదు. కాఫీహోటళ్ళు, పూటకూటిళ్ళల్లో కొనకన్న అన్నం తినడం, సినిమాలు, నాట్యాలు, అడుత్ర ఆజ్ఞ లేకపోవడం, నాగరికవిలాసాలు. భోగ విన్యాసాలు అంతే లేదు. కుటుంబమర్యాదలు, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు వేడుభాషలుమారి పోయి తండ్రికొడుకుల్లోనే ఒకరికొకరు మామ కొంటే ద్వేషం. ఒకరి మాట ఒకరికి అరంకాక తల బద్దలు కొట్టకొవడం. చిట్టి తమ్ముడికి, చంటిపాపాయికి నోరు కట్టి అబ్బాయిచదువుకని బీదతండ్రి సొమ్ము పంపడం. తుదకు ప్రేమరసం ఇంకపోవడం. దీనివలన ఒక్కొక్క కుటుంబాని కయ్యే కష్టనష్టాలు లెక్కకందడంలేదు.

ఇక ప్రభుత్వస్పృహ చూద్దాం. కిల్లింకులకని పెంచీ బల్లలకని, పంతుల్లకని విద్యాకాఖాధికారులు, వారి ఊరేగింపులు, వారి కార్యాలయాలు, వారి సిబ్బందీ బిళ్ళ బంట్రోతులకని అంతులేని వ్యయం. తుడుతుడు మారే గురువులు. కుక్కగొడుగు పుస్తకాలు. పరీక్షలు, లంచాలు, దళారీలు, దగావ్యాపారాలు. విద్యార్థుల సమ్మర్దం! అందరికీ చోటులేదని, డబ్బు చాలదని విద్యాకాఖ ములుకాఖ కాదు తగులుకాఖ అని విద్యామంత్రుల ఊరేగింపుల్లో ఒకటే మేళం. ఉపాధ్యాయుల దృక్పథంలో ఆరికసావనం అవలే కనిపింపదు. ఏటేటా ఒకడు గింట కొకడుగా మారిపోయే గురువులకు శిష్యులకూ పన్ను హితసంబంధం లేదు. అందుచే ఉపాధ్యాయుని శ్రమగాని, బుద్ధిగాని అతని నిర్మిజీవితంలో ఉండే ప్రవర్తనగాని విద్యార్థి కంటటంలేదు. అందడం లేదు. ఒక గురువును ఉన్నవాడు డబ్బిచ్చి

(18 వ పేజీ చూడుడు)



సింహాద్వీప పరిశ్రమల కాఖామంత్రి జి. జి. పాణ్నాంబలంగారికి ఢిల్లీలోని సింహాద్వీపాకమిషన్ ఈమధ్య విందుచేసినప్పుడు ప్రధాని నెహ్రూ హాజరై వారు. ప్రధాని నెహ్రూకు సింహాద్వీపాకమిషన్ సర్ మహదేవ్ గారు ఒక వైపునా, మంత్రి మరొకవైపునా ఆసీనులై వున్నారు.

మా ఢిల్లీలేఖ:

1949 వ సంవత్సర

సింహావలోకనము

శ్రీ కృష్ణ

క్రిస్టిన్ సంవత్సరాంతకాలం. జరిగిన సంవత్సర శుభాశుభాలను సింహావలోకనం చేసికొనే సమయం. 1949 సంవత్సరం "వెలుగులూ, నీడలూ" తో గడిచింది. రాజ్యాంగచట్టప్రచురణము, సంస్థానాల ఏకీకరణ, దేశంలో శాంతిభద్రతల రక్షణ, కామన్వెల్త్ లో సభ్యత్వము, ఇవి ఈ సంవత్సరం పండించుకొన్న సత్యలాలు. ఆర్థిక అస్థిరత్వము, ధనాభివృద్ధి, అధినివేశరాజ్యాల్లోని ఇండియాపాకిస్తానుల మధ్య పొరుగు లంఠిం తనూ తెరిగిపోవటం, ఇవి దుష్టలాలు గా భాగా కనబడే నల్లమచ్చలు. వ్యాపారంలో, పరిపాలనలో, దేశవైతనిక ర్రనలో, ప్రమాణాల అంతకంతకు తగ్గి చితికిపోతున్నాయి. అయినా సంవత్సరాంతంనాటికి ఆర్థికంగా కొంత స్తోమతు చిక్కుతున్నట్లు కనబడటం శుభసూచకము. కాంగ్రెస్ పాలకులు, బాధ్యతగల మంత్రులుగా వ్యవహరించటం శ్రేష్టతో గల సూచన. ఇష్టము వచ్చినట్లు ఉపన్యాసా లియ్యటం ఇష్టము మానే కారు. 1948 లో కన్నా ఈ సంవత్సరంలో ఉపన్యాసాల సంఖ్య తక్కువే. మునుపటి నినాదాలను, అత్యాశలుకొనించిన మాటలను దిగ మ్రింగుకొన్నారు. ఉపన్యాసాలను ఇల్లాగే తగ్గించుకోగలిగితే 1950లో భారతదేశం గట్టెక్క గల సూచన లున్నాయి.

ఈ సంవత్సరం అన్నిటికన్న ముఖ్యంగా ఆల జడికల్గించే విషయం, పరిపాలనాయంత్రం అంత కంతకు దిగబారుగా తయారవటం. బ్రిటిష్ హయాము పోలీసురాజ్యంగానే వినా, బ్రిటిష్ వారు, మంచి సమర్థతల పరిపాలనాయంత్రం గాన్నే, మనకు వదిలి వెళ్లారు. కాని ఈనాడెది శిథిలమైపోయింది. ఒక్కక్కయిటికే ఊడిపోతూ ముక్కలుముక్క తాతున్నట్లుంది. పైనాన్న మంత్రి జానము త్రయవాక్యాలనుచే ఈవిషయం ఉదహరిస్తాను. పార్లమెంటులో డి వాల్య యేవకొపై చర్చ ప్రారంభిస్తూ జానము త్రయ ఇల్లా అన్నారు.

"మన దేశాన్ని ఎవరోగ్రంటూన్న ఆర్థికసమస్యల విషయం ఆలోచించినాడీ, ఆసమస్యలు ప్రాథమికంగా ఆర్థికసమస్యలు కావనీ, పరి పాలనావిషయకమైన సమస్యలేననీ నాకు అని పిస్తూంది. ఎక్కడయితే మన పరిపాలనా యంత్రం, ప్రజల దైనిందినజీవితానికి సమీప స్థంగా రావలసివస్తోందో, అక్కడే మన పరి పాలనాయంత్రం అంతకంతకూ తుప్పుపట్టి పాడరి చితికి పోతోందనిపిస్తోంది. ఇప్పటికన్నా దేశానికి సరియైన సేన చేయదలచుకొన్నవార్ల మయితే మనకు తర్కవిత్తక ప్రజల బుద్ధికౌ లాలు గాక, సుపరపాలనం, న్యాయబద్ధంగా, నిర్భక్త్యత్యంగా, అలపుసాలపు లేకుండా, చేయ గలిగిన సాజన్యం కావాలి."

దైన్యంగా ఇల్లా చెప్పటంలో, డాక్టరు మత్తయిగారు, ఉన్న సమస్యను నూటిగా ఎలు పరిచిననా రయ్యారు. మంచిమంచి చట్టాలు, అర్థి నెస్సులు, నిబంధనలు ఇల్లాంటివి ఎన్నికెట్టు కొన్నా సక్రమంగా నిర్వహించే సత్పురుషులు పరిపాలనలో లేనంతవరకూ అవి నిప్రయోజ వమే. పరిపాలనాయంత్రంగా అంతకంటే పెరి కబలం పెంపొందించడానికి, కాంగ్రెస్ పాలకులు చేసిన సహాయం ఎక్కువ లేదు. వైగా కాంగ్రెస్ లిల ర వర్గాలు పరిపాలనాయంత్రంలో ఎంత అడగితి వేవాలో అంతా తెచ్చిపెట్టాయి. ఈ పరిస్థితిలో మత్తయిగారి మాటలు చెప్పినవానిముందర కింఖు ఊడినట్లయ్యాయి తప్ప పాటించినవా రెవరూ లేరు.

కమిషను, కమిటీలు, విచారణసంఘాలు, ఉపసంఘాలు, పరిశోధన, ప్రణాళిక, పర్య వేక్షణ ఇత్యాది కేంద్రతో ఉత్కల నియమించు కొంటూపోవడమే నేలంపట్టి అయిపోయింది.

భారతదేశవ్యావసాయక సమస్యలపై క్రిస్టిన్ ప్రణాళిక ఈనాటికి అనుసరణీయంగా తీసికొనే వచ్చును. కాని ఈనాడెది అమృతామృతా లేదు. వైగా కొత్తప్రణాళికలను సూచించేందుకు కొత్త సంఘాల నియమకం రోజూ ఒక్కటొక్కటి జరిగి పోతుంది. పాత సంఘాల ప్రణాళికలు బీర్వా ల నిండా ఎక్కిడితోక్కిడిగాపడినూలుతూ బూజు పట్టిపోతున్నాయి. అయితే గతించిననాట్లు గతం చినవిగా భావించటంలోనే రమ్యత్వం ఉండేదా; పాతవిషయాలను మరిచిపోటంలోనే అభ్యుద యం ఉండిపోవడా పకం ఉంచుకొంటుంటే లేదు! కాంటి రాలండు నివేదికను (తెంగాల్ ప్రభుత్వ నిర్వహణంపై, మర్చిపోయారంటే ఎవర్లది తప్ప లేదు! బ్రిటిష్ హయాం లో కడగొట్టు పైనాన్నసభ్యులుగా పనిచేయకూర్చుం డెంగాల్ పరిపాలన మరి కుట్టుగా తయారయి నప్పుడు రాలండును నివేదిక తయారు చేయ మన్నారు.

ఆ నివేదికలోని మాడు విషయాలు నివేదిక నించి ఎత్తివచ్చుతాను.

"గత ఇరవై రేళ్లలో ప్రభుత్వంలో ఇల్లా నియమించుబడే సంఘాల నివేదికలకు పట్టిన గతే ఈ నివేదికకూ పట్టుకూ ఉండని మేము ఆశ్చర్యపడుతున్నాము. గత ఇరవై రేళ్లలో లిట్రించే పెంటు కమిటీల నివేదికలకు తక్కిన విచారణసంఘాల నివేదికలను ఎన్నింటినీ ఆచరణలో పెట్టింది మాకు తెలియపరచవలసిందని మేము అడిగాము. మాకు ఈనాటికి వచ్చిన జవాబులవపట్టి, మా పూర్వసంఘాల నివేదిక లకూ ప్రభుత్వనిత్యకృత్యాలకూ ఏమీ సంబంధము ఏగలలేదని తేలింది. ఒక జవాబులో, విశ్వక్రిందట ఒక సంఘనివేదికలోని సూచన లలో ఒక సలహాను ఇప్పుడింకా ప్రభుత్వం పరి శీలించదని మాకు తెలిపారు. ఇంకొదానివిషయం ప్రభుత్వం తీవ్రంగా శ్రద్ధశీలించుకుందనిచెప్పారు. నివేదికను చూడలే సగ్గ మాకు రావటానికి ప్రభుత్వానికి విశేష పట్టించుటే నిజంగా పరిస్థితి చాలా తోచనీయమే. ఈజాగణకు కారణం గత విచారణ సంఘాల విషయంలో ప్రభుత్వం ఆశలంబించిన పద్ధతులే నని నమ్ము తున్నాము. నివేదిక రాగానే, నివేదికను ఖండా లగా చీల్చి, ఒక్కొక్క డిపార్టు మెంటుకూ సంబంధించిన ఒక్కొక్క ముక్కను వారికి పంపి, మళ్ళీ సెక్రటేరియట్ వివిధాఖ్యలను వాటి మీద సలహాలియ్యమంటూ, ఊరనేసి కాలహ ణంచేయటం అలవాటయిపోయింది.

ప్రభుత్వ నియమితి విచారణ సంఘాలను పాటించవలసిన విధానం ఇది కాదు. వెంటనే

ఒక సీనియర్ ఉద్యోగి ని, ప్రత్యేకంగా ఈ సమస్య నియోగించి, ఈ నివేదికపై మంత్రి వర్గంవారి తీర్మానం వెంటనే తెప్పించి, వెంటనే ఆ సూచనలను అమలుజరిపే బాధ్యతను అతనిపై పెట్టి, తగిన చర్యలు వెంటనే తీసికొనేటట్లు చూడటం, ఆ చర్యలు అలస్యమయితే కారణాలను ప్రభుత్వానికి వెంటనే నివేదించేటట్లు చూడటం, ఇల్లాటి పని అవసరంగా జరగాలి."

రాలండు నివేదికలో మరోవిషయం.

తెంగాల్ ప్రభుత్వయంత్రంగాన్ని పరిశీ లిస్తే, యంత్రాగారంలోని వివిధభాగాలకు పామ రస్యసహకారాలు ఏమాత్రం లేకపోవటం, కొట్టవచ్చినట్లుగా ప్రతివారికీ కనబడుతుంది. వికేంద్రీకరణం, పరస్పరసహకారం, అధికా రాన్ని అంచెలు అంచెలుగా, నియమించి నిర్ణయించటం, ఆయా అంతరాలలోని నిర్ణయ సౌలభ్యాలు, అధికారిని నియమించటం, ఇవి వ్యాపారంలోనైనా, పరిపాలనలోనైనా, నిర్మాణాత్మకమైన యంత్రాంగనిర్వహణకు ముఖ్యమంత్రాలు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వవ్యవహారా న్నంతా ఖాలంగా పరిశీలించి, ఒక విష యాన్ని మరొక విషయానికి సమన్వయం చేయటం, ప్రభుత్వంలో ఎవరి పని కాకుండా పోయింది. ఈ ప్రభుత్వవ్యవహారానికి మంత్రి వర్గమే ఉండిపోతూ అనిభ్యంతరం చెప్ప వచ్చును. కాని ఏతావాతా కలిసి కొంటూ, ఈవ్యవహారకర్తదర్శిత్యం అవ్యవృత్తిగా గల వారితో ఈ పని సాగటం కష్టం. మంత్రివర్గం, విధానం సూచించే తప్ప, క్రియ పోరని ర్వ హణలో జోక్యం కల్పించుకోవలసింది కాదు. ఇప్పుడు ముఖ్యంగా ప్రభుత్వంలో ఏకలత్య ప్రాయమైన వివిధవ్యవహారాలను సమన్వ యించి, సర్వసమన్వితంగా నడిపే యంత్రాంగం ప్రభుత్వంలో లోపిస్తోంది."

ఆ నివేదికలోని మాడువిషయం.

"ఇండియాలో తక్కినవల్లూగే, చిన్న ఉద్యోగులూ అవినీతి జాడ్యంగా అంటు కొని ప్రబలిపోవడమే కనబడుతుంది. ముఖపు, ఏ కొద్ది విషయాలలో మినహాయిస్తే, తెంగాల్ ప్రభుత్వఉద్యోగిగర్తము నిజాయితీకి మంచి పేరు తెచ్చుకున్నది. ఈనాడు ఆ పరిస్థితి మారిపోయింది. ముఖ్యంగా యుద్ధ ప్రారంభంనుంచి తక్కిన అన్ని దేశాల్లోలాగే ఇక్కడ కూడా, యుద్ధం గూలాన డబ్బు సంపా దించటం తేలికపోయే పరిస్థితులు కల్గాయి. ప్రభుత్వానికి కావలసిన ముఖ్యముల దొరకటం ఇరకాటమైకొట్టి, వర్తకులకు ఆ సరకులకోసం ప్రభుత్వం లైసెన్సులు ఇవ్వవలసివచ్చింది. లైసెన్సు అనేది మహావిలువైన వస్తువైపోయింది. మోసగాళ్లు, లంచాలు మొదలైనవి ఇచ్చి ఈ లైసెన్సులు సంపాదించటానికి పూనుకొన్నారు. ఈ లైసెన్సు లిచ్చే అధికారం, ఉద్యోగంలో కాకలు తిన్నవారిచేతిలో కాక తాత్కాలిక ఉద్యోగాలలో ఉన్న చిన్నతీతగాళ్లచేతికిచిక్కింది. ఈ ఉద్యోగంలో వారికి కాళ్ళతీత్యం కనబడక, తేలికగా డబ్బు సంపాదించే అవకాశాలు కనబడితే వరులుకోలేని సీతికి వచ్చారు.

యుద్ధపరిస్థితులు ఇల్లా అవకాశాలు కల్పించి

చాయి కాని అధికలాభాలను, మోసగాళ్లు, చీకటిజార్లను ఉద్బవించేచేయటానికి అస రెండు ముఖ్య కారణాలు వోడ్బడాయి (1) ప్రభుత్వం అమోచితంగా ప్రవర్తించటం (2) నేరములను సరిగ్గా కనిపెట్టేందుకూ, సరిగ్గా శిక్షించేందుకూ అవకాశం పూర్తిగా లేని ప లోపం.

ఈ రెండు విషయాలు మళ్ళీ పరిశీలిద్దాం. లైసెన్సు లిచ్చే అధికారం, తాత్కాలిక ఉద్యోగు లకు, కింది ఉద్యోగులకు ఇచ్చి, లైసెన్సు లియ్యటానికి సరియైన నిబంధనలుగాని, లైసెన్సు లంబుకోవలసిన వ్యక్తులకు అర్హత్యాలు గాని నిరూపించలేదు. సరకుల కొరత ఏర్పడి నప్పుడు, ఆ సరకులలో మునుపటినుంచి వర్తక చేస్తున్నవార్లకు లైసెన్సులు ఇయ్యాలని ఏమా త్రం లోకజ్ఞానం ఉన్నవార్లకైనా తెలుసుంది అదీకాకుండా, సరకు, ఉన్నరోజులలోకన్న లేని రోజులలో, లైసెన్సుదారుల సంఖ్య తగ్గిం చటం బుద్ధిమంతతనము, ఇంగ్లండు ఈ పద్ధతే అవలంబించింది. తెంగాలలో ఈ వాగ్రత్త లేని ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. వ్యాపారం చెయ్యటా నికి గాక పెట్టుబడులతోని డబ్బు చేసుకోటానికై ఎప్పుడూ సరకుమొగ్గు, వ్యాపారం మొగ్గు ఎరగనివారంతా పెట్టుబడ్డ దరఖాస్తులు పెట్టు కొన్నారు. ఈ లాభాలు ఆకాశాని కంఠే పు టికి పర్వతమోసం లంచాలు పెట్టటం తక్కువ తీతల ఉద్యోగులు ఈ లంచాలసిరికి మోకాలు అడ్డలేని స్థితిలోకి రావడం తయారయింది.

ఈ అవినీతి పెగు తూన్న కొద్దీ, దీనిని రూపు మాపలేమని భయంతో ప్రభుత్వం అంతకంతకూ అసమర్థంగా అర్థమనకై తప్ప దీన్ను టానికి ప్రయత్నించలేదు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల లోనూ ప్రజలలోనూ పెరిగిన ఈ అవినీతిని రూపుమాపేందుకు చాలా తీవ్రమైన శిక్షాచర్య లను ప్రభుత్వం తీసికొనితీరాలని మా నిశ్చితాభి ప్రాయము. ప్రభుత్వం ఈ చర్యలు తీసి కోక ఏమాత్రం తగ్గి ప్రవర్తించినా రాష్ట్రంలోని బీదప్రజలకు, ఘోరమైన అన్యాయంచేసిన దవుకుంది. ధనికులకు, దున్నా జీతుకు చిరకరు చేరే డబ్బంతా, ఈ బీదప్రజల నుంచే వలచుకోటం జరుగుతుంది."

ఈనాడు ఉదాహరణలు రాలండునివేదిక లోవి.

ఇప్పుడు చేసిన వార్తలుబట్టి ఈవారంలో మంత్రివర్గంవారు, శ్రీగోపాలస్వామిఅయ్యం గారి నివేదికను (ప్రభుత్వయంత్రాంగంపై) చర్చించేందుకు 'అఖండ' సమావేశం జరుపు తున్నారని తెలుస్తుంది. ఈ నివేదికలోని మూలమంత్రాలను ఈవ్యాసాలలో ఇంతకుముందే విమర్శించి చూపించాను. గోపాలస్వామిగారి నివేదికలో దేశంలోని ఈనాటి ప్రాథమిక సమస్యలకు నూటి అయిన చితిన్న ఏమీ ఉదని గమనించగలిగే ఉంటారు. అదీకాక, యంత్రాం గంపైఅంతస్తు కట్టడం ఎంత స్వచ్ఛమైనా ఉన్నా, దాని ఉపయోగం, ప్రజలలో పరి చయానికి వచ్చే, క్రింది అంతస్తు, దాళ్యము, స్వచ్ఛతలమీదే ఆధారపడి ఉంటుంది.

రాలండు నివేదికలో, అవినీతిమీది చర్చకు ఎక్కువ ప్రాధాన్య మియ్యబడింది. ఉద్యోగులలో అవినీతిని రూపుమాపేందుకు ప్రభుత్వానికి బలీయమైన పోలీసుశాఖ ఉంది. కాని అదేమి కాకతాళన్యాయమో, ఈ అవినీతికి ది ప్రభుత్వ శిక్షలు, తక్కువ తీతగాళ్లయిన క్రింది ఉద్యోగులకే, తిరులు తున్నాయి. దీనివిషయం వేరే విమర్శించటం వుధా!

అసలు అవినీతిపగులై నవారిని తమ ముతాలో నించి కాంగ్రెస్ వీరిపారవేయటం పెట్టుకోవా లని కొందరంటారు. బ్రిటిష్ కార్మిక ప్రభుత్వం, తమ పక్షియులమీద నై నప్పటికీ కూడా, పబ్లిక్ విచారణ జరపటంలో, కార్మికపక్ష ప్రతిష్ఠ, నూరింతలు పెరిగింది. ఇండియాలో కూడా అల్లాంటిది జరిగితే, కాంగ్రెస్ను ఆడి పోసుకొనేవార్ల వోళ్లు కట్టుపడుతాయి. నాయకులు గమనించాలో లేదోగాని ఈవిషయ ప్రజాహృదయాలలో కాంగ్రెస్ ప్రతిష్ఠ పానంలో లేదు.



అవెరికారాయబారి లాయహంబర్డెక్ గారికి భారత విశేషాంగ వ్యవహారసంఘంవారి స్వాగతం. ఎడమనుంచి: హంబర్డెక్, ఆర్. బి. బానకిరాన్. మౌన్. ఇ. చివమక (కెనడా హైకమిషనర్), ప్రధాని నెహ్రూ.

హిందూసమాజ నియమాలు, కొత్తశాసనం

[సీతారాం]

వివాహవిధులు, నియమాలు, ఆస్తిపంపకాలు వారసత్వాలు మొదలైన విషయాలలో హిందూసమాజంలో నిత్యం పరిణామం సంభవిస్తూనే ఉంది. సమాజంలో వివిధవర్గాలలో వివిధఆచారాలు అమలులో ఉన్నాయి. కఠిన నిర్బంధాలు మొదలు స్వేచ్ఛాచారాలవరకూ అన్ని రకాల ఆచారవ్యవహారాలూ సమాజంలో కనిపిస్తాయి. వివాహవిధులు, వివాహవిచ్ఛేదాలలో కూడా అన్నిరకాల ఆచారాలు కనిపిస్తాయి. వివిధవర్గాలు, కులాలవ్యక్తి ఎక్కడో ఒకచోట వ్యత్యాసాలు ఉంటూనే ఉన్నాయి. బ్రిటిషురాజ్యాంగశాసనమాదిరిగానే హిందూసమాజవిధులకూడా విస్తృతపరిణామాలకు అనుగుణ్యంగా కాబట్టి ఈరీతిగా వైవిధ్యం, వర్షవర్ష దుర్బలతలు కూడా ఉన్నాయి. కాని ఈ పరిణామాలన్నీ తీసి కాసనబద్ధం చెయ్యడం అసాధ్యమైన పని. అందువల్లనే బ్రిటిషు ప్రభుత్వాలకు హిందూస్యామతాన్ని నిర్మాణంలో శాసించిన విధులకంటే ఆచారస్థితివిధులకు విడిచి పెట్టిన భాగం అధికంగా ఉంది. దీనివలన పూర్వచారాల మన్ననమాట అటుంచి పూర్వచారాల పేరుతో ఆస్తివ్యవహారాలలో కోర్టులపై ఎక్కువయింది. శాసనం ద్వారా ప్రజల శాసనాన్ని నియమబద్ధం చెయ్యాలనే యత్నానికి విఫలతపడింది.

దేశమంతటా సర్వసమత్వ, స్వాతంత్ర్య, వ్యక్తిగతాధికార సమాత్రాలు ప్రాతిపదికగా సర్వవర్గాలకూ ఉండే ఒకశాసనాన్ని నిర్మించడం అవసరమయింది. కాని ఈ ప్రాతిపదికనూత్రాన్ని, ఆచారస్థితినియమాల్ని సమన్వయించడం దుర్లభకర్తవ్యమౌతుంది.

గతానుభవదృష్ట్యా హిందూస్యామతాన్ని విస్తృతపరిచి, సమగ్రశాసనంగా నిర్మించడానికి ప్రభుత్వాలు యత్నించలేదు. అందువల్ల సమాజంలో అన్ని మార్పులు వచ్చినా, శాసనం స్థూలరూపంలో ఎప్పటిమాదిరిగానే ఉండిపోయింది. అప్పుడప్పుడు స్త్రీ సహానుభావీధం, శారదాచట్టం విలీనపునాటివానిమేధపురద్దు, సివిల్ మేరేజ్ ఆఫ్ మొదలైన సంస్కరణలు వచ్చాయి కాని సంగ్రహమైన క్రోడీకరణ జరగలేదు.

ఇప్పుడు తేలసిన సంస్కరణలు, సమగ్రంగా జరగవలసిన క్రోడీకరణదృష్ట్యా మాస్తే, ఇటీవల శాసనసభలో చర్చించబడిన హిందూస్యామతానుక్రమక్రొడీకరణశాసనం బొత్తిగా అసమగ్రంగా ఉందనీ, ఇంకా లోపభూయిష్టంగానే ఉందనీ చెప్పాలి. అయితే కొన్ని ప్రధానవిషయాలలో ముఖ్యమైన మార్పులు తేవాలనే ఉద్దేశంతో ఈ శాసనాన్ని ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టినందువల్ల హిందూసమాజంలో చాలమంది శాసనాన్ని ప్రతిఘటిస్తున్నారు. ఇదివరలో సహానుభావీమేధం, శారదాచట్టం ప్రవేశపెట్టినప్పుడెలాటి సంచలనం దేశంలో కలిగిందో ఇప్పుడు కూడా అంత సంచలనం కలగబోయినా అటువంటిదే వచ్చింది. ఇంతే కాకుండా క్రోడీకరణ సమగ్రంగా లేదని కూడా దేశంలో విమర్శ వచ్చింది.

ఉభయవర్గాల విమర్శల్ని పరిశీలిస్తే నిజానికి ప్రస్తుతం ప్రవేశపెట్టబడిన శాసనం పరిస్థితి కనుగుణంగా సమన్వయించబడినది చెప్పాలి. దేశంలో పరిస్థితులు ఇంకా మారి నాక, పరిణామగతిలో ప్రజాజీవనానికి ఒక శిరస్వరూపం ఏర్పడినతరువాత అప్పుడు సమగ్రమైన క్రోడీకరణకి ప్రభాభిప్రాయం అనుకూలంగా ఉండగలదు. అప్పుడు సమగ్రమైన క్రోడీకరణను ప్రవేశపెట్టవచ్చును. ఈలోగా ఈ కనీససంస్కరణలైనా ప్రవేశపెట్టడం అత్యవసరం. ప్రజాస్వామ్యసూత్రాలు, సర్వసమత్వ, వ్యక్తిగతాధికార నియమాలు వివక్షతరహిత సమాజవ్యవస్థ తననిపిల్చితో అమలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సూత్రవ్యవస్థకి అవసరమైన కనీససంస్కరణలను చిత్త వార వత్రిక

రణలే ప్రస్తుతశాసనంలో ప్రతిపాదించబడుతున్నాయి.

క్రోడీకరణఅవసరాన్ని గుర్తించి బ్రిటిష్ చారిటబిలిటీలోనే ప్రభుత్వం ఒక కమిషన్ నియమించింది. ఆ కమిషన్ తయారుచేసిన శాసనం ఎప్పటికప్పుడు వాయిదాలు పడుతూ మార్పులు పొందుతూవచ్చింది. చివరకి శాసనం 1947 లో కేంద్రశాసనసభలో చర్చకు వచ్చింది. అయితే చర్చకు వచ్చేముందు ప్రభుత్వస్వామతాఖి పరిశీలించలేదు. శాసనసభ శాసనాన్ని చర్చించి పరిశీలనకు సెలవుకమిటీకి బహుగించిన తరువాతనే ప్రభుత్వస్వామతాఖి శాసనంలో కొన్ని ముఖ్యసవరణలు తెచ్చింది. అలా సంస్కరించబడిన శాసనాన్నే సెలవుకమిటీ చర్చించి మరీకొన్ని మార్పులు చేసి 1948 ఏప్రిల్ లో నివేదికను తయారుచేసింది. ఈ నివేదిక ఇటీవల పార్లమెంటులో చర్చించబడింది. సెలవుకమిటీ చర్చ చేసేటప్పటికి రాజ్యాంగపరిమితులకు పూర్వస్థాపికారాలు మొదలైనవానిపైన తీర్మానాలు చేసింది. ఆ తీర్మానాలను దృష్టిలో పెట్టుకునే సెలవుకమిటీ కొన్ని మార్పులు చేసింది.

పార్లమెంటులో చర్చసందర్భంలో శాసనంపైన తీవ్రవిమర్శలు వచ్చాయి. సెలవుకమిటీ నివేదికను సమర్పించిన అనంతరం అనేక సంస్థానాలు భారతఅధినివేషంలో చేరాయి. ఆయా సంస్థానాల్లో రకరకాల శాసనాలు, ఆచారాలు అమలులో ఉన్నాయి. ఇప్పుడు సంస్థానాలకు కూడా ఈ కొత్త శాసనం వర్తిస్తుంది. రావుకమిషన్ రాష్ట్రాలలోని ఆచారాల్ని శాసనాల్ని పరిశీలించి కొత్త శాసనాన్ని తయారు చేసిందే కాని సంస్థానాల్లోని ఆచారాల్ని శాసనాల్ని పరిశీలించలేదనీ, ఇప్పుడు తిరిగి ఆ సంస్థానాల్లో కూడా పరిశీలన జరిపి, వానిదృష్ట్యా మరొకశాసనాన్ని తయారుచేసి పార్లమెంటు మొదటిసారి మళ్ళీ చర్చించాలనీ కొందరు వాదించారు. కాని రావుకమిషన్ పరిశీలన జరిగినంతవరకూ దేశంలో అన్ని ప్రాంతాలలోనూ జరిగింది కాబట్టి పునః పరిశీలన అవసరమని ప్రత్యేకం వాదన. ఏ విషయాలలోనూ స్త్రీపురుషుల వివక్షతగాని, కులమతవర్ణాదివివక్షతలుగాని మాతనరాజ్యాంగం ప్రకారం నిషేధాలు కాబట్టి ఇప్పుడు అమలులో ఉన్న హిందూస్యామతాశాసనం కొత్త రాజ్యాంగంలోని నియమాలకు విరుద్ధమనీ, కొత్త రాజ్యాంగం అమలుజరిగినతరువాత ఇప్పుటి హిందూస్యామతాశాసనంలోని కొన్ని నియమాలు రద్దయిపోగలవనీ, అందువల్ల శాసనాన్ని సంస్కరించక తప్పదనీ డా॥ అంబేద్కర్ చెప్పారు. అయితే సర్వప్రభుత్వప్రామాణ్యవారిని చేర్చి ఒక కమిటీని నియమించి అందరికీ అంగీకారయోగ్యమైనట్లు కొద్దిమార్పులు చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం యత్నించగలదని పండిట్ నెహ్రూ వాదన మిచ్చారు. ఆ ప్రకారమే పార్లమెంటు సమ్మతించింది. క్షాణవారిచర్చ బడ్జెట్ చర్చ అనంతరం జరుగుతుంది.

గం ప్రకారం నిషేధాలు కాబట్టి ఇప్పుడు అమలులో ఉన్న హిందూస్యామతాశాసనం కొత్త రాజ్యాంగంలోని నియమాలకు విరుద్ధమనీ, కొత్త రాజ్యాంగం అమలుజరిగినతరువాత ఇప్పుటి హిందూస్యామతాశాసనంలోని కొన్ని నియమాలు రద్దయిపోగలవనీ, అందువల్ల శాసనాన్ని సంస్కరించక తప్పదనీ డా॥ అంబేద్కర్ చెప్పారు. అయితే సర్వప్రభుత్వప్రామాణ్యవారిని చేర్చి ఒక కమిటీని నియమించి అందరికీ అంగీకారయోగ్యమైనట్లు కొద్దిమార్పులు చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం యత్నించగలదని పండిట్ నెహ్రూ వాదన మిచ్చారు. ఆ ప్రకారమే పార్లమెంటు సమ్మతించింది. క్షాణవారిచర్చ బడ్జెట్ చర్చ అనంతరం జరుగుతుంది.

ప్రధాన సంస్కరణలు:

కొత్తశాసనంవల్ల వివాహనియమాలు, నిషేధాలు, వివాహవిచ్ఛేదం, దత్తస్వీకారం, ఆస్తి పంపకం, వారసత్వాలు, అవిభక్తకుటుంబపు ఆస్తిపై హక్కులలో విప్లవాత్మకమైన పరిణామాలు తీసుకురాగలదని చెప్పాలి. ఈ శాసనం సవ్యంగా ఆచరణలోకి వస్తే హిందూసమాజ వ్యవస్థలో పెద్దమార్పులు రాగలవు. కాని ఇది ఆచరణలో వ్యవసాయభూమికి, ఇంపార్టియల్ ఎస్టేట్స్ కి (విభాగంకావడానికి వీలేని, ప్రభుత్వకుమారుడు ఒక్కనికే సంక్రమించే ఆస్తులకి) వర్తించదు. వ్యవసాయభూమిపై గుర్తించిన శాసించే ఆధికారం రాష్ట్రశాసనసభలకే ఉంది కాని కేంద్రపార్లమెంట్ కేదు కాబట్టి ఈ శాసనం ఆ ఆస్తికి ఇప్పుడు వర్తించదు. కాబట్టి ఈరెండూ మినహా మిగతా ఆస్తులకి అనగా, ఇళ్లు, వాణిజ్యసంస్థలు, పెట్టుబడిసంస్థలు, చరాస్తులకు మాత్రమే ఈ శాసనం వర్తిస్తుంది.

వివాహాలు, విడాకులు:

వివాహాలు, రెండుతరగతులుగా విభజించబడినాయి; ఆచార సిద్ధవివాహాలు, సివిల్ మేరేజ్. పీలు, అవసరాల్ని బట్టి ఆచారాప్రభుత్వాలు వివాహాల రిజిస్ట్రీ కి ఏర్పాటు చెయ్యాలని ఈ శాసనంలో విధించబడింది. రెండు రకాల వివాహాలనీ రిజిస్ట్రీ చేయవలసి

ఉంటుంది. నిర్బంధంగా రిజిస్ట్రీ చేయాలి లేదో రాష్ట్రప్రభుత్వాలే నిర్ణయిస్తాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్బంధంగా రిజిస్ట్రీ చేసుకోవాలని విధించే పక్షంలో, రిజిస్ట్రీ చేసుకోనివారికి నూరురూపాయలు జరిమానా విధిస్తారు.

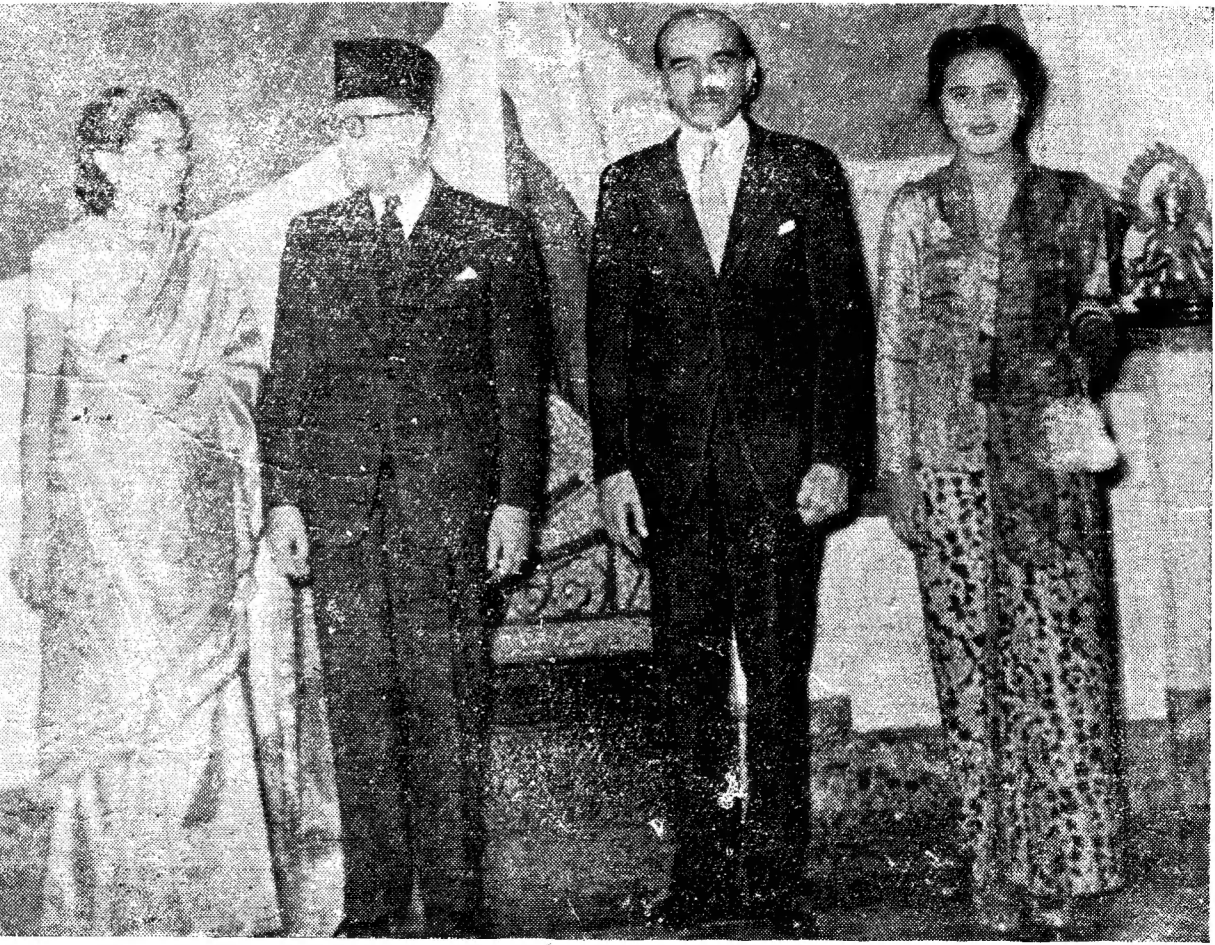
రిజిస్ట్రీ చేసుకోవడం కొందరికి ఆచారవిరుద్ధంగా తోచి వారంగీకరించకపోవచ్చును. అందువల్లనే రాష్ట్రప్రభుత్వాలు అక్కడక్కడి పరిస్థితుల్ని పరిశీలించి ఆ ప్రకారం నిర్ణయం చెయ్యవచ్చును. జననమరణపట్టికలే ఇన్ని వీలైనాతరువాతా మనదేశంలో సవ్యంగా ఉండవు. ఇప్పుడు వివాహాల రిజిస్ట్రీ నిర్బంధం చేసినా సవ్యంగా కొనసాగక పోవచ్చును. కాబట్టి రాష్ట్రప్రభుత్వాల వివక్షతకి విడిచి పెట్టడంవల్ల కాలక్రమేణా అభ్యాసమయ్యే అవకాశం ఉంటుంది.

వివాహవిధుల్లో ఏదో లోపం వచ్చినవనే నపంతో వివాహాన్ని రద్దుపరచడానికి వీలేదని శాసించబడింది.

వివాహానికి వరుసల నిర్ణయంలో కొన్ని మార్పులు చెయ్యబడినాయి. అన్నదమ్ముల బిడ్డల మగ్గనూ, అక్కలచెల్లెళ్ల బిడ్డలమగ్గనూ, పినతల్లి అక్కకొడుకులు, పినతండ్రి అన్న కూతురు, అన్న చెల్లెళ్లమగ్గనూ మాత్రమే సివిల్ వివాహం నిషేధించబడింది. ఇతరత్రా నిషేధం తొలగించబడుతుంది. ఆచారసిద్ధవివాహాల్లో ఇచ్చే తాళి ఆచారాన్ని బట్టి తండ్రి వల్లపైన అయిదుతరాలు, బిల్లివల్ల పైన మూడు తరాల మగ్గ సమీపబాంధవ్యం కలవారిమగ్గ వివాహం నిషేధించబడింది. అంటే ప్రైవేటుమగ్గ మినహా ఇతరత్రా సగోత్రవివాహాలు సక్రమమేనని నిర్ణయించబడింది.

ఏకపక్షీప్రతి ఈ శాసనంవల్ల నిర్బంధం చెయ్యబడుతుంది. ఒక భార్య ఉండగా రెండోసారి వివాహం చేసుకుంటే అది అక్రమం. దానంతటదే రద్దవుతుంది. కాని ఈ శాసనం అమలులోకి వచ్చినతరువాతనే ఈ నియమం అమలులోకివస్తుంది. అంతకుముందు ఇద్దరు భార్యలు లేక ఇంకా ఎక్కువమంది భార్యలున్నట్లయితే వారి కి నియమం వర్తించదు. తెలియక

(17 వ పేజీ చూడుడు)



ఇండోనేషియా ప్రధానాధ్యక్షుడు డా. మొహమ్మద్ హాట్టాకి (ఎడమనుంచి రెండవవారు), ఆయన సతికి (కుడిచివరు ఉన్నామె) ఈజిప్టులోని భారత రాయబారి ఎ. ఎ. ప్రైడి ఆయన సతి కైకోలో మొన్న నవంబరులో స్వాగతసత్కారాలు చేసినప్పటి దృశ్యం.

★ భారతదేశంలో సహకారోద్యమం ★

కార్మికులను తక్కువ వేతనాలపై ఉంచుతూ, చిన్న చిన్న ఉత్పత్తిదారులను అక్రమపాటి నుండి వినిమయదారులను అన్యాయధరలనుండి బదులుతీసికొనువాని ఎక్కువ వడ్డీ నుండి సహకారోద్యమం కాపాడుతున్నది.

సహకారం అనాదికాలంనుండి ఉంటున్నది గాని సామూహికయాజమాన్య, సామూహిక బాధ్యతల నూత్రాలపై 1844లో లా టేట్ మొదలైనవారు ఒక చిన్న వినిమయదారుల సహకారసంఘం నెలకొల్పటంతో ఇప్పటి వరకు దేశం రూపొందినది. పెట్టుబడిపై కొద్ది పాటి వడ్డీబాట్రమే ఇచ్చే, స్వచ్ఛంద, ప్రజాస్వామిక సంఘం అది. ఈవిధంగా ధనయోక్త శక్తి తక్కువ చేయబడినది. కొనుగోలు సామగ్రిని దిశలే ఇచ్చే విధానంతో అధికలాభాలు అంతమయ్యాయి. సేవాదర్శము ఇందులో ప్రతిధ్వనిస్తున్నది. పరిశుభ్రమైన కత్తి లేని సరకుల సప్లయ, రాజకీయ, మతసమావేశం, నగదు కోసే వర్తకం, భారీపత్తుల సహకారవిధానంలో విద్య దీనిలోని ఇతరనూత్రాలు.

జన్మలగాయతు మరణంవరకు మానవుల అవసరాలన్నింటినీ తీర్చే సహకారసంఘాలు నేడు విశ్వాపాఖ్యాతం అయ్యాయి. మాన్ ఛెస్టర్ సంఘం చాలావరకు అన్నివస్తువులూ సప్లయిస్తున్నది. 10 లక్షలనుండి సభ్యులున్న లండన్ సంఘం ప్రపంచం అంతటిలోనూ పెద్దది. ఇంగ్లీషు సహకారులుటే, సబ్బుబిళ్లలను అందరికంటే ఎక్కువగా ఉత్పత్తిచేసి సప్లయిస్తున్నారు. వారి బట్టల ఫ్యాక్టరీలు ప్రపంచంతటిలోనూ పెద్దవి. సహకార విధానంలో నడుపబడుతున్న బట్టల ఫ్యాక్టరీ యూనిట్లు పనిచేసే కాలం, ప్రతిశత 25 వంతులు హెచ్చించి, దాని ధర ప్రతిశత 20 వంతులు తగ్గించినది. ఫ్రాన్సులో సహకార బ్యాంక్ లున్నవి. సహకారవిధానంలో పనిచేసే యూనిట్లు తీవ్ర స్వేచ్ఛల అన్నింటికంటే అధికం. అతి కున్నితాలైన "ప్రిసిమె" పని పరికరము, తీగ కుటిలోనులు తయారుచేయబడే ఫ్యాక్టరీలు 700 కు మించి యున్నవి. బెల్జియాండ్ లో దిగుమతుల అంత ప్రతి శత 75 వంతులు, ఫ్లోలాండ్ లో ఎగుమతులలో ప్రతి శత 35 వంతులు, దిగుమతులలో 25 వంతులు. డెన్మార్క్ లో పాలనుండి తీయబడే వస్తువులలో ప్రతి శత 90 వంతులూ సహకారసంఘాలద్వారానే వ్యవహరింపబడుతున్నవి. రష్యాలో 1935 తర్వాత సహకారసంఘాలన్నీ ప్రభుత్వవ్యవస్థలో జాయిన్ అయినవి. అప్పటికి గల 106000 సంఘాలకు 70 మిలియన్ల సభ్యులై ఉండేది. యు.ఎస్.ఎ.లో సహకారమార్కెటింగ్ సంఘాలు 1,300 ఉన్నవి మెక్సికోలో ఉచితంగా భూములను బహూకరించి ప్రభుత్వం ఉద్యమము నకు తోడ్పడినది. రోడ్డువాణా ప్రతిశత 75 వంతులు సహకారుల చేతులలోనే ఉండగా వక్రైర ఫ్యాక్టరీలను ప్రభుత్వం క్రయంచేసి సహకారసంఘాలకు ఒప్పగించినది. 1942 లో 400 కేంద్రాలలో స్టేషన్ సహకారయూనియను సహకారవిధానంలో వ్యాపకమునకు మారంభించినది. ఈనాడు సకలమనుషులలోనూ ఉన్న ప్రేమ 35 వేలమంది శిక్షణ పొందుతున్నారు.

ఇండియాలో గ్రామీణముఖం 900 కోట్లను వదిలెంట్రా బ్యాంకింగ్ ఎంక్వయరీ కమిటీ తుదింపు చేసినది. అందువలన ఋణబాంకు తొలగించి సభ్యులకు మంచి జీవిత మంచి వ్యాపారం ఉత్పత్తులకు మంచి పద్ధతులుగా తీసికొనిరావటం ఇండియాలో సహకారోద్యమముయొక్క తొలి ఆశయం.

1. ఋణాలిచ్చే వ్యవస్థలు, తక్కువకాల పరిమితి ఎక్కువకాలపరిమితి మధ్యకాలపరిమితి తాలూకు ఋణాలిచ్చే వ్యవస్థలు. 2. వినిమయదారులు, ఉత్పత్తిదారుల సంఘాలతో సహా ఋణాలిచ్చే వ్యవస్థలుగా ఇండియా

లోని సహకారవ్యవస్థలను విభజింపవచ్చును. గ్రామంలో నన్న గ్రామీణ సహకారము ప్రధానసంఘం ద్వారాను, పట్టణంలో పట్టణ సహకారబ్యాంకింగ్ ద్వారాను తక్కువకాలపరిమితి, మధ్యకాలపరిమితి ఋణాలు లభ్యమవుతున్నవి. ఇవి జిల్లాకేంద్ర బ్యాంకింగ్ కేంద్ర జేర్చబడి యుండును. ఇవి ఇండియా రిజర్వ్ బ్యాంకింగ్ నుండి నిధిని పొందు రాష్ట్రీయ శేక్ ఉన్నత అమెక్స సహకారబ్యాంకింగ్ అనుబంధములై యుండును. ఈ బ్యాంకింగ్ రైతుయొక్క తక్షణావసరాలకు

శ్రీ డి. యస్. నాదకర్తి (హైదరాబాద్ సహకారశాఖ)

గాను ఋణాలిస్తవి. బావులు త్రవ్వించటం పశువులు ఎరువు కొనుగోలు, వ్యవసాయపు పనిముట్ల క్రయంచేయటం, మొదలైనవాటితో భూములను శాశ్వతంగా అభివృద్ధి చేయటకు గ్రామీణముఖం తీర్చివేయుట ఎక్కువ కాలపరిమితి ఋణాలు భూమితనఖా బ్యాంకింగ్ నుండి పొందబడుతున్నవి. ఋణాలిచ్చు వ్యవస్థల క్రమక్రమేపి అభ్యుదయకరపంథాలో పడిన తర్వాత ఉత్పత్తి, సరఫరా మార్కెటుపపత్తులు మొదలైన ఆర్థిక కార్యక్రమాలకు సహకారనూత్రాలు అనుసరింప చేయబడినవి. అందువలన మనకు చాలాభం కలిగించిన

అనేక వినిమయదారులసంఘాలు, ఉత్పత్తిదారులసంఘాలు ఏర్పాటుచేయబడినవి.

దీని ఫలితంగా గ్రామాలలో రైతు ఋణదాత చేతులనుండి రక్షింపబడి మితివ్యయంలో తన జీవితం తిరిగి పరిదిద్దుకునే స్థితిలో ఉన్నాడు. పట్టణప్రాంతాలలో వినిమయదారులకు లాభప్రదంగా మండు అనేకవిధాల సహకారసంఘాలు నెలసేసవి. యజ్ఞశాలలో కంప్రైజ్ రావడంవల్ల సహకారప్రయత్నాలకు మరింత ప్రోత్సహించిలిగి బ్యాంక్ మార్కెట్ వ్యాపారం కనీసమునకు తగ్గిపోయింది. ఇండియాకంతటా మొదటిదీ, పెద్దదీ అయిన డ్రెస్టికేట్ పట్టణ సహకారసంఘం అందులో జయం సంపాదించుతున్నది. ఇది చాలా ప్రాంతాలలో హోల్ సేల్ సహకారప్రోగ్రాం ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఇవేగాక అనేక ఇన్ సెన్స్ పాపైటిలు. గృహనిర్మాణ సంఘాలు ఉన్నవి. ఈ గృహనిర్మాణసంఘాలు ఇల్లు శేక్ బాధపడేవాడెందరో సలం ఇచ్చినవి. ఉత్పత్తిదారుల సహకారసంఘాలు కూడా వారి వారి సభ్యుల ఉత్పత్తి వృద్ధిచేసేమితిమీ నెలకొల్పబడినవి. సహకార మార్కెటింగ్ సంఘాలకే క్రయించటంద్వారా మంచి ధరలు పొందేటట్లు చేశాయి. రైతులకు వేసినారీ సహకారసంఘాలు, పాలసప్లయసంఘాలు, భూములపై కలసలేరు ముట్టా భూఖండాలను ఏకఖండం చేయటకు సంఘాలు చిన్నా, పెద్దా పరి

కుమారగిరి-లకుమారదేవి

శ్రీమతి డాక్టర్ వారణాశి యశోదాదేవి

రెజిస్ట్రారులు 14, 15 శతబ్దములలో దాదాపు ఆంధ్రదేశాన్ని పాలించారు. వీరి ముఖ్య రాజధానులు శ్రీపుర నామంతరముగల కొండవీడు, రాజమహేంద్రవరము. రెడ్డి రాజ్యం కొంతవృద్ధుడు తూర్పున కలింగములోనికి, మితరమున, పడమటలను, బహమనీగ జగములలోకి, పడమటను దక్షిణమున విజయనగరరాజ్యములోనికి వ్యాపించింది.

కుమారగిరి, రెడ్డిసామ్రాజ్యంలో నాల్గవ వాడు. అనంతాచారికిని, చోళరాజామౌళి నామ మాంబికకుం, శ్రీ కుమారగిరి శ్రీ శ్రీమంత్రి దేవుని కార్యగమ్యుచే జనంకిన రత్నమృదు. పినతండ్రి అనంతాచారియంతరిం, రెడ్డిసం

సన ముగించి క్రిలి శిలి 1౪85 నుండి 140౪ సం॥ వరకు, పునెనిమిదెండు మహావృధింగా రాజ్య పాలన చేశాడు కొమారగిరి. 18౪0 సం॥నాటికి శ్రీమలనందర గెల్చి రాజ్యము విస్తృతి వంద శేసి, శాంతిభద్రతల నెలకొల్పాడు. దేశము సుభిక్షమై జంబు విశ్వస్థిసంపదలతో తులతూగా. అనంతాచారి జానానైభవము శ్రీ నాగుని—

"పరరాజ్యపరగర్వపరవైభవశ్రీల, గౌనకొని విడనాడు కొండవీడు పరిధి జగ్యలముల బంధించి, ను తైయరుత్రాతు కొండవీడు



వేదాంతంగా గా. శ్రీ మంత్రి భక్తవల్మీకిగారు ఉత్పత్తుల బ్రజ్జి కుష్టాపన చేసే దృశ్యం.

శ్రీమలకు సంఘాయా ఉన్నవి. హైదరాబాదులో సహకారం హైదరాబాదులో సహకారోద్యమం చాలా నెమ్మదిగా వ్యాప్తిచెందినది. 1944 న నుండి మాత్రమే బాగుగా కార్యక్రమం అవలంబించబడినది. చాలావరకు అన్ని గ్రామాలలోను సంపాదించబడిన ధాన్యబ్యాంకింగ్ సరకులలో వ్యాపారంచేస్తూ రైతుకు చాలా సహాయకారిగా యున్నవి. ఆరంభంలో జాయింట్ ప్రాక్ వ్యవస్థగా నెలకొల్పబడినా హైదరాబాదు కో-ఆపరేటివ్ కమిటీయల్ కార్యక్రమే సహకార విధానంలో తిరిగి వ్యవస్థీకరింపబడినది. తాలూకా అభివృద్ధియూనియన్లకు అపెక్స్ వ్యవస్థగా వ్యవహరించడం మాత్రమే గాక ఇది ప్రభుత్వయొక్క ఆహారవిధానాన్ని జయప్రదముగా నిర్వహిస్తున్నది. ఉన్నత అధిక్య సహకార సంఘాలు నాలుగు యున్నవి కో-ఆపరేటివ్ డొమినియన్ బ్యాంకింగ్ కో-ఆపరేటివ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీగాను ఉపయుక్తులకు కృషిచేసినవి. గోఖాండ్రి సెంట్రల్ ప్రెజింట్ సాపైటి ఇటీవల మాత్రమే నెలకొల్పబడినప్పటికి బాగుగానే జయప్రదంగా కృషిచేసినది. సహకారోద్యమంలో వ్యాపకమయిన సహకారసంఘం ఒక నవశకారంభం వంటిది. ఇండియాకంతటా ఇట్టిది ఇది ఒకటియే యున్నది. ఉత్పత్తిసంఘం విక్రయవరకూ రైతుయొక్క హక్కులను లాభమునూ ఇది కాపాడుచున్నది. సంగారెడ్డి పటాన్ నరువు లో ప్రయోగప్రాయకంగా గ్రామపునర్నిర్మాణకేంద్రాలు నడుపబడుతున్నవి. పటాన్ నరువులో కొడిసిల్ల పెంప్లూ కూడా యున్నది. ఇది దక్షిణభారతం అంబిలోనూ బాగుగా వ్యవస్థీకరింపబడినది, శక్తిసామర్థ్యాలతో నడుపబడుతున్నది.

ముసుగురాజులకును మోహంబు పుట్టింపు, కొమరుమంఛిన వీడు కొండవీడు చటులవిక్రమకళానాహసం బొనరించు, కుటిలారులకు జోడు కొండవీడు జవనఘోటక సామంతిరసవీర భటనటానేకహాటక క్రకటగంధ సింధు రాధ్యుటేమోహనశ్రీల దనరు కూర్చి నమరావతికి జోడు కొండవీడు. అన్ని ప్రశంసకు సరిహతుంది కుమారగిరిరెడ్డి వీరా: తింసుడు. రాజనీతిజ్ఞుడు. ప్రజారంజకుడు. తూర్పురాజ్యాన్ని గెల్చి, కుమారుని వీరాన్నవోతని రాజగమ కాటయ వేనారెడ్డిని రక్షికుడుగ నియమించాడు. ఇతడు త్రిలింగాధీశ్వర, రత్న సింహాసనాధీశ్వర, జగదగోపాలరాయవేశ్యాభుజంగ, పల్లవాదిత్య, జంబూద్వీపేశ్వరగ బిరుదాంకితుడు. ఈ భోగసంక్రందిసుని క్రేయసియే లకుమాదేవి. కాపరట్టడికిని, బాపట్ల భావనారాయణస్వామి దేవదాసి వల్లెమకును జనించిన యేకైకపుత్రిక. ఈమెను దొరపరెడ్డి సేనాని రాజునకు కానుకగా సమర్పించేనట.

లకును లక్ష్మీరూపాంతరమే. మహాసౌందర్యరతి. నాట్యముం దద్వితీయ. కుమారగిరి, లకుమల గూర్చి యిటీవల కొన్ని కథలు కల్పితములు. కాని వారి సంబంధమునుగూర్చి లభ్యమైన చారిత్రకవిషయము చాలినంత గానరాదు. కొలవుకూటములో కుమారగిరిరాజరాజుల యిరినామంతుల సముత్తమున లకుమారదేవి సహస్రరతుల సుతసాధీనియముల ప్రతిదినము సల్పుచుండెను. కలకొలదిగ ధనము కోరినవారికిచ్చుచుండెను. లకుమన గురించి కాటయవేముడు శాకుంతలావ్యాఖ్యలో—

"జయతి మహిమా లోకాతీతిః కుమారగిరిప్రభో స్ఫుడిసి లకుమారదేవి యస్య ప్రియాసదృశీ ప్రియా నవ మధీనయం నాట్యాధిరానాం తనోతి సహస్రధా వితరతి బహూనరా నరి శ్రీ నవమహాసత్యశః." యని విరచించాడు, లకుమ 1402 స.శా తన తలిదండ్రులకు పుణ్యముగా దాక్షరభీమేశ్వరనిఃఖండవిధానము చేసింది. కుమారగిరిప్రభువు గొప్పవిద్యాంసుడు, (18 వ పేజీచూడుడు)

కథానిక



కోట పిలుపు

మూలం :
కేశవదేవ్

అనువాదం :
శ్రీ భాస్కర్

“నాపిలుపు ఎవరు వింటారు? పిలుస్తూ పిలుస్తుండగానే శత్రుత్వాలు గడచిపోయినై. అయినా అంత ఆరణ్యంలోదనంగానే ఉండిపోయింది. సంవత్సరాలతరబడి శృంగభూటాల్లోఉండి పతనానికి పరువులేలే సమాజంకూడా విలుఖంకారేదు. ఎంతోమంది కృత్తులు వచ్చారు. నాజైపు చూశారు. వెళ్లిపోయారు. అనేకులు నావిషయమై చర్చించారు. అంతే తరువాత శాంతించారు. నాపిలుపు విని వికలమైన హృదయంల తేచినచ్చే మాతృదేవిగాని, స్వయం స్ఫూర్తితో మందు కుటికే ఒక్క పీరుడుగాని లభించలేదు. మాతృదేవేకోసం బలిపర్వే యీ సమాజసహజబాసనను అతలతలంకో ఎవరు అణచిపెట్టారో?”

పశ్చిమదా నీవు నాభావుకహృదయాన్ని ప్రశ్నించావు. చాలను దానితోనే నా హృదయం నిండింది. హృదయంలో భావసముద్రం మధింపబడుతోంది. నేను జడపదాన్ని. ఆక్రాంతులైన ప్రతీకారం చేసేసామర్థ్యం లేదు నాలో. కాని యీమాత్రంలో నాకు సృజకాభిమానం లేదనికాని సమాజతివిధానం వైన శ్రద్ధ లేదనికాని ఆరంభం కాదు. నేను జడత్వాన్ని అయినప్పటికీ నాకూ ఒక హృదయముంది. దానిలో ఒక మహావీరుని చిత్రం నేడుకూడా ఎలా ఉన్నదీ అలాగే అంకితమై ఉంది. అతడుకూడా నాపిలుపు విన్నాడు. పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు. తులం ఆలస్యం కూడా ఆతని ఆభిషం కాదు. పుత్రవివాహం ఆపుచేయబడింది. తెలుసుకో! నేనే అతని పుత్రుడిని. నాకోసరమే యిప్పు దానివాహం నిర్వరపబడాలి. అతడిని స్మరించినంతటిలో గర్విం చే నేను జర్జరితశరీరంతో నిలుపు నా మంచున్నాను. అతడు ఎదుటి పరిస్థితులకి జంకలేదు. తల్లి, భార్య, కొడుకు, పరివారం అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా పుత్రవివాహపుణ్య యోచనారం ఆ ఆత్మబలిదాతని ఆపలేక పోయినై. నేటికికూడా ఆతనిని స్మరించినంతటిలో నా అంగప్రత్యంగం గర్వంతో ఉప్పొంగుతోంది. నా కాయంలోని ప్రతి శిలాశకలం పులకరిపోంది.

వినదలచుకున్నట్లుయితే మర్రా యీనాడు ఆ కథని వినిపిస్తాను. అందువలన నాకు ఆనందం కలుగుతుంది. మీరు యీ మహాత్మరకార్యాన్ని మణచిపోయారు. కాని నేను ఆసేతుశీతాచల సర్వంతం వ్యాపించి ఉన్న హిందూసమాజానికి శత్రుత్వాలతరబడిని విసిగిస్తూనే ఉన్నాను. వినిపిస్తూనే ఉంటాను. ఈ ఉన్నతశిఖరంపయన మొంతపాటు నా శరీరశేషం ఉంటుందో అంత శక్తు ఆదర్శకర్మపాలకుడు ఆ నాతానామర భని వినిపిస్తూనేఉంటాను. ఎంతవరకూ వీరి కామహాపురుషుని స్మరణ రాదోకదా! ఇదే నా

జపం. ఇదే నా ధ్యానం. నాకు ఎక్కిని చేకూర్చుకోసం, తన హృదయాన్ని చీల్చి, మూడు వందల అడుగులు పైకి ఎక్కుతూ, దినమంతా ఆకలితోను, దాహంతోనూ ఉన్న తానా చిత్రాన్ని హిందూరాష్ట్రంలోని నవయువకులకు ప్రరర్పించడమే నా జీవితచరమలక్ష్యం.

మాతృదేవి జీవాబాయి మారంగా దుర్గంపై నుండి నాజైపు దయాపూర్ణదృష్టితో చూచిన ఆ రోజు నాస్మృతి పటంపైన ప్రస్ఫుటంగా అంకితమైఉంది. నాగుండెలో దిగబొట్టబడిన కొట్టుకు వైన ఎగురుతూ ఉండే అకుపవచ్చి యిస్థాంజం దాను చూచింది. నాతో సమంగా తల్లికూడా ఆబాధ ననుభవించింది. ఈ విషయాన్ని నేను నా మారదృష్టిద్వారా తిలకించగలిగాను. ఓడి బొయి, పల్కపాతన నా ముఖాన్ని చూస్తే ఆమెహృదయంలో ఎంతో బాధ కల్గింది. అప్పుడు నేను “జీవా, నామాతా! నన్ను రక్షించు. ఈ రాక్షసులనుంచి నన్ను విడిపించు” అని గట్టిగా అరిచాను. పుత్రుడిని సింహం నోటిలో విడిచిపెట్టడానికి కూడా సంకోచం లేని ఆ త్మత్రాణిహృదయభాండారంనుంచి రెండు అమూల్యరత్నాలు కన్నుకొలుకుల్లోంచి వెలువడి నాజైపు బారిపడినై.

తిల్లిపల్లెలను విని శివుడు నా జైపు చూచాడు. అతని స్నేహితుడు తానాకూడా నా జైపు చూచాడు. మాతృభూమి జడనందనల్లో ఒకని హృదయంలో కూలం నాటి శత్రువులు తమ విజయధ్వజాన్ని ఎగురచేస్తున్నారు. నేను గట్టిగా కేక లేస్తున్నాను. కానియెవరూ వినడం లేదు. ప్రపంచాన్నంతటినీ తమ హుంకారంతో కంపింపజేసే కూరులూ, పీరులూ నాజైపు వెనుదిరిగి కూర్చున్నాను. ఎటువంటి నపుంసకత! ఆ త్మత్రయహృదయం ఒక్కసారి రగుల్కొందంటే తుపాకీమందుపైన నిప్పు పోవినట్లే. కాని ఎందుకు ఉద్యమించడం లేదు? వాళ్ళు రావణుని వధించిన రాముని వంశంలో పుట్టారు. కందుని చంపిన కృష్ణుని వంశంలో ఉద్భవించారు. జరాసంధుని కాలుపట్టుకొని చీల్చి చంపిన భీముని వంశీయులు. వీళ్ళ నాడల్లోకూడా వాళ్ళ రక్తమే ప్రవహిస్తుంది.

ఈ వేళ్ళకూడా జ్ఞాపకముంది. ఆ చికటి రాత్రి - దక్షయజ్ఞవిధ్వంసనకి బయలుదేరిన భగవంతుడు శంకరుని ప్రముగ్ధజానికి నాయకత్వం సహించిన మహాభైరవుడూలూ తానా నిశ్శబ్దంగా నాక్రిందికి వచ్చి నిలబడ్డాడు. నా ప్రాంగణంలో విషపురుగు ఉదయభానుడు ఒక సరిపై జరిపిన అత్యాచారం అతని హృదయంలో ఈడేపోటులాగు నాటుకుంది. నన్ను స్వతం త్రను గావించేదాకా అన్నమా, జలమా ముట్టనని ప్రతిజ్ఞ తీసుకున్నాడు. కూడా గుప్పెడు నుండి పైసికులు. కాని హిమాలయసదృశనిశ్చ

యంతో నన్ను విడిపించడానికి - పెద్ద మొగలు సామ్రాట్టుహరితకేతినాన్ని ధూళిధూసరితం గావించి - పరమపవిత్రభగవాన్యజ్ఞచాపాలని ఎగ్గిపంపచేసి - ఆ పవిత్రమయిన నాయా శరీరాన్ని పరిమళం గావించడం! - అబ్బ ఎంత దృఢనిశ్చయం ప్రకాశిస్తుందో అతనికన్నా!! ఆరంభం చేస్తూచేస్తూనే ఆ పిరుడ్డు నాకైకి వచ్చేకాదు. అతని నకాలనే వచ్చారు నిడిలాగు అనుసరించే అతని పైసికులు. నా గోడవైచెయ్యి రాస్తూ అతను అన్నాడు, దుర్గమా! ఇక విచారించక. శ్రీ శివాజీమహారాజువలన నీపిలుపు చేరింది. జీవామాతకృపాదృష్టి నీవీదపడింది. నీదుఖం దూరం గావించడంకోసం అతని రామబాణాన్ని నేను యిక్కడకు వచ్చాను” అని. అప్పుడు నా ప్రతీపాహణమూ అతనికి త్రోవ విచ్చింది. ఒక్కొక్కపాహణం అతని కొక్కొక్క నోపాన మయింది. మఱి నేనో? నేను ఆత్మవిస్మృతితో “హిందూ రాష్ట్రానికి ముక్తిదాత అయిన శివాజీ గొప్పవాడా అతని అజ్ఞలను హామంతునివలె నెంటుకే పాలించే యీ మహావీరుడు గొప్పవాడా?” అని ఆలోచిస్తూన్నాను.

ఒక్క త్మంలో నా ప్రాంగణంలో “త్రాహి త్రాహి”ధ్వనులు బయలుదేలినై “అరే! అల్లా! తో! తా! తో! తా!” “హరహరమహాదేవే” నాదాలు మాటిమాటికి ప్రతిధ్వనింపసాగినై. అనేకమంది శత్రువులు అంతోదణలో నాశిఖా పుటంచులకు పరుగెత్తారు. రక్తదాహంతో ఉండే నాశిలలు హృదయం తెలుచి వాళ్ళ తలల్లోని రక్తాన్ని త్రాగినై. శత్రువుల శిరస్సులపైన నాతానాఖండం మెఱపుకరై మెఱసింది. వలదల్లో పొర్లిపోతున్న నీటిలాగు హిందూవీరులు మూలమూలా వ్యాపించారు. తీవ్రంగా యుద్ధం సాగుతోంది. సింహంలాగు చూస్తూ చెబ్బలాడే తానా ఆ కటికచీకటిరాత్రిలో సాక్షాత్తు యిటు ఉదయ్యడు. ఒక్క చెబ్బకూడా ఆతరిది వృధాపోలేదు. ఒక్క చెబ్బకూడా నిరర్థకం కాలేదు. నా ప్రతీ ఒక్క పాహణంలోనూ ఉత్సాహం అధికమయింది. ఒకటి తరువాత ఒకటి - ఆ గడ్డంరాయల్ల తలలు భుజాలనుంచి వేరయి తాను చేసిన అత్యాచారాలకి ప్రతిఫలంగా నేలను దుల్లి తుమాభిక్ష వేడుతున్నట్లు యిక్క నేలను రాస్తున్నయి. నాట్ల పయన తాండవంచేస్తూ ఆ మహాకాళి, తానా సింహ ద్వారాన్ని తెఱచాడు.

గట్టు తెగి పొంగి పాతే నదీప్రవాహంలాగు నూర్రాజీశత్రుత్వంక్రింద యుడి నిగూడా తొడకొట్టి సవాలచేసే హిందూవీరులు ప్రవేశించారు. నేను కూడా నా ముక్తిదాయకునికోసం నా హృదయం తెరిచాను. ప్రతిక్షణం “అల్లాహ్ అక్బర్” స్థానంలో “తో!తా!తా!” “ఖుదాకీ హమా” (ప్రశ్నాత్తరులం దేవా! శరణుశరణు, అనే ధ్వనులు తీవ్రతరమాతున్నయి. “హరహర మహాదేవే” విజయనాదం క్రమంగా ప్రబలతరం అవుతోంది. నా శిలలు కూడా గర్వంతో లేచినై. “హరహరమహాదేవే!” హుంకారం నా కంఠం లోనూ ప్రతిధ్వనిస్తూ నూరు రెట్టయింది.

స్వార్థంకోసం తన శార్యాన్ని అమ్ముకున్న ఉదయభానుడు తన కులాన్ని, జీవాన్ని, సమాజాన్ని కళంకితం గావించిన ఉదయభానుడు తన వివారానికి అవరోధం రావడం మూలంగా క్రుద్ధుడై, మత్తెక్కు తమతేభేభంలాగు రణాంగణంలో ప్రవేశించాడు, కత్తి చాలా తీసికొని. పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చిన పాదాలు ఆగిపోయినై. చెబ్బతిని వెనుదిరిగిన శత్రువులంతా అతని కేకతో వెనక్కి తిరిగారు. తొలగిపోయినవాళ్ళ సాహసం మర్చాచేసుకొంది. అతడు కీషుంగా పూర్వహం రచించి యుద్ధానికి తలపడ్డాడు.

హిందూపైసికులు సంఖ్యలో చాల తక్కువ. దానితోపాటు రోజంతా కష్టపడి బాగా అలసి పోయారు. మొగలులు సంఖ్యలో అత్యధికంగా ఉన్నారు. వాళ్ళదగ్గల ఆయుధసామగ్రి యెక్కువగా ఉంది. పూర్వహంలో నిలబడడంమూలంగా వాళ్ళకి నష్టం తక్కువ. అత్యంతవేగంతో సాగి పోయే భాగీరథీప్రవాహం మార్గంలో వికాలశైలం అడ్డుకోవడంమూలంగా తులంకాలం ఆగిపోయింది.

పారిపోతున్న మొగలులు ఆగి పోయి, పూర్వహంపై విజయమాల ధరింపజోవడం తానా

చూచాడు. అతను చూచాడు భిలాడిచిక్కుఅవుతూ కూడా ప్రక్కకి ఒత్తిలిగడం. ఎప్పుడూ ఓటమి నెలుగుని హిందూవీరులు కంటుబడడంకూడా అతను చూచాడు. ఉదయభానుని ప్రతాపం చాలనిరంగంజు ప్రసరించింది. రణరంగంలో అనేకమంది పైసికులు అతని పేరు విన్నంతటి లోనే శిథిలమైపోతున్నాను.

మొలుత్మణంలో సింహనాదంచేసి యీ వనరాజు ఆ గజరాజును మార్చిస్తాడు. ఇద్దరి తీక్షణదృష్టులు పరస్పరం కలుసుకున్నయి; ఒకరి నొకరు పరిచయంచేసుకొన్నాను. మొలునిముసలో తీక్షణపూణాధాలు చూపుల సానాన్ని త్రోసిరాజనై. ఇద్దరి శరీరాలు పొంగి పాడయినై. ఇద్దరూ పంజా నిగబట్టారు. ఇద్దరూ ప్రాణాలను పండంగా పెట్టారు. ఒకని విజయమే యావత్ప్రతివిజయమూను. “ప్రాంం యిచ్చెయ్యి దేమా? పుచ్చుకోవదేమా? అనేది ప్రశ్న. ఇరువరి కళ్ళల్లోనూ రక్తం ప్రకాశిస్తుంది. ఇరువురి ముఖాల్లోనూ శోణితం రాగరంజిత మయింది. కన్నులు రక్తంలో ముంచెత్తబడినై. ప్రబల వేగంతో శ్వాస వెలువడతోంది. ఖడ్గాంచలాల నుంచి భయంకరస్ఫులింగాలు ఉద్భవిస్తున్నయి. ఈ యిరువురి మహాయుధాన్ని యిరుతెగలపైసి కులు నివ్వజపాటుతో చూస్తున్నారు. రెండు పక్షాల పైసికులు తమ తమ నాయకులచే విజయ మని నమ్ముతున్నారు.

ప్రబలవేగంతో ఉదయభానుడు వేసిన ప్రేటును అడ్డుకోవడంలో తానాదాలు తుక్కుని యులైపోయింది. వజ్రపాతం!! ఆ కష్టసమయంలో మఱొక డాలు ఎక్కడినుంచి వస్తుంది? నా హృదయం తిందరించింది - “ఇప్పుడేమవుతుంది? ఓయి భగవంతుడా! యిప్పుడేమవుతుంది?” డాలు దుల్లిపోవడంతోనే ఉదయభానుని ముఖంపైన పాశవికస్ఫులింసత ప్రకాశించింది. తానా ఒక్క అడుగునూ వెనక్కి నేయలేదు. లవలేకంకూడా నిరాశాభావాన్ని ప్రకటించలేదు. ఉదయభాను డాళ్ళర్థ పోయాడు. దినమంతా పడిన శ్రమతో, ఆకలి దప్పికలతో, రక్తస్నాతదాహంతో, భిన్న విచ్చిన్న రోధాంగహస్తంతో విజయవిశ్వాసంలో మునుకలిడుతున్న తానా అతనియెదుట నిలబడ్డాడు. ఒక్క త్మణంలో రెండు పనులు - ఒకవంక తానా తన విశ్వాససూతుకముగు డాలును విసరిపారేశాడు; రెండోవంక ఆ వేళంలో అతని హృదయం ఉబ్బెత్తుగా ఉబికింది. ఉదయభానుడు తన జీవితంలో అటువంటి పీరుడిని యెప్పుడూ చూడలేదు.

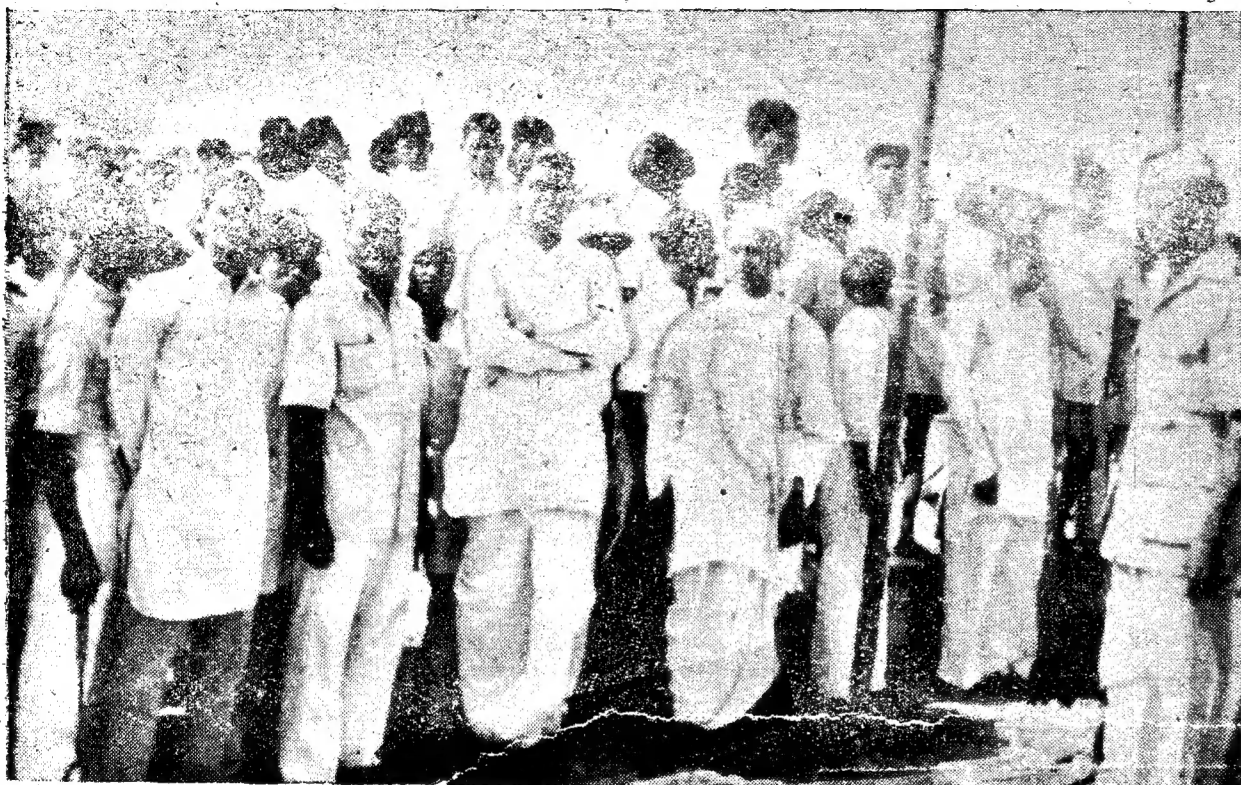
నా ప్రతీఒక్కపాహణం కుంచించుకు పోయింది. నా కన్నులలో భయం ప్రవేశించింది. మంచి కత్తి చాలా పట్టుకొని నూతన బలంతో వచ్చిన శత్రువు ఎట్టయెదుట కేసలం చేత ఖడ్గం పట్టి నిరాధారంగా నుండ్పోవడం - అబ్బ! నాహాని ఉదయభానుడుకూడా భయభితుడై వెనక్కి తగ్గుతున్నాడు. మఱి తానాకి భయమా? అసలు అతనికి ఆ పదమే తెలియదు. అనుకున్నట్లుయితే, అతను ప్రాణరక్షణకు వెనక్కి పోగలడు. కాని రణక్షేత్రంలో వీపు మాపడం మొగలుచరిత్రలోని విశేషం. హిందూవీరుల జీవితంలో అది అసంభవం. వెనక్కి తగ్గితే శివాజీమహారాజుకి యేమని ముఖం చూపిస్తాడు? జీవామాతయెదుటికి యెలా వెడతాడు? నన్నింక యే ముఖం పెట్టుకు చూస్తాడు? అతని సాహసం వైన, అతని బలంపైన నమ్మకంతో గ్రుడ్డిగా ముందుకొచ్చి చిరసాయంగా పాతుకుపోయిన శత్రువులెన్ని సమూలంగా పెల్లగించి నాశనం చేసే తన పైసికులకు యేమని ముఖం చూపగల తాడు? నేను ఆతని రోమరోమాన్నీ చదివాను, “ఉదయభాను డయితే నేమిటి? హిమాలయమే విరిగిపడనియ్యి. సమస్తమొగలుశక్తి కేంద్రం

(16 వ పేజీ చూడుడు)

నారసింహలేహ్యము

ఐంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నివృత్తవ కుక్కపెట్టెమును హరించి ఐలమును తాంతిని పీర్చవచ్చిని కలిగించు వరప్రసాదము - తు. దర్శి. 8.1.0 పొ.పేజీ 10 అ. పి. సి. ఏ. జి. కంపెనీ. పెరిదేసి-నెల్లూరు జిల్లా ప్రాంచి: 7 నీను మొదలిపిడి, మద్రాసు.

ఆంధ్రవిద్యార్థి ఒలింపైడ్ ప్రారంభోత్సవం



★
ఆంధ్రవిద్యార్థి ఒలింపైడ్-వి జయ వాడ అటలబోలీలు ప్రారంభించుతున్న ఆచార్య రంగా.
★



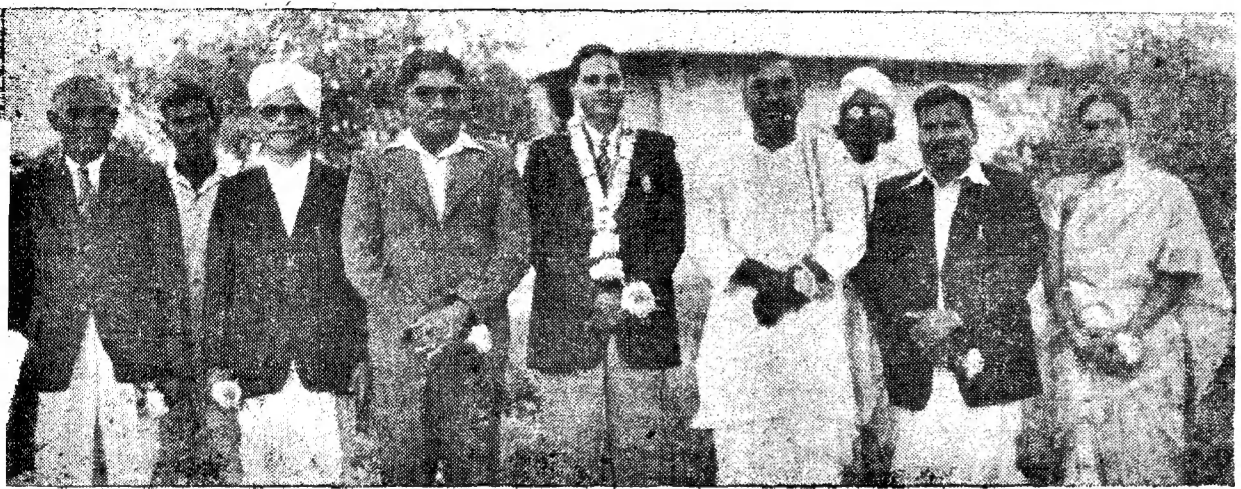
ఆంధ్రమహిళాబేసిక్ ట్రయినింగ్ పాఠశాల-తిరువూరు



★
మంత్రి నీలం సంజీవ రెడ్డిగారు Xత మాసం పాఠశాలను సందర్శించి నపుడు పతాక ప్రతిష్ఠాపచేసిన దృశ్యం.
★



ఆచార్యరంగాగారి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశం బాయిస్ ఉపనామం



విజయవాడలో నూతనంగా ప్రారంభించిన భువనాస్థానం చివరకు శ్రీయుతులు వై ఎల్ మూర్తి, ఎస్ శోభనాద్రి అచార్యులు, కె. ఆర్ పూర్ణాపు నాయుడు, ఎం. అమర్ ఖాదర్ (అధ్యక్షులు), జి. వి ఎస్ ఆర్. ప్రసాద్, వి ఎల్ వరసింహారావు, శ్రీమతి కోడూరు సీతా సుజిత గారు

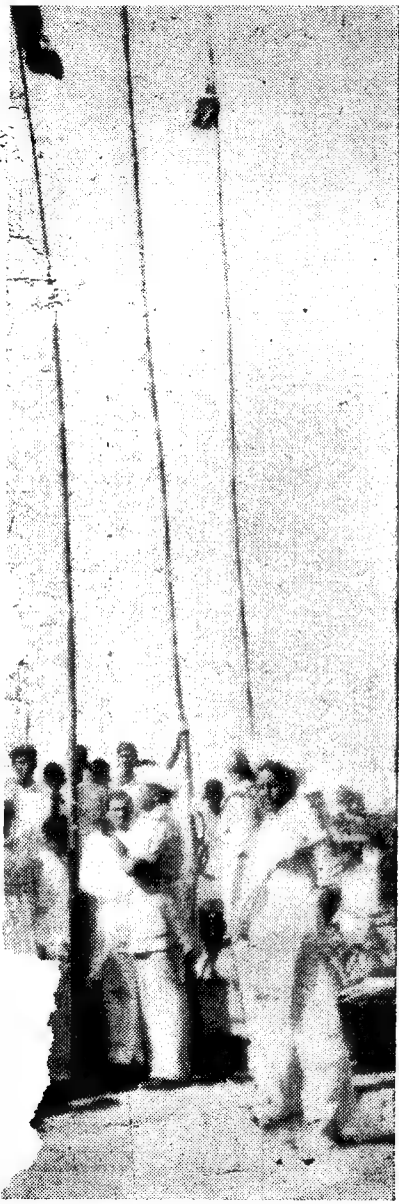


గవర్నరుగారి వారి సత్తులకి ఏలూరు పురపాలక సంఘమువారు పాఠశాలను తెలుసంగి వత్తును తిరువూరు శాసనసభ.



మంత్రి చంద్రబాబుగారు సంగంబాగర్ మాడిలో కోనల పరిశిష్టా ప్రాంతభోజనం జరిపినపుడు భోజనం.

సర్వంటు అఫ్ ఇండియా ప్రాంతములోని లం లంకలోని శివస్థి

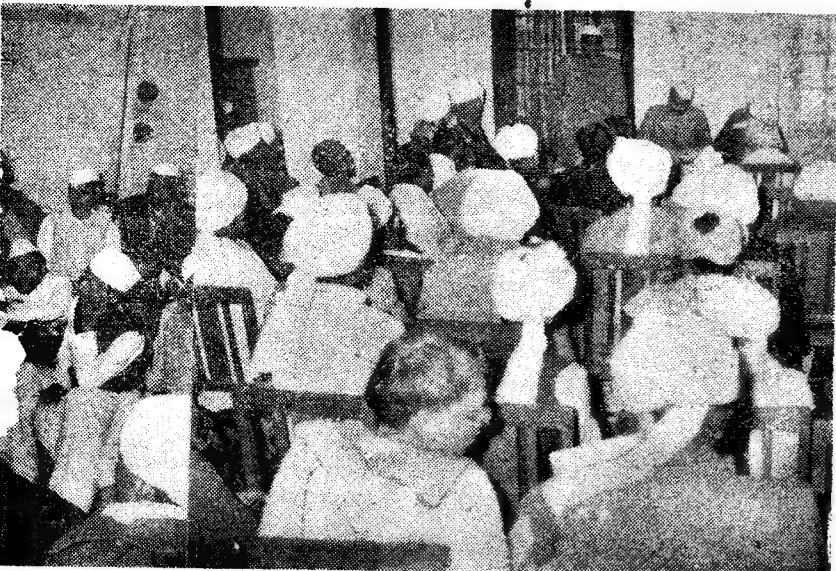


ఆంధ్రవిద్యార్థి జలం
శ్రేణి - విజయవాడ
సతాకవందనం చేస్తున్న
ఆచార్య రంగా
ప్రయ్యగు కుమార
రాజా ప్రభువులు.



“జమ్మి ఫార్మసూటికల్ ఫ్యాక్టరీ” ప్రారంభోత్సవమునందు గౌ. మంత్రి ఎం. భక్తవత్సలంగారు.
కీ. శే. జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారి చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరించిన దృశ్యం.

★ వార్తా చిత్రాలు ★



మన్యవిషేధమంత్రి
గౌ. నీలం సంజీవరెడ్డి
గారు మచిలీపట్నం
నల్లినమ్మడు ఆంధ్రా
సైంటిఫిక్ కంపెనీలో
తయారయే పరికరాలను
పరికించారు. డా. వి.
రామకృష్ణరావు గారు
మంత్రిగారికి ఆయా
పరికరాలను చూపిం
చారు.



కన ఢిల్లీలో జరిగిన ఆఖరిభారత కిసాన్ మహాసభ అమెరికా భారత
లలో అమెరికా ప్రతినిధిగా పాల్గొంటున్న సీగ్ మహిళ దివ.
స్థితిని దృశ్యం. (కుడివైపు) కేంద్రకార్మికకాభామంత్రి
జగజీవన్ రామ్ గారు ఉపన్యసిస్తున్న దృశ్యం.



సానెటి కార్యదర్శి శ్రీ ఎస్. వీ. వెంకట్రామన్ గారి రిటీరల కొత్తరు
గాములలోని తుపానుబాధితులకు వత్తములు పంచిపెట్టిరి. గుడివాడ
లో శిక్షకుల పరిచిపెట్టుచున్న శ్రమ తీయబడిన చిత్రపటము. (స్వ. వి.)



భారతదేశవిదేశీవ్యవహారాల సంఘంవారు మొన్న 21 వ తేదీన ఢిల్లీలోని అమెరికన్ రాయబారి లార్యు, హెండ్లర్స్ కు సత్కారం
జరిపినప్పుడు, ప్రధాని నెహ్రూ, అవత్యంకం గ్రామ్యులు హాజరై నాడు. హెండ్లర్స్ కు వందలంబు చిత్రంలో కాననగును.

ఒకాయనకి భూమి కావాలన్నాచింది! అందులోనే ఇల్లు కట్టుకోవాలని, దాంట్లోనే గడ్డివాములకి పశువుల శాల లకి చోటుంచుకుని చుట్టూస్త్రోమంతా నేద్యంచేసుకోవాలని ఆయన అభిలాష.

డబ్బు పుచ్చుకొని బైలుదేరా డాయన స్థలంజేరానికి! ఊర్లోధర లాయన కేమీ రుచించలేదు. చద్దిమూ టలు కట్టించుకొని ఆ పక్క పల్లెలో చాకగా అమ్మతున్నారని ప్రయాణ మైనాడు పొద్దున్నే. వాల్గానదిమీదుగా కొంతదూరం పోయి దిగా ఊకచోట. తనవెంట తెచ్చుకున్న మనుషులతో, ఇంకాస్త పొద్దుండనగా జేరా డాపల్లె. ఖాళీపాత్రలు ఒక పూటకూలయ్యడం



చలో పెట్టి ఊరిలోకి పోయినాడు ఆసా మీలకోసం. భాక్సీర్లు, అంటే పొలం ఖామందు లన్నమాట-వాళ్ళ బస కను క్కుంటూ నడక సాగించాడు. కొత్తజే రగా డొచ్చా డనగానే, భూస్వాము లంతా ఒక పెద్ద ఖామందిట్లో సభ జేశారు.

అంతా ఒక బల్లచుట్టూ ఎత్తుపీటలు వేసుకొని కూచున్నారు. ఒక చెయ్యిరి గినకుర్చీలో అందరికీ పెద్దఖామందు కూ చున్నాడు. ఎదురుగుండా ఇంకో కుర్చీ వేయించి, ఆయ న్నాహ్వానించారు. అపి ఇపి అవగానే అసలుమాటలు మొదలెట్టారు. అక్కడ తమాషా ఏమి టంటే, పొలం అమ్మే ఆసామీలు నా పొలం మంచి దని ఒక డంటే, నా భూమి శ్రేష్ఠం అని ఇంకోడు మొదలెట్టలేదు. అసల్ పట్లా అయితే అంతా చేరేవారే కాదు. ఇంట్లో కూర్చునే 'వాడిది మంచిది కాదు, వీడిది చనిటి పొలం' అనేవారు.

జేరగాడి కిష్టమైనది కొనుక్కో వచ్చు. ఎవరిది కొన్నా వాళ్ళేమీ అను కోరు. అమ్మకాని కున్నవన్నీ చూసి స్తారు. అందులో ఆయనకి నచ్చినది ఏరుకోవచ్చు. ఇంక ధరమాట! ఎక రాని కింతని లేదు. సూర్యుడుదయించ గానే బయలుదేరాలి, అతనిష్టం ఎంత దూరమైనా తిరగచ్చు. సరిహద్దుగా చెక్కకోలలు పాతుకుంటూపోవాలి. సూర్యుడు అస్తమించేలోపు బయలుదే రినచోటికి చేరాలి. ఐదువందలరూ బుల్లు ఇస్తే ఆ స్థలమంతా అతనిదే. వాళ్ళు అమ్ముతున్న దిట్లా గేనట. మీ కిష్టమైతే, రేపే మంచిరోజు— ముహూర్తంపెద్దాంఅన్నారు ఆసాములు.

ఆయనసంతోషం చెప్ప తరంకాదు. అప్పుడే స్థలాలు చూసుకున్నాడు చంద్రుడి వెలుగులో. తప్పకుండా రేపే



బాలానందం

స్థలంబేరం

మూలం :

టాల్టాయి

అనువాదం:

శ్రీమందపాటికృష్ణప్రసాదు

చేదామని, వాళ్ళదగ్గర శలవుతీసుకొని బనకి బైలుదేరాడు. ఆరాత్రంతా నిద్ర పట్టలే దాయనకి.

ఇంకా కాస్త చీకటుండగానే భూఖామందుల్ని పిలిపించాడు. కొంత మంది మధ్యవర్తుల్ని వెంటబెట్టుకొని వచ్చారు వాళ్ళు. జమాన్లని తీసుకుని, ఆయనా వెంట నడిచాడు. సంజవెలు గులో కొండక్కారంతా. ఆ క్రిందటి రోజే ఆయన ఏరుకున్న పొలం కంటి చూపుకు ఆనకుండా దాని పక్కనే వుంది. పెద్దఖామందు కూచున్నచోట ఒక పొడుగాటి జండా పాతారు. సూర్య కిరణాలు కనిపించాయి. ఎట్లాని బింబం తూర్పుదిక్కున ప్రత్యక్షమైంది. 'మే మిక్కడే ఉండి చూస్తూంటాము. ఇక నువ్వు వెళ్ళిరా! అన్నాను మధ్య వర్తులు, రూబల్స్ ఐదువందలూ మళ్ళీ లెక్కపెట్టి ఆ ఆసామీ కిస్తూ.

తవ్వడానికి ఒక చిన్న పలుగు చేత్తో పట్టుకుని చాలా చెక్కసీలలు మూట కట్టి భుజంమీద వేసుకున్నాడు. నడు ముకు రొట్టెలసంచి కట్టుకుని నీళ్ళబా టిల్ భుజానికి తగిలించాడు. చలివేయ కుండా వంటినిండా దళసరి ఉన్నిబ ట్టలు, కోటు తొడుక్కొని, కబ్బంచేసే బూట్లతో బైలుదేరాడు.

ఎక్కడిది చేవనేలో ఎక్కడిది చని టిదో తవ్వ తవ్వీ చూసుకుంటూ, అప్పుడప్పుడు కొంచెం నోట్లోగూడ వేసుకుని చప్పురిస్తూ, జాగ్రత్తగా పోతు న్నాడు. నడక కాస్త జోరుచేశాడు. ఒకసారి వెనక్కి చూశాడు. 'ఓ ఇంకా చాలాపై ముందిలే' అనుకుంటూ అంగ లేశాడు. ఈ రేగడినేల పోనివ్వకూడ దంటూ ఇంకాస్త ముందుకు వెళ్ళాడు. మళ్ళీ పక్కకి చూశాడు. కొండ ఆట్టే మారా నున్నట్టు లేదు. మనుషులు గూడా బాగా కనిపిస్తున్నారు. ఆయన నేవకులు 'ఇంకా ముందు కెళ్ళండి' అంటున్నట్టు. ఇప్పుడంత లోతుకు తవ్వకుండా రెండంగుళాలు కన్నాలు చేసి పాతిపెట్టేస్తున్నాడు చెక్కలు. దిట్టంగా ఉంటాయో లేదో మళ్ళీ చూసుకునేవాడు. 'ఎవరు లాగుతారు లెద్దూ కింద పడిపోయినా అక్కడే ఉంటాయగా' అనుకుంటూ ఊరికే గున పంతో కంత పొడిచి మొక్కలు నాటి నట్లు పెట్టేస్తున్నాడు.

దాహమైంది. కానేసాగి బాటతో

నీళ్ళు కొద్దిగా తాగాడు. ఇప్పుడు కొండమీది మనుషులు చీమల్లాగా కన బడున్నారు. ఇంక దక్షిణదిశకి తిరి గాడు. కొండకి సమానాంతరంగా సాగిపోతున్నాడు. ఇప్పుడు అయిమూ లగా కనిపిస్తోం దా కొండ. సూర్యుడు నడినెత్తిమీది కొచ్చాడు. బాగా ఆక లేసిం దాయనకి. ఒకచోట కూచుని రొట్టె తిని కాసిని మంచినీళ్ళు తాగాడు. తను నడిచిన భూమంతా కలయజూసుకుని 'లేవో' మని తేపాడు. కళ్ళమీదికి నిద్రర కూరుకువస్తోంది. అట్లా ఇంకానేపు కూచుంటే కునకు పట్టుందేమో నని 'కానేపు పడుకో రాదా' అంటున్న బరువుకరీరంతో పోట్లాడి పయనమైనాడు మళ్ళీ.

ఎండ కొంచెం తీవ్రంగా కాస్తోంది. చెమటలుపోస్తున్నాయ్! మళ్ళీ దాహ మేసింది! ఇవి కాసిని తాగేస్తే ఇంక ముందు కుండవని, కానేపు బిగబట్టుకు న్నాడు. దాహ మెక్కువైంది. నడు స్తూనే నాలుగుగుక్కలు మింగాడు. పడమటిదిశకి చేరాడు సూర్యుడు. కొండమీదమనుషు లసలు కనిపించ వంలేదు. 'ఓ! ఇంక ఒకపక్కేగా తిర గాలసిందీ' ధైర్యంతో ఇంకాస్త ముందుకు నడిచాడు. 'ఏమో' అని గుండె గటుక్కుమంటూనేవుంది. ఇంక ఒక్క ఇరవైగజాలు-పదిగజాలు-అను కుంటూ నడుస్తూనే వున్నాడు. సూర్యుడు క్రిందికి దిగుతున్నాడు. అతని హృదయం దడదడా కొట్టుకోవ డంమొదలెట్టింది. బాటలో కాసిని నీళ్ళూ తాగేసి అక్కడ విసిరేశాడు బరువు తగ్గుతుందని. ఇందాక దాచిపె ట్టిన ఆ కాస్త రొట్టెముక్కా తినేసి, ఇంకాస్త హుపారుతెచ్చుకుని మళ్ళుపు తిరిగా డింక. ఈసారి కొండవేపుకే అన్నమాట. ముక్కుకుసూటిగా కొండ కనిపిస్తోంది. దూరదూరాన నీలలు పాతుతున్నాడు. భూమిలో కన్నాలు కనిపిస్తే వాటిలోనే కూరేస్తున్నాడు. కాళ్ళు బిగబట్టున్నాయ్. పిక్కలు పట్టు కుంటున్నాయ్. నీల లక్కడక్కడ పడే సిపోతున్నా డిప్పుడు.

పడమటివేపు చూసేటప్పటికి సూర్యుడు వాలిపోయాడు. ఎత్తరంగు ఆక్రమిస్తోం దప్పుడే ఆ కా శాన్ని. గునపం, చెక్కలమూటా అక్కడ పారేశాడు. రెండుగజాలు నడచి ఇంక

పరుగు అందుకున్నాడు. వంటి మీద రొట్టెల సంచి తీసి పడేశా డక్కడ. 'ఒక్క పరు గులో వెళ్ళిపోనూ' అను కుంటూ ఇంకాస్త వేగంగా పరి గెత్తాడు. ఇవి అడ్డమొసున్నా యనిబూట్టు తీసి చేత్తోపట్టు కున్నాడు. కాస్తదూరం పోయి విసిరిపారేశాడు చేతులకి బరు వని. వంటి మీద గుడ్డలు గూడా బరువై పోయాయ్. కోటు తీసి పడేశాడు కింద. అప్పుడే చనివణికిం చే

స్తున్నా, అతని వంటిమీద ఇంకా చెమ టలుపోస్తూనే ఉన్నాయి. నేలమీద గులకరాళ్ళు తగిలి కొంకరతిరుగుతున్న పాదాలు బాధపెట్టున్నాయ్. అయినా లెక్కచేయలేదతను.

అతని నేనకులు అరుస్తున్నారు గట్టిగా— ఉన్నా...రా! పరిగెత్తు అంటూ. కొండమీద వాళ్ళకింకా సూర్యుడు కనిపిస్తున్నాడు. ఆయన, కిందుండడంవల్ల పోయినాడే అనుకు న్నాడు. వాళ్ళ కేకలు వినేడప్పటికి ఎక్కడలేని ఉత్సాహమూ వచ్చిం దత నికి. రోజుకుంటూనే పరిగెత్తుతున్నాడు. ఇంక రెండు నిమిషాల్లో...కొండదగ్గ రికి—కొండ చేరాడు! కొండ ఎక్కడా నికి పదినెకండ్లు పట్టిం దతనికి.

సూర్యుడివంక ఆత్రంతో చూస్తున్న మధ్యవర్తులు, ఆ ఆసాములు చూపులు పక్కకి తిప్పారు. "మొత్తానికి" బలే లాటు కొట్టాడు." అంటూ. ఆయన ఆయాసంతో కూలబడ్డాడు—'ఏమైంది? ఏమైంది!' అని నేవకు లడుగుతూండ గానే—ముక్కంటి, నోటంటి రక్తం కక్కుకుంటూ! ఎట్లాని సూర్య బింబం మాయమైంది. అటు చూస్తూనే రక్తంతోతడిసి ఎత్తైన నేలమీద వాలి పోయినా డాయన.

"పాపం! చాలాదూరం పరిగెత్తాడు కాసి, ఆయన కిప్పుడు కావాల్సింది (6, X 3,) చ|| అడుగులుమాత్రమే!" వ్యంగ్యంగా నిట్టూర్పా డొక భాక్సీర్.

ఆశ అందరికీ ఉండేదే. ఊహజ్ఞానం తోపాటు అదికూడా ఉద్భృత మవుతూ వుంటుంది జీవరాసుల్లో! ఏత్యాగాని కైనా, ఏసాహసానికైనా—ఏదోరూ పంలో వుంటుం దది వెనక. దానిబల సంపత్తితోనే అసంభవమైన వెన్నో సాధిస్తాడు మానవుడు! ప్రయత్నలోపం లేకపోయినా ఒక్కొక్కప్పుడు విఫల మవుతా యవి. అప్పుడు దాన్నే దురాశలని ద్వేషిస్తుంది లోకం! మళ్ళీ, దేనికైనా మానవుడు పూర్ణప్రయత్నం చెయ్యాలనే చెప్తుంది. అయితే ఈ ఆశ దురాశగా ఎప్పుడు మారిపోతుందో— అంటే వాటి రెంటిమధ్యా సరిమైన సరిహద్దు ఏమిటో, చెప్పడం కష్టం.

బాలానందం :

కొంటెనర్ క్లబ్

శ్రీ మహాదర వెంకటసత్యమూర్తి

అనగా అనగా ఒక చెవుల పిల్లి యుండెను. అది ద్వైతవనమందలి మెత్తని లేతపచ్చికను మేయుచు, చల్లని తేటసీటిని త్రాగుచు యే క్రూరజంతు పుకన్నులకు పడకుండ జాగ్రత్తగా కుసలుకొనుచు హాయిగా జీవించుచుండెను. ఒకనాడు ఒక కొంటెనర్ క్లబ్ దానిని చూచి యెట్లయినను దాని మాంసమును తినవలయు నని ఎన్నియో విధముల ప్రయత్నించెను. కాని లాభము లేకపోయెను.

అప్పుడా నక్క దానితో కడట స్నేహము చేసి యెప్పుడైన మంచినమయము చూచి దాని మాంసమును సంపాదించుకొనవలయునని నిశ్చయించి ఒకనాడు చెవులపిల్లి వద్దకు పోయి మంచి మాటలచే దాని మనసు కరగించి నమ్మించి దాని స్నేహమును సంపాదించుకొనెను. ఏ మాయయు నెరుగని చెవులపిల్లి ఆ నక్క మాటలకు సంతోషించి దానితో నోకనాటికంటె ఒక్క నాడు మిగుల మైత్రితో ప్రవర్తించుచుండెను.

ఇక ఈ కుండేలు నేను చెప్పినట్లు చేయగలదని నిశ్చయించుకొని ఆ నక్క దానిని ఒక వరిపొలమునకు తీసికొని పోయి “ఓమిత్రమా! నీవు నిర్భయముగా ఈ చేనిలో తిగుచుండుము. నేను జాగ్రత్తగా నీ తేమమును చూచుచుండెదను. ఎప్పుడు నేను సంజ్ఞ చేయుదునో అప్పుడు నీ పీ చేనినుండి పారిపోవలయును” అని చెప్పెను.

విశ్వాసముగల యా కుండేలు నక్కమాటలను నమ్మి ప్రతిరోజును ఆ వరిపొలములో తిరిగి మేయుటకు ఆరంభించెను. దైవవశమున ఒకనాడు ఆ పొలముకాపు తన పొలమును చూచుకొనుటకై వచ్చుచు ఆ చెవులపిల్లిని చూచి తక్షణమే యొక రాతితో దానిని కొట్టి చంపి పరమానందముతో మాంసాహారి యగుటచే దానిని తీసికొనుటకై పోవుచుండెను.

ఇంతలో దూరమునుండి చూచుచున్న నక్క ఆ చెవులపిల్లి చచ్చి పడినంతనే చటాలున దానిని ఎత్తికొనిపోవుటకై పరుగెత్తికొని ఆ సమీపమునకు పోయెను. కాని ఆ కాపు నక్కను తన చేతికర్రతో బెడరించి తరిమివేసి ఆ చనిపోయిన కుండేలును తీసికొని యింటికి పోయెను.

అప్పుడా వెరినక్క తన ఆశయం తయు నీవిధముగా వ్యర్థమైపోవుటచే వెరిమొగమువేసి “కన్నగాని సొమ్ము కంసాలిపాలయ్యె” నని విచారించుచు తుదకు ఆ కాపు యందు కోపము వహించి యూతనికి ఎట్లయినను ద్రోహము చేయవలయు నని ఉద్దేశముతో

మారు త్రోవను ఆ కాపు ఇంటికి పోయి భాగ్యపుగాదెక్రింద దాగియుండెను.

ఇంతలో కాపు పొలమునుండి యింటికి వచ్చి భార్యను పిలిచి తాను చంపి తెచ్చిన చెవులపిల్లిని ఆమెచేతికిచ్చి ఈవాళ దీని మాంసము వండుమని చెప్పి మరల పొలము కాచుకొనుటకై వెడలిపోయెను.

ఆ యిల్లాలు చెవులపిల్లిని కోసి మాంసమును తీసి మంచీయుతాహముతో కూరను వండి సిద్ధముచేసెను. కాని తన భర్త పొలమునుండి ఎంతసేపటికిని రాకపోవుటచే ఆమె తొందరపడుచు తుదకు తండ్రిని తీసికొనివచ్చుటకై కుమారుని పొలమునకు పంపెను.

కుమారుడు తొందరగా తండ్రియొద్దకు పోయి యింటికి రమ్మని పిలిచెను. అప్పుడు తండ్రి “నాయనా! ఈ పొలములో చాలవరకు కలుపు తీసివేసితిని. ఇంక కొంచమే యున్నది. మన మిద్దరము కలిసి ఇది చేసినచో త్వరలోనే పూర్తియగును రమ్మ! నీవు కూడ కొంత పని చేయుము.” అని చెప్పెను. తండ్రి యాజ్ఞ ననుసరించి కుమారుడుకూడ కలుపు తీయుటకు ప్రారంభించెను.

ఇంతలో ఇంటివద్ద గాదెక్రింద దాగియున్న కొంటెనర్ క్లబ్ ఆ కాపు దొడ్డిలో వేయబడియున్న వరికుప్పకు చల్లగా నిప్పు అంటించి ఆ యింటిక్రక్క నున్న తోటలోనికి పోయి ఒక పొదలో దాగి చూచుచుండెను.

కాపుభార్య తమ వరికుప్ప కాళిపోవడం చూచి ఇరుగుపొరుగువారందరిని పిలుచుచు గోలు గోలు న ఏడ్చుచు తొందరగా ఈ ఘోరవార్తను పొలములో నున్న తన భర్తకు తెలుపుటకై యొక సేవకుని పంపించెను.

ఇంటివారును, ఇరుగుపొరుగువారును చాలా ఖంగారుపడుచు ఆ వరికుప్పను యెట్లయినను ఆర్పవలయునని ఎవరికి తోచినట్లు వారు ప్రయత్నించుచుండగా, ఆ కొంటెనర్ క్లబ్ యనరును లేచి ఆ కాపుగృహము చేరి కమ్మగా వండియుంచిన మాంసపు కూరను, అన్నమును కడుపునిండ మెక్కుచు కూర్చుండెను.

అంతలో కుమారునితో కాపు ఇంటికి వచ్చెను. అప్పటికప్పుడే వరికుప్ప చాలవరకు కాళిపోయెను. కాపు త్వరగా ఆ నిప్పు చల్లార్చుటకై నీళ్ల కుండను తేవయినను లోపలికి పోవుచు పొట్టనిండ తిని పోచూచుచున్న ఆ నక్కను చూచి తక్షణమే తలుపు మూసి వైచి గొట్టెమువేసెను.

పొట్టబరువుచే త్వరగా తప్పించుకొని పారిపోజాలకపోయిన ఆ కొంటె

నక్క అప్పుడు ఆ యింటిలో చిక్కుకొనిపోయెను. తరువాత ఆ పొలము కాపు చాల శ్రమపడి కాళిపోగా మిగిలిన వరికుప్పను చల్లార్చుకొని కడుపుమండించుచున్న ఆ కలికి ఆగలేక వండిన పదార్థములన్నియును నక్క తినివేసె నను కోపముతో మెల్లగా లోపల ప్రవేశించి ఆ నక్కను పట్టుకొని దాని మెడకు త్రాడు కట్టి పట్టుకొని వెలికిల పడత్రోసి మహాకోపముతో దాని పొట్టనిండ బూడిద కుక్కవలయు నని నిశ్చయించి భార్యను పిలిచి గడ్డిమసిని తీసికొనిరమ్మని కేకవేసెను.

వెంటనే ప్రాణము విసిగియున్న ఆ తనభార్య నక్కకు తగిన శాస్త్రి చేయవలయు నను కోపముతో ఒక గంప నిండ గడ్డిబూడిదను తీసుకొని గదిలో

నికి వచ్చెను. కాపు ఆ బూడిద క్రింద గుమ్మరించి దాని పొట్టలోనికి ఎక్కింపవలయు నని యూహతో దాని శరీరమును పరీక్షించుచుండెను.

ఇంతలో ఆ కొంటెనర్ క్లబ్ తన తోకను ఆ బూడిదలో పొరలించి ఆ కాపుకన్నులపై బాదించెను. అతడు కంటమంటకు ఆగలేక త్రాడు వదిలి పెట్టి రెండు చేతులతోను కన్నులు నులుముకొనసాగెను. అదే సమయమని తలచి ఆ జిత్తుమారి నక్క తక్షణమే దాటి యొక్కటే పరుగున ఇల్లు విడిచి ఊరు దాటి పొలములోనికి పారిపోయెను. తుదకు ఆ నక్క ఈవిధముగా తనయొక్క కోరికను నెరవేర్చుకొనెను. అందుచేతనే నక్క జిత్తులమూలని అంటారు.

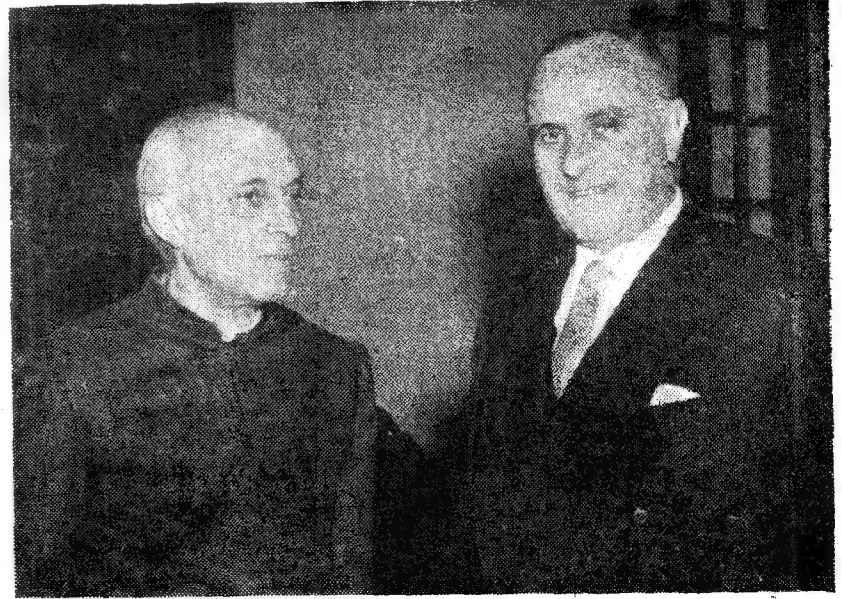
తని మహిమ

శ్రీ తాత్లూరు సీతారామయ్య



ట్టాలి” అని శివుడు శనిని అడిగాడు. శని సరేనని పలికి వెళ్ళిపోయాడు. పరమేశ్వరుడు వీడు నన్ను ఎట్లా పీడిస్తాడో చూద్దాము, వీడికి కనపడకుండా దాక్కోవాలి అనుకున్నాడు. తన కైలాసపర్వతాన్ని, తన భార్యను వజలివేశాడు. ఒక కారడవిలో ఒకముల పాడుపడిన ఒక గోతిలో కూర్చున్నాడు. అలాగే అక్కడ నెలదినములు గడిపాడు. నెలరోజు లయినతరువాత, శని తనను పీడించలేకపోయాడని గర్వముతో శని కైలాసపర్వతముమీద చేరాడు. శనిగూడ అడ్డుటకు వచ్చాడు. “ఓశని! నన్ను ఈ నెలరోజులలో పీడించమని చెప్పినా పీడించలేకపోయావు” అని శివుడు గర్వముతో పలికాడు. ఆ మాటలకు శని పక్కున నవ్వి యిట్లా అన్నాడు: “స్వామీ! ముప్పదిమూడు కోట్ల దేవతలు నేనించుతూ అఖండవై భవంతో వెండికొండపైన కూర్చుండేమీరు, ఒక కారడవిలో బీకపాడుగోతిలో దాక్కొనటం శనిపీడ గాక మేమిటండీ!” ఆ మాటలకు శివుడు సిగ్గుపడ్డాడు.

కథ కంచికి వెళ్ళింది.



భీష్మ ఇంటి రాణవారిగా నియమింపబడిన సిద్ధినిరికాటి భారతప్రధాని నెహ్రూను సందర్శించినపుటి చిత్రం.

కోటపిలుపు

(11-వ పేజీ తరువాయి)

భూతమై రానియే. కాని 'న దైన్యం న పలా యనం' (దైన్యం లేదు. పలాయనం లేదు)" భవ్యమోయి, తానా!

రెండోతూటలో అతని నడుమకుండే ఆకు పచ్చని పటకాపడమచేతి కొచ్చింది. దాలు స్థానాన్ని హస్తమే స్వీకరించింది. వీరత్వానికి కూడా సిగ్గు వచ్చింది. ఉదయభాసని భీయం కరకరవాలభారానికి రక్తమాంసవినిర్మితహస్తం అడ్డుపెట్టబడింది. కాని పటకా యేమి ఉపయోగిస్తుంది? రెండు మూడు దెబ్బల్లో ఎగిరి పోయింది. రక్తం ప్రవాహంలాగు ప్రవహిస్తుంది. మాంసం ముక్కులుముక్కులై ఎగురుతుంది. కాని తానామఖండంలో తేజమాత్రమయినా చింతా చిహ్నం లేదు. హస్తం! తానా!!

రక్తపాతం అత్యధికం కావడంమూలంగా పూర్వగర్భలతి ఉల్బణతి వహించింది. నా తానా కౌర్యసాహసాలు యింకా గౌరీశంకరభారం లాగు సమన్నతంగా ఉన్నాయి. భౌతికశరీరాన్ని వదలివేయడం ప్రారంభించాడు. అతని చేతిలో ఒక్క దాలు ఉంటే నా?.....నీచుడు, ఉదయభానుడు యీ దోబ్బలాల్ని తెలుసుకున్నాడు. నా హృదయం నీ తొరంతో అంది - "ఎక్కడికి పోయిందోయ్ ఆ కీరతి? తక్షణం లేని, సిద్ధం కాని శత్రువువైన కత్తి రుగ్ధి పించుకూడ దనే నియమం ఎక్కడ చచ్చిందోయ్? ఆ సదాచారం, నియమం నీ జాతిశత్రువులైన, నీకేశంశత్రువులైన, ధర్మవిరోధులైన, మొగలులపయిన ప్రయోగించడానికేనా? దాని సత్యం మనసిని యింత పతనస్థితికి పాల్పడ చేస్తోందా?"

తానా తన పూర్వలంకగానే భరతభూమి మీద ప్రాణిపోయాడు. సౌఖ్య అ ప్రమిం చే సూర్యుని చూచావా? రక్తంతో తడిసిపోయిన అతని ముఖమండలం సరిగ్గా అదేమదిగ్గా ఉంది. బిడడు తన తల్లిని కాగిలించుకున్నట్లుగా తన మాతృభూమికాగిలిలో ఆతని పడిపోయాడు. నా హృదయం పరతపించతోంది. కాని నేను నేనే అతనిని బలవంతపెట్టాను. ఉహూ! ఇది వివరదానికి సమయమా? నాలోనే సామర్థ్య ముంటే నా ప్రతీకారశక్తలం ఒక్కొక్క దా అవుతుంది. అతని శరీరానించి కారి పడిన రక్త విందునందోహం నా కాయంపై ప్రకాశిస్తుంది. నేను ఉత్సాహంతో అతనిని నాశరీరానికి హస్తం కున్నాను. ప్రతీ అవయవంతోనూ స్పృశించాను. ఏదీ అవయవాలు అతనిని తాకినయ్యా అవన్నీ పవిత్రము లయ్యె. బలదాతరక్తం ఎంత ఎక్కుగా ఉందీ! శత్రుబాటు గడచినా నా ప్రతిజ్ఞల యింకా ఎక్కువగా ఉంది అతని రక్తంతో.

అరే! అ దేమిటి? ఆధారస్థంభం కూలి పోతే నేలరాతే యింటికెప్పులాగు, తానా పడి పోవడంతోనే హిందూవీరులు వెనక్కి జంకారు. పైకి రావడానికి వ్రేలాడదీసిన మోకుత్రాడు వైపు తిరిగిన వారి కాళ్ళు. ఉదయభానుడిలో, తద్వారా మొగలుసేనల్లో సాహసం యినుముడించింది. అయితే, తానాబలిదానం వ్యర్థమై పోతుందా? అతని పవిత్రరక్తంతో అర్చింప జడిన మాతృభూమిచైతన్యహీననందనుడు పరాభీనుడుగనే ఉండిపోతాడా? దేవతలకుకూడా ముగ్ధభమయిన అతని పరాక్రమం హిందువులలో పిరికితనాన్ని ప్రవహింపనికుందా? అనేకపర స్పరవిరుద్ధభావాల ఆవేగంతో తానాశరీరాన్ని తాకుతూ నా యీ శరీరం కుం చిం చు కు పోయింది. అది యిప్పుడుకూడా నన్ను కాగి లించుకునే ఉంది. ఇప్పుడుకూడా అతని ప్రతిరోము అంటుంది. "ఓ! దుర్గమా! నాదగ్గర ఓ దాలు ఉండేట్లయితే ఏ చింత లేకపోయేది. వాళ్లంతా నీ ముఖాన్ని కళ్ళంతం చేయగోరితే, నీదగ్గరే వాళ్లని ఒంటరిగా తుత్తు నిలుచు చేస్తాను." అని.

అయితే నేను ముక్తిద్వారం ప్రవేశించి ముక్తిదాతస్వర్గ నమభవించి కూడా బందిగానే ఉండిపోతానా? తన రక్తంతో నా స్వతం త్రానికి వెలకట్టినాడే, అదంతా వ్యర్థమేనా?

కాదు, కానేకాదు. హిందూవీరులు విధలం గావడానికి ఏ కార్యాన్నీ తలపెట్టరు. తానా తమ్ముడు సూర్యాజీ అక్కడే ఉన్నాడు. అక్కడే ఉన్నాడు ఎవభయ్యేళ్లవ్వస్తు మేన మామ శేలూర్! ఏమిటోయ్! చెబుతున్నాడు సూర్యా? చెవులు నిగుడ్చి విను. ఇంటింటికి వెళ్లి యీ సందేశాన్ని వినిపించు. నేడుకూడా యీవిషయం విన్న తరువా తే ని జ ను యి న హిందూహృదయము కత్తి దాలు తీసికొని ఆయత్త మాతుంది. అతను వెనక్కి తగ్గే హిందూ వీరులవైపు చూచాడు. నావైపు చూచాడు. తానాచావుతో స్వాతంత్ర్య విమలనిరాశా సంజనితా గ్రు బిందువులు నా కన్నులనుంచి వొరడం చూచాడు. అతని రక్తం ఉబ్బిపోగింది. అతని అంతఃకరణంలో అగ్నిజ్వాల రగు ల్గాని హిందూసమాజకలంకాన్ని భస్మీకృతం గావించింది.

"ఎక్కడికి పోతే పోతున్నాను? అదగో అక్కడ ఆహారంగంలో తన ముఖాన్ని రక్త రంజితం గావించుకొని, శత్రువుల హృదయంలో పిటికిని పురికొల్పి తానా పడిపోయాడు. అతని ముఖాన్ని మక్షీకశంకితం గావించారా? సరు గత్తండి! తప్పకుండా పాటిపొండి! శత్రు ఉదయం మొగలు సైనికులు మీ నాయకునిశవాన్ని కాకులికి, గద్దలకి, చేసి క్రీడిస్తారు. నిన్ను రణ త్రేత్రంలో పడిపోయిన మీ సోదరులని తన్ను కుంటూ పోయి నక్కలకు వేస్తారు. ఛీ! పిటికి పందలారా! పరిగెత్తేట్లయితే యిక్కడి కెందుకు వచ్చాను? శివాజీమహారాజుతో యేం చెప్పాను? కోట పట్టుకుంటేనేగాని తిరిగి రామని చెప్ప లేమా? మానాకమానా లంటే మీకు తెల్లం లేదా? పరుగెత్తండి! మీ మార్గాన్ని తెలుచి ఉంచాను. పరుగెత్తండి! కోటబురుజునాంచి వ్రేలాడే మోకు త్రాటిని నేను కోసిపారేశాను. ఎవరయినా పారిపోతారా? బురుజు నుంచి క్రిందికి దుమకండి. ఎటు వెళ్లి నా చావు తప్పదు. మడమ త్రిప్పడానికి సిగ్గు లేమా? తానా కౌర్య పరాక్రమాని చూచినతరువాతకూడా ప్రాణ రక్షణకోసం పరుపు లే లేదమా? నపుంసకులారా! మీ పురుషత్వం ఎక్కడికి పోయిందో? మిమ్మల్ని కొండమీదికి ఎక్కించిన మీ కౌర్యం ఎక్కడ నశించింది? ఒక్క తుణంగిత్రం శత్రుదళాలని చిందరవందరగావించినమీ పరాక్రమం ఎక్కడ దాక్కుంది? మీ నాయకుని విక్రమాన్ని కళ్ళం కితం గావించడలచుకున్నారా? ఏం భరవాలేదు. పోదలచుకున్న వాళ్ళు పొంకి. నేను తానా జీ ఆజ్ఞను, నా రెండుకళ్ళల్లోనూ శూలంలా నాటు కునే హరితపతాకాన్ని తొలగించవలసిందిగా యిచ్చి న ఆజ్ఞను, పా లిస్తాను. పొండి, అంతా పొండి. నేనొక్కడినే ముందుకు వెడతాను; తానాజీకూడా ఒక్కడే వెళ్ళాడు. అతడు మీ ముఖం చూడ లేదు. స్వర్గంలో నిలబడి ఆమహావీరుడు నావైపు చూస్తు న్నాడు; మీ అందరివైపు చూస్తున్నాడు.

నాతోకూడా రానుచున్న వాళ్లంతా రండి. ఎవరు తను పవిత్రపీఠాన్ని కళ్ళంతం చేసుకో దలచుకోలేదో, ఎవరు తన తాతతండ్రుల కీర్తిని మట్టిపాలు గావించడలచుకోలేదో, వాళ్లంతా నాతోకూడా రండి. సిద్ధి చే బిజయం సిద్ధిస్తుంది. లేదా, ప్రపంచం గుర్తిస్తుంది, హిందూవీరులు వాళ్ళ ధ్యేయవాక్యంలో సిరంగా నిలబడగల్గు తారు; ముందకున నేరుగల్గుతారు; మరణింప గల్గుతారు; అంతేగాని వెనక్కి జంకడం ఎటుగ రని. జయ! మహాకాల! హరహరమహాదేవ!"

మోహం నశించింది. సూర్యాజీతీవ్రవాక్యాలు ప్రభావంతము లయ్యె. విభ్రాంతిమూలంగా జరిగిన పిరికితనం మటుమాయ మయింది. నా కణకణమూ హుంకరించింది. నా ప్రాంగణంలో ఉన్న ప్రతి హిందూవుడూ హుంక రించాడు. వాయుమండలమంతా హుంకారాలతో ప్రతిస్పందించింది. "జయమహాకాల! హరహరమహాదేవ!" శబ్దాలు మిమ్మ ముట్టిన్నె. వెనక్కి జంకుతూన్న అడుగులు ముందుకు పడినై. క్రిందికి వాలిన ఖడ్గాలు పైకి లేచినై. చిందరవందలాగా వెనక్కి తిరిగిన సేనలు భారులు తీరినై. ఆరిపోయిన జ్యోతి తిరిగి కన్నుల్లో ప్రకాశింపసాగింది. విడివడిపోయిన కళ్ళలు ఏక సూత్రభుటితము లయ్యె. లేడిపైన రుమికే సింహం ఒక్కఅడుగు వెనక్కి వేసి ముందు కెలా దుమకుతుందో, అలాగ్గానే హిందూశక్తి తుణంగపాటు వెనక్కి తగ్గి ఉద్దండశక్తితో "హర హరమహాదేవ!" అంటూ విశ్వవిజయనాదం చేసుకుంటూ ముందుకు లంఘించింది. "విజ యమో! విశ్వస్యమో! నవనండి ముందుకు; ముందుకు నడవండి"అంటూ విజయోత్సాహం నాలుగులూ వెలి విరిసింది.

ఇంతలో ఎవభయ్యేళ్లవ్వస్తు శేలూర్ ఉదయ భానుజీని యమియాకానికి పాతకాపుని చేశాడు. "తానా చంపబడాలి"నే విషయం వినిపింతోనే యీ ముసలిజాంబరంతుడు "నా తానాను చంపిన వాడికి శిక్ష యెంతి ఉందో కను కుక్కంటూ" అంటూ విశ్వతృప్తిగానాంతో గుండకు పోయి ఉదయభానుజీని తలపడ్డాడు. ఉదయభానుని సమస్త ప్రణాళ్యం, సమస్తవీరత్వం, సమస్త విక్రమం అస్తమించాయి. ముంగిస మహా భయంకరసర్పరాజంపడ గ ము చి దు క గొట్టి ముక్కలు చేసేట్లు, కొద్దిసమయంలోనే ఈవర్ష యువకు డతడిని నేలను సడగొట్టాడు. ఆనమ యంలో శేలూర్ యమరాజుకి ప్రతిబింబమా అనిపించింది.

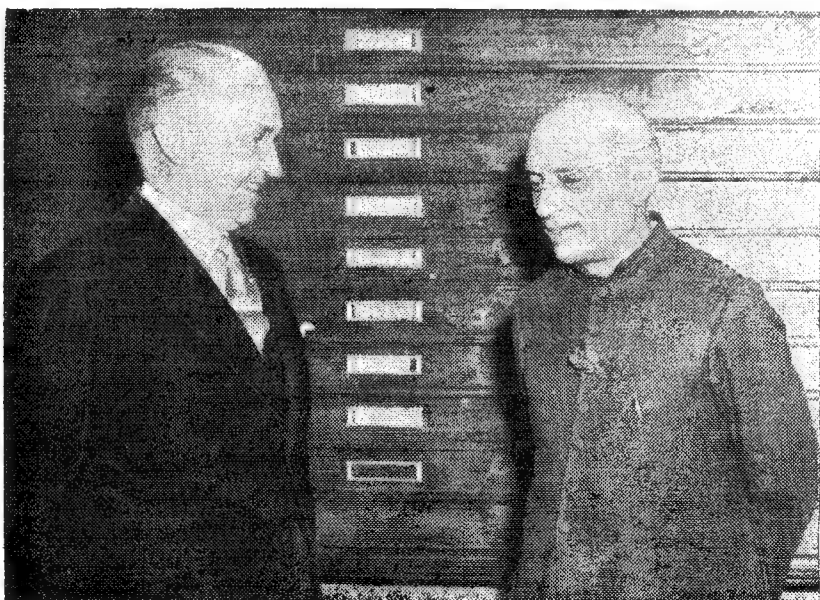
వెనక్కి తిరిగిన హిందువులని వెంబడించ డంలోనే మొగలుల పూర్వం నష్టప్రప్త మైపోయింది. అత్యంతపాహాపంతో సూర్యాజీ జరిపిన ఆక్రమణని వాళ్ళు సహించుకో లేక పోయారు. ఆ సమయంలో ఉదయభానుడి మృత్యువార వారికి పిడుగుపా టయింది. నేల రాలిన ఆకులని నాయువు ఎలా ఎగురగొట్టే స్తుందో, అలాగ్గానే హిందూయుగ్మహాతం మొగలుల్ని ఎగురగొట్టింది. ప్రాణం కాపాడు కోవడానికి దిక్కు తోచక పరుగెత్తారు మొగ లులు. చీకటిలో బాట కన్పించక యెంతో మంది నా బురుజులనుండి క్రిందికి జారారు.

ఎంతోమంది శివాల్లా అయి శివాల్లో పడు కున్నాను. మిగతావాళ్ళు శస్త్రప్రస్థానం చేసి శరణుజొచ్చారు. చివరిగర్భన వినిపించింది, "భారతమాతా! జయ! శ్రీ శివాజీకి జయ! హరహరమహాదేవ!" అంటూ. యుద్ధం సమాప్తం అయింది.

నాకు స్వతంత్రం వచ్చింది. గర్వంతో తొమ్మిది విజయి ఎగిరే హరితికేతనం భూభూషణి తమై పదదళిత మయింది. నా పారతంత్ర్యకళం కాన్ని ప్రత్యక్షితం గావించడంకోసం తానా తన రక్తంలోనూ, తన శత్రువుల రక్తంలోనూ నన్ను స్నానం చేయించాడు. శివాజీమహా రాజుకి, జిజామాతకి, హిందూసమాజానికి నా ముక్తి ఎంత ఆనందాన్ని సమకూర్చిందీ! భాస్కరభగవానుడు ప్రభాతం నన్ను చూశాడు. తన చిహ్నం భగవాన్సం నాపైన ఎగురుతుం డడం చూచి చిరునవ్వుతో పైకి వచ్చాడు. ముటుతూటలో అతడు రక్తవర్షం ధరించాడు. తానాజీ నా కక్షకి స్థలంపైన చిరస్మదామృదితు డైనాడు. కొన్ని తుణులపాటు అతని గంభీరత ఆనాజీ ఉంది. తదనంతరం అత్యంతమధుర ద ర హా స ం ఆ త ని కు జ్ఞ ము ఖ మండలమన గ్యోతక మయింది. అతని కిరణాలు వచ్చి నా కి సందేశం విప్పించినై - దుర్గమా! నేడు నా పుత్రుడు అత్యంతపరాక్రమంతో నిన్ను స్వతంత్రమ గావించాడు. ఇక దుఃఖింప వలసిన సమయమా? ఈ కౌర్యంద్వారా అతడు అనన్యరమయిన తన భౌతికశరీరాన్ని పరిత్యజించి, కీర్తిరూపకమయిన శాశ్వతశరీరాన్ని ధరించాడు. అమరద్యుతీతాన్ని అలవరచు కున్నాడు. భారతసర్వస్వతంత్రయద్భుతో ముంద నున వేసే నైనికలంతా మన ప్రియనందనుడు తానాజీతంనుంచి మృగ్ధిని గ్రహింతు గు గాక! నవ్వు తానాబలిదానాన్ని సదాహించు వులికి వినిపిస్తూఉండాలి. ఈ బలిదానాన్ని వారు స్మరించేట్లు చేయాలి."

పథికుడా! స్వయంగా శ్రీ శివాజీ కరకమల ములద్వారా నావత్సలంపైన తానాదమాన సంస్కారం జరిగింది. చూసు! ఇక్కడ నా గుండెపైన మచ్చ పడింది. ఆ చితి యింకా శాంతించలేదు. ఇప్పుడ కూడా నా రోమరోమం లోనూ, పాపాపాపాపాపాలోనూ భుగభుగ మండలతోంది. ఇప్పటికీ నాయువు వీచినపుట్లా భస్మకణాలు చెదరి, ఎగిరి, నాదగ్గరకి వచ్చి నాకు అకభని వినిజనూంటాయి. ప్రహరీశిమా సమాజబలహీనత, ఆత్మవిస్మృతి, గ్లాని యిత్యాది దుష్టలక్షణాలతీతదశని చూచి నా తానాభీతిక హృదయం నాదగ్గరకి వస్తూంది; నేటికీ కూడా నాయువు అతని పవిత్ర భస్మరేణువులని తీసుకొని వచ్చి నా హృదయాన్ని సంతాపసంకీర్ణం గావి స్తుంది. నేటికీకూడా మాతృశివా మృత్యుభూమి విషాదనేత్రాలలో నావైపు చూస్తూంది. భాదగ్గ రకు వచ్చే ఆ మెకొడుకు ఆ మెతో విడిపోయాడు. శాశ్వతంగా విడిపోయాడు. ఆ మెలశ్రుతూర్గా కులికినేత్రాలు సమస్తభరతఖండయు:కశరం లోనూ శివాజీ, తానాజీ, సూర్యాజీలని వెదుకు తూన్నయి. వృద్ధ వర్ణంలో శేలూర్ని అన్వేషిస్తున్నయి. ప్రవర్గంలో జిజా బాబాయివంటి ఒక సుపుత్రకోసం గాలిను న్నయి. అందువలన ఆ దృష్టి నాతో సరిపడదు. నేను పిలుస్తూఉన్నాను. వెలుగుతుంది...నా నోటినుంచి తానా అమర బలిదానం కథ; సూర్యాజీవీరవృత్తి; శేలూర్ అవకాశపరాక్రమం. వాటిని విని ఒక్కమాటు మళ్ళీ ఒక్కమాటు, ఆశ్చర్యం, ఆ భావన, ఆ తేజస్సు హిందూసమా జంశరంసరంలోనూ జాగృతమై ప్రవహించును గాక! వనరాజు తిరిగి ఉన్నతమస్తకంతో నిలుచునుగాక!

ఇదే నా పిలుపు; ఇదే నా చీత్కారం; ఇదే నా ఆత్మనివేదన. ఎవరయినా వింటారా దీనిని?



మ్యాడ్రీల్లో రాయబారిహాగోరాలన్నీనెహ్రూను డిశంబర్ 26న సందర్శించినపుటిదృశ్యం.

కు మ్మ * బొ ల్లి

వగైరా మేవామచ్చలు, నెగ, సవాయివాక్యభ లకు, గ్యారంటీచికిత్స. క్యాబులగుఉచితం. టి. వి. రెడ్డి, ప్రాప్రయిటరు. టి. రెడ్డి & కో. (రిజిస్టర్డ్) గోపాలపురం, తూగోగజిల్లా.

హిందూసమాజ నియమాలు, కొత్తశాసనం

(9 వేటి తరువాయి)

హిందూసమాజ నియమాలు, కొత్తశాసనం చూడండి. వీనిని కొన్ని బడి ఈ నియమం సివిల్ కోడ్ పేరేజీకి, ఆచారసిద్ధిని హిందూ కోడ్ పేరేజీకి వర్తిస్తుంది. ఈ నియమాల నాటి క్రమించి ఒక భార్య ఉండగా, ఆ మెతుకొకడకు లింగమండం మరొక వివాహం చేసుకునేవారే, లేక ఒక భర్త వుండగా విడాకు లింగమండం మరొక వివాహం చేసుకున్న స్త్రీలకి ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ 1860 494, 495 వేక్ల ప్రకారం శిక్ష విధించబడుతుంది.

ఈ నియమాలకి విరుద్ధంగాని, మొదటి నిర్దేశించినట్లు వరుసలు పాటించవద్దుగాని వివాహాలు జరిగినా వాటంతటనే రద్దుపోతాయని విధించబడింది. అది కాక వధూవరులలో ఎవరికైనా మతిసిరం తప్పినా వరునికి పడనిమిదేళ్లు, వధువుకి పద్నాలుగేళ్లు నిండకపోయినా, వివాహం ఆచారసిద్ధంగా జరిగినాసరే, సివిల్ కోడ్ ఆర్డర్ ఆఫ్ మేరేజీ ప్రకారం జరిగినాసరే ఇద్దరిలో ఎవరికి ఆభ్యంతరం ఉన్నప్పటికీ కోర్టులో దావా తెచ్చి వివాహాన్ని రద్దుపరుచుకోవచ్చునని అనుమతించబడింది. ఆచారసిద్ధవివాహాలలో వధువుకి పదహారేళ్లు నిండకపోతే తల్లిదండ్రులు లేక ఇతరసంరక్షకుల అనుమతి లేకుండా వివాహం జరిగితే ఆ వివాహాన్ని కూడా ఆక్షేపణకలవారు కోర్టుద్వారా రద్దుపరుచుకోవచ్చును. సివిల్ కోడ్ ఆర్డర్ ఆఫ్ మేరేజీలో 21 ఏళ్లు నిండని వధూవరులిద్దరూ సంరక్షకుని అనుమతి లేకుండా వివాహం చేసుకుంటే వివాహానంతరం రద్దుచేసుకునే అవకాశం ఉంది. ఈ నియమాలు విలంతువులకు చెల్లవు. కుటుంబ మొదలైన అంటువ్యాధులు, వ్యభిచారం మతపరమైన మొదలైన హేతువుల ఆధారంతో వివాహాలు రద్దుచేసుకోనే అవకాశం కూడా ఇవ్వబడింది. అయితే కోర్టు డిక్రీ పొందినప్పుడు కాని విడాకులిచ్చినట్లు పరిగణించబడదని శాసనంలో నిర్ణయించబడింది. దీనివల్ల అనేక కుటుంబాలకి చిక్కలు రాగలవని విమర్శన వచ్చింది. హిందూల్లో అనేక కుటుంబాల విడాకులు మారుమూలపులు సులువుగా ఆచారప్రకారం జరిగిపోతున్నాయి. ఇప్పుడు అలా సులువుగా జరిగడానికి బిల్లేని పరిస్థితి వస్తుంది కోర్టుకి పొందడానికి చాలిన సమతుల్యత గాని వివాహానిచ్చేవారి కంటం ఏర్పడవచ్చును కుటుంబం ప్రకారం వివాహాలు రద్దుకావడం నానక్రమమేనని విధి కాని అనేక పునర్వివాహాలు అక్రమమైనవిగా పరిగణించబడుతున్నాయి. భార్య భర్తలో ఏకకరు. మరొకరిని పెండ్లి పెడిచి పెట్టినా, ఏకగిరినట్లు మరొకరు క్రూరంగా ప్రవర్తించినా, ఏకకరు కుటుంబం అంటువ్యాధులతో బాధపడుతున్నా, ఏకకరు వ్యభిచరించినా తదితరులు కోర్టులో దావా వేసి విడాకు లింగమండం పొందటం చేయవచ్చుంది. అయితే వివాహానిచ్చేదవు డిక్రీల్ని హైకోర్టు నిర్ధారణపరచాలని విధించబడింది. విడాకు లిచ్చినప్పుడు, వేరే జీవనాధారం లేని భార్యకు పునర్వివాహం జరగనంతరకూ భర్త వల్ల జీవనభృతి ఇవ్వించడానికి వీలవ్వబడింది. ఇది భర్త వల్ల అయిపోవంతుకు మించకుండా నిర్ణయించబడుతుంది. విడాకు లిచ్చినచోట బిడ్డలు ఎవరి ఆధీనంలో ఉండాలి, బిడ్డల అభివృద్ధికి కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది. విడాకు లిచ్చిన ఆరుమాసాలవరకు పునర్వివాహం చేసుకునే హక్కు ఇవ్వబడుతుంది.

వివాహానిచ్చేదం నీచమా?

వివాహానిచ్చేదానికి అధికార మిచ్చినట్లయితే హిందూసమాజంలో నడుస్తుందనీ, హిందూ గృహకేవలంలో పవిత్రత నిర్మాణమవుతుందనీ అనేకులు వాదిస్తున్నారు. ఏక పత్ని ప్రతి పురుషులపై నిర్బంధించడం హిందూ మతాచారాలకు విరుద్ధమని అనుసరమని అంటున్నారు. విడాకు లింగమండం హిందూ మత శిక్షాత్మకంగా విరూపమంటున్నారు. కాని చరిత్ర దృష్టి నుండి ఇందులో నిత్యం గోచరించదు. అనాగరికుల ఆచారాలని చెప్పబడే జంతుబలి, దేవతలకాలుపులు, జాతరలు మొదలైనవానికి

కూడా సానానున్న హిందూసమాజంలో పై విధులుకూడా చేరడంవల్ల ప్రమాదమేమీ ఉండదు. విడాకులు, మారుమూలులు ఆచారంగా అనాగరికులను నిమ్న వర్ణాలవారు కూడా హిందూసమాజానికి చెందినవారే. వారివల్ల హిందూసమాజానికి ముప్పేమీ కలగలేదు. అయితే అంతమాత్రాన నిమ్న వర్ణాలవారి ఆచారాల్ని అగ్రవర్ణాలలో కూడా ప్రవేశపెట్టితే అన్ని వర్ణాలవారూ పతనమైపోతారని చెప్పకూడదు. ఆ ఆచారాలవల్ల అగ్రవర్ణాలవారు నిమ్న స్థితిలో పడలేదు. వారి క్షుద్రజీవనంవల్ల నీడమైన ఆచారాలకి తావిచ్చిందని కొందరు వాదించవచ్చును. కాని విడాకులవంటి ఆచారాలు సమాజసిద్ధిగతులవల్ల ఆ అవసరాలవల్ల వీరూడతాయనే సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించినట్లయితే, ఆ ఆచారాల్ని నీడమైన వనకూడదు. అంతే కాదు. సమాజసిద్ధిగతుల పరిణామాల్ని బట్టి ఆచారాలు మారాలనే సిద్ధాంతం స్థిరమవుతుంది. విడాకు లింగమండం అంటే సమాజ జీవనంలో కొన్ని కొన్ని అవసరమేనట్లు కొందరు జీవితక్రమాన్ని మార్చుకోవలసివల్లయితే, ఆమార్పుకి అవకాశం ఇవ్వడం ముఖ్యమే. అంటే నిత్య జీవితంలో కొంత అధిక స్వేచ్ఛను కోరడమే. ఆర్థిక స్థితి ప్రచ్ఛన్నంగా ఉండి సమాజజీవనాన్ని దీర్చుకోంది. కాలానుగుణంగా ఆచారాలు మారనిచోట అవి నీతి, అక్రమమైన ప్రబలుతాయి. రాజకీయాలలోనూ సమాజజీవనంలోనూ న్యాయాన్ని ఇవ్వడమే ఇంకొకటిగా మిగిలిపోయింది. ఇంతవరకూ వారిని సంరక్షిస్తున్న నియమాలు, నిర్బంధాలు ప్రతిబంధకాలుగా గోచరిస్తున్నాయి. ఈ ప్రతిబంధకాల్ని తొలగించని పక్షంలో నియమాత్మకమైన అక్రమమైన వ్యాప్తి చెందగలవు.

ఈ పరిస్థితిలో ఇది కీడు ఇది మేలు అని చెప్పడం చాలా కష్టం. ప్రకృతి పరిస్థితి ఏదీ అవలంబించు అని యోచిస్తే వివాహానిచ్చేదం గృహజీవనంలో పాపిత్యానికి విరూపమేనట్లు నేనప్పటికీ ఈ సౌలభ్యం కలిగించటం తప్పనిసరి అని చెప్పాలి. న్యాయంగా విడాకులిచ్చే ఆచారం నీడమైనదే. పాశ్చాత్య దేశాలలో ఈ ఆచారం వల్ల సమాజజీవనం కలుషితమైన మాట నిజమే. కాని ఇటువంటి ఆచారాల్ని తిరుమతాదులో వినియోగించే పద్ధతి సమాజసిద్ధి సమాజాలపైనా మానవమూల్యాలపైనా ఆధారపడి ఉంటుంది. అందువల్ల ఈ ఆచారాన్ని పరిమితం చేసే శక్తి సమాజసిద్ధి సమాజాలపైనే ఆధారపడి ఉండకూడదు.

అది కాక స్త్రీల విడిచిపెట్టే అధికారం పురుషులకున్నప్పుడు, స్త్రీలకు కూడా ఆ అధికారం ఇవ్వడం న్యాయం. ఉభయాలకూ ఇచ్చే ఈ హక్కుని శాసనబద్ధం చేయడమే వివాహానిచ్చేదం. వీనినిబట్టి మాస్తే స్త్రీలకు కూడా వ్యక్తి వికాసంపొంది పురుషుల సంరక్షణించి విడిచిపెట్టే హక్కు ఈ రోజుల్లో ఉభయాలకీ సమాన హక్కులిచ్చి క్రమబద్ధం చేసే శాసనం సూతన వ్యవస్థలో అనివార్యం.

దత్త స్వీకారం:

దత్త స్వీకార వ్యాయంలో కూడా కొన్ని మార్పులు చేయవలసివచ్చాయి. దత్తత చేయబడే కొడుకులు నివాహం కానివారై ఉంటే చాలు. ఇంతవరకూ ఉపనయనమైనప్పటికీ దత్తతనిర్వచనానికి అర్హత ఉండదు. పెద్ద కొడుకును గాని ఒకేఒక్క కొడుకునుగాని దత్తత ఇచ్చే అధికారం ఇంతవరకూ తల్లిదండ్రులకు లేదు. ఇప్పుడు నిషేధాలు తొలగించబడినాయి. ఇంతవరకూ కూతురు కొడుకునూ, అక్క చెల్లెళ్ల కొడుకులనూ, పినతల్లి పెల్లెళ్ల కొడుకులనూ దత్తత చేసుకోవడం నిషేధం. దగ్గరబంధువులందరూ అపరిచితుల కొడుకుని దత్తతచేసుకోవడం కూడా నిషేధం. ఇప్పుడు నిషేధాలు తొలగించబడుతున్నాయి. ఎవరినైనా సరే తల్లిదండ్రులు ఉభయాలకీ నచ్చిన వారిని పెంతుకోవచ్చును.

సామాన్యంగా భార్య అనుమతితోనే భర్త కొడుకుని పెంతువు ఇవ్వడం కాని, తీసుకోవడం కాని చేయాలని విధించబడింది. భర్త చనిపోయినా, మరల మార్పుకున్నా, సన్యాసింపినా, పెంతుకోవడానికిగాని పెంతు ఇవ్వడానికిగాని భార్యకు అధికారం ఉంటుంది. అయితే దత్తత విషయంలో నిషేధించడానికి భర్తకు అధికారమివ్వబడింది. నిషేధించబడిన పక్షంలో తన అభిప్రాయాన్ని ఇండియన్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టు (1908) అనుసరించిగాని, ఇండియన్ పక్వేషన్ ఆక్టు (1925) అనుసరించిగాని ప్రతిబద్ధం చేసి రిజిస్టర్ చేయాలి. దత్తత ఇచ్చి పుచ్చుకోవడాలో భార్యను నిషేధించే హక్కు, అనుమతించే హక్కు భర్త కివ్వబడినాయి. దత్తత తీసుకున్న కుటుంబాల్లో కూడా, యజమాని మరణించిన అనంతరం ఆస్తి పంపకం ఇతర కుటుంబాల్లో వలెనే జరుగుతుంది.

మొరారిటీసంక్షేపకత్తి విషయాలలో పెద్ద మార్పు వీ చెయ్యబడలేదు. తండ్రి చనిపోయేటప్పుడు సమర్థురాలైన తల్లి ఉండగా మొరారిటీ న విడల సంక్షేపకత్తి ఇతరుల వెనకనీ నియమించరాదని విధించబడింది. తండ్రి వీలుద్వారా ఎవరినో సంక్షేపకత్తి నియమించిపోతే తప్ప ఇతర పరిస్థితుల్లో తల్లి తన విడల సంక్షేపకత్తి ఎవరైనా నియమించవచ్చును.

అవిభక్త కుటుంబాలు:

అవిభక్త కుటుంబాల వ్యవస్థలో ఈ శాసనం వల్ల పెద్ద మార్పులు రావచ్చును. స్వార్థితమైన ఆస్తి సంరక్షణలో అరిచిన తండ్రికి సంతానం ఏకాంకం లుంటాయి. వైతక్ మైన ఆస్తిలో యజమానికి, కొడుకులకి మునుమికి సమాన హక్కులవ్వబడతాయి. ఇంతవరకూ వైతక్ మైన ఆస్తిపైన యజమానికి పరాధీనపరిచే హక్కు మినహా పంపకాలు పెట్టడం, పెట్టక పోవడం వంటివి పూర్తి అధికారం లున్నాయి. మిగతా వారికి యజమాని జీవించినంత వరకూ జీవనభృతికి మాత్రమే హక్కు ఇవ్వబడింది. కొత్త శాసనం ప్రకారం ఈ వ్యవస్థ మారుతుంది. కుటుంబంలోని మిగతావారికి వాటాదారుల కుండే పూర్తి హక్కు లివ్వబడతాయి. దీనివల్ల అవిభక్త కుటుంబపు వ్యవస్థ భక్తుల మేరకుందని పార్లమెంటులో చాలమంది వాదించారు కాని ఇప్పటికీ చితికిపోయిన ఈ వ్యవస్థ శాసనం ద్వారా బలవంతం రక్షించి లాభించదని కొందరు ప్రతివాదం చేశారు.

ముణబాధ నివారణ:

కొత్త శాసనం అమలుకీ వచ్చినంతవరకే తండ్రి చేసిన ముణబాధ తీర్చే భారం కొడుకులకి, వారసులకి ఉండదని ఈ శాసనం ప్రతిపాదిస్తుంది. కొత్త శాసనం అమలుజరక్కముందు తండ్రి చేసే ముణబాధ తనఖాలు అన్యాయకాంతం గైరాల బాధ్యత వారసులు తీర్చవలసి వచ్చేది. అమలు జరిగాక కొడుకులు మనుమలు మునుమలు “పవిత్రకర్తవ్య” బాధ్యత వహించి విముక్త రాతారు.

కట్నాలు:

స్త్రీ సంవిషయమై మార్పు లేవీ చెయ్యబడలేదు. అయితే ఇక నుంచి కట్నాలు, “పసుపు కుంకుమల అరణాలు” పెళ్లికాతురు కోసమే వినియోగపడాలని శాసించబడుతుంది.

వారసత్వాలు:

వారసత్వాల ఘామి, ఇంపార్టిబుల్ ఎస్టేట్స్ మినహా మిగతా స్థిరచాస్తుల వారసత్వంలో పెద్ద మార్పులు చేయబడతాయి. యజమాని అనంతరం ఆస్తి వారసత్వం విషయంలో ముందే పంతుకుని విడిపోయిన కొడుకులుకు వాళ్ల వారసత్వపు హక్కులు వావు.

వివాహితలు, అవివాహితలు అనే భేదం లేకుండా కూతుళ్లకి కొడుకులతో సమానంగానూ, తల్లికికూడా మిగతావారితో సమానంగానూ పంచాలని శాసించబడుతుంది. అవిభక్త కుటుంబంలో కొడుకు చనిపోయినట్లయితే ఆ కొడుకు కుటుంబానికి యజమాని అనంతరం కొడుకు వాటా చెందుతుంది. అలా కొడుకు చెందిన

వాటా కొడుకు భార్యకూ, కొడుకు కొడుకులకి సమానవాటాలుగా పంచబడుతుంది.

వారసత్వం నిమిత్తం కుటుంబ వ్యర్థాల్ని కొత్త తరగతులుగా విభజిస్తారు.

1. కొడుకు, భార్య, కూతురు, కొడుకు చనిపోతే ఆతని కొడుకు, చనిపోయిన కొడుకు భార్య, కొడుకు; మనుమలిద్దరూ చనిపోతే కొడుకు భార్య, మనుమని కొడుకు, మనుమని భార్య.

వీరిలో కొడుకు భార్య, కూతుళ్లకు సమాన వాటా లిస్తారు. ఇదేరీతిగా మనుమలికి కొడుకుకి కొడుకుల వాటాలను సమానంగా పంచుతారు.

2. తండ్రి, తల్లి: చనిపోయిన యజమానికి కొడుకులు, కూతుళ్లు, భార్య లేని పక్షంలో ఆతని ఆస్తి తండ్రికి తల్లికి చెందుతుంది.

3. వారూ లేని పక్షంలో కొడుకు కూతుళ్లు, కూతురు కొడుకులు, కూతురు కూతుళ్లకు పంచబడుతుంది.

4. ఆతరవాత ఇదివరకు వలె పిండ ప్రదానపు హక్కుల్ని బట్టి గాక రక్త సంబంధాన్ని బట్టి వారసుల్ని నిర్ణయిస్తారు. ఈ నియమించడంలో కొడుకులు కూతుళ్లు వారసులు లేని పక్షంలో తల్లిదండ్రులకూ, వారు లేని పక్షంలో అన్న తమ్ములు అక్క చెల్లెళ్లకూ, వారు లేని పక్షంలో వారి వారసులకి, ఆవారసులు లేని పక్షంలో తండ్రియొక్క తల్లిదండ్రులకి, ఆపైన వారి వారసులకి, వారసురూ లేని పక్షంలో తల్లియొక్క తల్లిదండ్రులకి ఆపైన వారి వారసులకి సంక్రమిస్తుంది.

యజమాని కొక భార్యకుంటే అధికం లున్నట్లయితే, కొడుకులు, కూతుళ్లతో సమానంగా ఒక్కటే వాటాను తీసుకుని భార్యలు సమానంగా పంచుకోవాలి.

స్త్రీ ఆస్తిని స్త్రీల అనంతరం భర్త, బిడ్డలు సమానంగా పంచుకోవాలి. భర్త లేనప్పుడు బిడ్డలు, భర్త ఉండి బిడ్డలు లేకపోతే భర్త ఆస్తికి వారసులారారు. భర్త, బిడ్డలు లేని పక్షంలో స్త్రీ ఆస్తి ఆమె తల్లిదండ్రులకి, వారు లేని పక్షంలో భర్తయొక్క వారసులకి, వారు లేని పక్షంలో ఆమె తల్లియొక్క వారసులకి, వారు లేని పక్షంలో ఆమె తండ్రియొక్క వారసులకి సంక్రమిస్తుంది. కోడలు అవినీతిపరుడైనా, పునర్వివాహం చేసుకున్నా ఆమెకు వారసత్వపు హక్కు నశిస్తుంది.

ఈ రీతిగా పురుషులతో పాటు స్త్రీలకి ఆస్తిలో సమాన వారసత్వపు హక్కులిస్తే నిరాధారలైన స్త్రీలు ఆస్తిగవుల్లో చిక్కుకుని అన్నదమ్ముల ప్రాపు పోగొట్టుకున్నా రాతారనీ, పుట్టింట స్త్రీలకు గౌరవనానం పోతుందనీ పార్లమెంటు చర్చలో కొందరు వాదించారు. కాని వాస్తవానికి అందరు స్త్రీలకి ఈ గౌరవాదరాలు లభించడం లేదనేది తెలిసిన విషయమే. స్త్రీలకి ఆర్థిక బల మిచ్చినట్లయితే, ఆ ఆధారంతో గృహంలో ప్రతిపత్తి వార్తించుకోవడానికి వీలువుతుంది. తల్లిదండ్రుల గౌరవం తప్పకుండా అధికం కాగలదు. ఇంతవరకూ వలె కేవలం పురుషులదయ్యే గృహంపైన ఆధారపడి ఆకాభంగం పొందవలసిన కర్తవ్య పట్టు. అది గాక స్త్రీలకి వ్యక్తిత్వం లభిస్తుంది. సూతనరాజ్యాంగంలో స్త్రీ పురుష సమత్వం లేకుండా సర్వాధికారాలు సమానంగా ఇవ్వబడాలనే సూత్రాని కీ శాసనం, ఈ నియమాలు అనుగుణంగా ఉండగలవు.

ఉత్తమ వైవముగ్రంథము
పండితారాధ్యచరిత్ర
వెల రు 5/-
(ప్రొకీంగు, పోస్టేజీ రు. 1-4-0)
మేనేజరు, ఆంధ్ర గ్రంథమాల
మద్రాసు.

దైనందిన విద్యానిర్వహణలో ప్రభుత్వస్థానం

(7-వ పేజీ తరువాయి)

పోషిస్తే, లేనివాడు పుష్కలమైన ఆరాధిస్తే, లేనివానికి ఉన్నవాని ఒక్కన విద్య చేర్చుకొనే యావకాశం ఉంటుంది. దీనికుని ధనం ప్రత్యేకంగా, లేనివాని కామకష్టం పరోక్షంగాను ఉపాధ్యాయుని ఆర్థికస్థితికి లోబడివుంటాయి. ఈ సహాయం కూడా తాత్కాలికమే కాక, గురు శిష్యుల నడుమ నెలకొన్న ప్రేమజీవనం వారి యావజీవం పరస్పరసహాయానికి పునాది అవుతుంది. గురువు తన వార్షికంలో కూడా నిర్వికార శుభజీవనం చేస్తాడు. "అనాయాసేన మరణం వివాదైశ్చేష జీవనం" అన్న మాట విద్యార్థులకుని యొడ సార్వకాలికమౌతుంది. ఒక్క గురువుతో పోదు. ఒక్క శిష్యునితో పోదు. ఆ యిద్దరి కుటుంబాలకు సంపదంపరంగా యీ అనుబంధం పరమ పవిత్రమైన భక్తివిశ్వాసాలతో గట్టిపడుతుంది. విద్యాసంప్రదాతరక్షణ అవుతుంది. విద్యకు, విద్యాసంబంధ ఇట్టి రక్షణ లభించడంకంటే దేశం యొక్క నాగరికానికి ఉత్తమనిదర్శనం ఇంకొకటి ఉండవచ్చు. కడిగి చేతులతో పెట్టే వాటల రాశితో బడిపంతులును చంపడం వాని బ్రతుకు వానిని బ్రతుకనియ్యడంకంటే, ప్రభుత్వానికి వాని ఆలవిడల ఉసురు తెలుసు. అంతేగాక, తెలివైన విద్యార్థి అందిపుచ్చుకొన్నట్లు తక్కువ కాలంలోనే ఎక్కువ విజ్ఞానం పొందగలిగితే, వానికి వ్యూహాత్మకప్రయాసం తగ్గిపోవడానికి పిలువంటుంది.

వైజ్ఞానికంగా

మహాక దృష్టాంతం పరిశీలిస్తాను. నేడు గురుసన్నిధికి శిష్యుడు వాడు. అందువలన గురి తప్పిపోతాడు. సరిలేక యెటువంటి నుడికి తెలియగబోదు గదా! వైగాడబ్బిచ్చి తెలివి కొంటాననే బాలని కాళ్ళదగ్గర, పొట్ట చేతిబట్టుకొని గురువు చదువు అమృతంవల్ల మూలంగా కనిపించే వికృతలక్షణాలకంటే, మనస్సులో కలిగే విషఫలితాలు చెప్పాలంటే ఒక భారతం అవుతుంది. అలాటి చదువు చదువు కాదు. ఆతడు గురువు కాదు. వాడు శిష్యుడుకాదు. ఇది వట్టి డగాకోరు వర్తకం, లంచగొండిచేరం. పిల్లల క్రమశిక్షణ పోయిందని, పరీక్షపత్రాలు బయట పడాయి అని, విద్య అంతస్తు (Standard) పతనమయిపోతోందని కారణం కనిపెట్టమని కమిషనరు మీద కమిషను, కమిటీలమీద కమిటీలూ చేసి ప్రభుత్వం చేసే ఆర్గ్యుట అంతా అక్కలేనివాళ్ళకు చదువు చెప్పించడంయొక్క విషపరిణామం. పొట్ట చేతిబట్టుకొని యూరేస ఉన్నట్లు గురువు విద్యార్థి మాపులో పడుటయే దీనికి కారణం. అదిగాక ఉపాధ్యాయుడు సరిగా పనిచేస్తున్నాడా లేదా యని దొంగన పట్టుకొన్నట్లు అభినయించే పరిశోధకారికాఖనల్ల కూడా గురి చెడుచున్నది. ఇది ప్రభుత్వానికి మాయరాని పనికిమాలిన బగువు. వీరి తీర్మానాలు, నిర్ణయం, బండ్లంతులు, వీరి ఉత్తరాలలు (ట్రాన్స్మిషన్లు) బేబులుగయ్యారా కయ్యే దుబారా ఖర్చు తగ్గిపోవనియ్యున్నది. అదికాక ఒకకళలో ఒక శాస్త్రంలో పరిమళమైన గ్రంథం ఉండగా దానిలో కొంత దీనిలో కొంత యెర్పి కార్చి, యెం గిలి కుళ్ళు తిన్నట్లు కొనాకులు మేసి నట్లు మూలం తెలియని విజ్ఞానం ప్రమాదకరం. కంచం మార్చి మట్టెలు, మట్టెలు మార్చి కంచం చేసి నట్లు మక్కగొడుగుల్లా యీచెత్త పుస్తకాలు, గ్రంథకర్తలు, వారిని బుట్టులోపెట్టే పుస్తకాల వ్యాపారులు, వీరిని ప్రోత్సహించే పాఠ్యగ్రంథ ఇర్షయసంఘము (Text Book Committi) వ్యర్థమైన ఖర్చు. వీనివల్ల ప్రజల జ్ఞానమే కాక, ధనప్రాణాలు గుంజివేయడం, పిల్లల గుండె లార్చివేయడం జరుగుచున్నది. దీని కయ్యే కాగితం, అచ్చులు, అమృతాలు, లాభాలు, ఇదంతా వట్టివండుగ, ప్రజల రక్తాన్ని పీల్చే ఘటం ఇది. ఇందులో భావల రభస, చేతిపనుల గోలులు, ఇందులో సంగీతం. ఇందులో రేడియోలు. ఇందులో ఆటలు పాటలు అన్నీ తిని వయ్యాలని దురాశ.

మరేయొక ప్రధానఘట్టం. ఒకడు ధనికుడైన కారణంగా పోటీలో నెగ్గి చదివి పట్టపరీక్షలో

నూటికి ముప్పది మార్కులతో గడించిరాగా ఆమెద్దదగ్గర, ఒక బుద్ధి కుశలుడైన బాలుడు రాజదండకు జడిసి, ఒక నియమితకాలంలో, వాని అవకతవక చదువు నేర్చుకొంటూ, వాని యవినీతి నలవరచుకొంటూ పడియండడంకంటే తమ ముమాగుడై బ్రతుకుట ఉత్తమం కాదా! తండ్రిచదువు కొడుకుకూ, కొడుకుచదువు మనుమనికి అందడంవల్ల అది సులభ మనడమే కాక, సంప్రదాతుకుద్ది యేర్పడుతుంది. 'ఏరూటి చిలుక ఆపలుకు పలుకుతుంది' అన్నమాట కొంతైనా నిజమౌతుంది. ఇట్లా కాకపోతే విజ్ఞానానికి ఘోరమైన పతనం తప్పదు. ఇది చంపనే వారింపబడకపోతే దేశం గాఢాంధకారంలో కూరుకుపోతుంది. తెలివినిలవ చచ్చిపోతుంది. వానితో రాజ్యతంత్రమే పడుకొంటుంది.

నైతికంగా

ఇప్పుడు విద్యార్థుల యొత్తినట్ల బడులలో ప్రవేశమే దుర్బలమయింది. వాకు నీ ఉద్యోగం వద్దు, జ్ఞానానికే చదువుకొంటాను. కావా లంటే వ్రాసియిస్తాను. వాకు ఇంజనీరింగు అంటే సరదా, వ్యవసాయమంటే ఉబలాటం. లేదా వైద్యం నేర్చుకొంటాను. ప్రాణదానం చేస్తాను. అని ఒక విద్యార్థి నిలవదీసి ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతాడనుకొండి. కులాలవారి మతాల వారి విచిత్రాలచేసి, కాలేజీలో, విశ్వవిద్యాలయాలలో ప్రవేశం ఇచ్చే రాచరికం వాని కేమి జవాబు చెప్పతుంది. గవర్నరులు, మంత్రులు కలిగియుకొంటే విద్యాప్రవేశం, లేనివానికి గృహ ప్రవేశం అయితే యిది విద్యయేనా? ఆగర్భ ప్రాముఖ్యంకే అంది, ఆగర్భదగ్గరని కందని విధానం పనికిరాదు. ఇట్టి కృత్రిమానికి ప్రభుత్వం పెత్తనంవహించడం గొప్ప తప్పు. 'ఎడ్యుకేషన్ లో నెచ్చు' అని ప్రతిబీదవాని కష్టంలోనూ గూపాయి కింత అని పన్ను పుచ్చుకొంటూ, వాని బిడ్డకు, డబ్బు పుచ్చుకొనే చదువుకు ప్రవేశం ఇవ్వ న నడిం ఘోరాతిఘోరమైన రాక్షసం. ధనికుడై నూటికి ముప్పది మార్కులు వచ్చిన బుద్ధిదగ్గరనుకు ప్రవేశం ఇచ్చి, నూటికి 90 మార్కులు వచ్చిన ధనదగ్గరైన ఒక బుద్ధి మంతునికి తలుపు నూసివేయడం అవినీతి. కాన కలిమితేలులకు విద్యార్హతకు సంబంధం ఉండకూడదు. ఆలా సంబంధం పెట్టినచో విద్యకు కేవలం గూపాయిలకాల విలువేకాని విజ్ఞాన రీత్యా విలువ తీసివేసినట్లే, అప్పుడు కేవలం ఆరికమైన పోటీలో నెగ్గుకొనివచ్చిన పేరిగాళ్ళ ప్రభుత్వంవల్ల దేశం నైతికంగానేకాక, ఆర్థికంగాకూడా పెద్దదెబ్బ తింటుంది.

రాజకీయంగా

'ప్రజాప్రభుత్వం ప్రజాప్రభుత్వం' అని కేవలం ఓట్లమీద ఆధారపడే ప్రజాప్రభుత్వం లాభంలేదు. పదిమంది ప్రజల ప్రేమను చూర లాడగలిగేది నిజమైన ప్రజాప్రభుత్వం. ప్రజలకు మేలుచేయడంచేతగాని నేను సింహాసనమెక్కి కూర్చుండడం తప్పని, ప్రజలవద్ద ఆరవంతు పన్ను పుచ్చుకొనే నేను వారికి కూలివాడను గాని రాజసం చూపే రాజాను గానని యయాతి వంటి ప్రభువులు వాపోయినట్లు గాథ లున్నవి. కనుక రాజకీయంగాకూడా ఉత్తమవిజ్ఞానానికి సంస్కృతికి సానం లేకపోతే జాతి చచ్చి పోతుంది. దొంగి మనిషే అని, పదిమంది దొంగలెన్నుకొన్నవాడు పెద్దదొంగ అవుతాడుగాని ప్రజాప్రతినిధి కాజాలడు. అట్టి పెద్దదొంగలు పదిమంది కూర్చుని సంప్రదాయాలు, సదాచారాలు తారుమారుచేసే కాసనాలు తురతుర సృష్టిస్తే దేశం నైతికంగా పతనమయిపోతుంది. కావున నూటికి చాలావంతులు నిరక్షరాస్యమైన మనదేశంలో రాజ్యాంగం ప్రజాయత్నం చేసే ముందు, ఉత్తమవిద్య సర్వలకు చేతనైతే ఉచితంగా చెప్పించు. అంతవరకే తట్టుకోలేకపోతే వైదొలిగి ఉండు అంటున్నాను.

శాస్త్రీయంగా

నూతనశ్రీరం మనస్సు. దాని వైద్యం ఒక్క భారతీయులకే తెలుసు. ఆ ఆనాపాసులు

బాగా ఎఱిగిన వివేకానందాదులు, ఆధ్యాత్మికంగా మన స్థాయి ఖండఖండాలకు చాలా గలిగారు. అనాదిగా మన కేర్పడిన మార్గాల కట్టుబాట్లే వేరు. వీని పునాదులే వేరు. తెలివితో గుర్తిస్తే జాడలు మనకు గోచరిస్తూ న్నాయి. అధికారం చే జిక్కినదిగదా అని కళ్ళు మూసుకొని, మూలమేకాని నూతనశ్రీరం అంటే ఏమో యెఱుగని భజగోవిందాలు పునాదులను తోచినట్లు అటూ ఇటూ కదలించి పారవేస్తూమన ఆశ్రయశ్రాంత శాసనాలు శ్రాంత శ్రాంత దండనాలు సృష్టిస్తే అవి యీ జాతిని భక్షించివేస్తాయి. తొందరపడవద్దు ఉబలాట పడవద్దు అని నెచ్చరిస్తున్నాను.

నూతనదృష్టికలవారు, ఆనాపాసులు తెలిసిన మహామహాపు లింకా దేశంలో ఉన్నారు. వారు సున్నం రాయిపెట్టి లక్షలుపెట్టి కట్టిన కట్టడాల లోనికిరాక, అడగనిదే చెప్పరు. నీ విచ్చేడబ్బుకు ఉబ్బరు. అట్టి వారి దివ్యదర్శనానికి మనమేపావాలి. వారి పాదాలమీద వ్రాలాలి. అంటే అన్యంగా ప్రాచీనగు కులాల అవతరించాలి. కాదంటే వాని ఛాయలైనా గోచరించాలి. చెడురు చెడురుగా ఉన్న శాంతినికేత నాలను భావనచేయండి. చాలు. నగరాలలో విశ్వరంగంతుడు కాకకీ తిరిగితే, వానివెనుక ఆ దుమ్మంతాపోవీకొని తుల్యవాగ్ధికి ఎరయై, పండితులలో పాకినోలోదూరి, డబ్బుపెట్టి జబ్బులు కొనికొని, పుష్కలభోజనం చెవి యొగ్గి చావడం ఎందుకు? పట్టణాల్లో పవిత్ర నదీతీరాలలో, చెట్లనీళ్ళలో తీయనినీరూ, చల్లగాలి భిక్షిస్తూ చల్లనివేళ్ళలో గురులబోధలు, బోధకంటే ఘనంగా వారి ప్రవర్తనలు ఆలవరచుకొని శారీరకంగా, మానసికంగా దిట్టపడే అవకాశం మనకు కావాలి. మేమేదో పన్నానం పన్ను తున్నాం, మంత్రాంగం చేస్తున్నాం. రోజూ తేయకొయిలాలమీద సంతకాలుపెడుతున్నాం. ఊరేగుతున్నాం అని మంత్రులంటే చాలదు.

సమీక్ష

అతిక్లిష్టమైన విద్యాసమస్యకు ఇది అతిసులభమైన పరిష్కారం. ఇందులో మేధానిధుల తలలు తిరిగిపోతున్నవి. ఏటేటా యంత్రాలవలె కట్టి కూలివాళ్ళను తయారుచేస్తూనే జీతీ విశ్వవిద్యాలయాలు, విశ్వవిద్యాలకు లయసానాలు కాక ఆలయాలు కావాలి. అందుకు గురేశిష్యుల నడుమ అనురాగం కుదరాలి. పరస్పరప్రేమసం చూర లాడే విద్యకు ప్రకృతిసౌందర్యం కూడా తోడ్పడాలి. అట్టియెడ గురేశిష్యులనడుమ జరిగే ఉపదేశాలు వీర్యవత్తర లై, శేషజ్వలై యనోన్య వృద్ధిహేతువులై దేశాన్ని సుభిక్షించేస్తాయి. నాగరికవంతం చేస్తాయి. విద్యానిధు లా యానం దం వల్లనే ఎక్కువ జీవిస్తారు. అదే ఉత్తమ జీవనం.


కుమారగిరి-లకుమాదేవి (10-వ పేజీ తరువాయి)

తోవకుడు. నిత్యము పండిత గోష్ఠులలో ప్రాధు పుచ్చువాడు. ఇతని కాలములో రాజ్యములో కళాశాస్త్రతాండవమడిచి. పినతండ్రిఅనవేముడు రాజ్యమంతట వసంతోత్సవముల సల్పి వసంత రాయ కర్పూరసంతరాయ విరుదులు పొందాడు. కుమారగిరి ప్రతిసంవత్సరము మహా వైభోగముగ వసంతోత్సవముల జరిపి కొమరగిరి వసంతసౌఖ్యంపొంది పేరు గన్నాడు. ఈ పుత్తనములలో ఆంధ్రదేశమంతటనుంచి జనులు వచ్చి పాల్గొనువారు. దీనికి కావలసిన వస్తుసామగ్రి-ముత్యాల, కస్తూరి, కంకుమ, కర్పూరము, పుసుగు, కాలాసురు, పన్నీరు-యిత్యాదులను పాంధ్యధిపసఖ, కావేరీరల్లభ బిరుదాంకితుడైన యచి తిప్పయ దూరదేశములనుండి సరఫరా చేయువాడు; కామాత్మనముగోజులలో కొండపిటిలో నుగంధభాండాధ్యక్షుడుగ నుండువాడు. రాజతనికి ఛత్ర, చామర, తురంగ, భద్రపీఠ, కలాచిక, పల్వాణాదుల నిచ్చి గౌరవించాడు. వసంతోత్సవములలో కుమారగిరి లకుమాదేవితో విహరించువాడు. లకుమ తన నృత్యముతో నందనర ముగ్ధుల జేయుచు డెను. శ్రీనాథు డీ యుత్సవముల జూడవచ్చుచుండువాడు. కుమారగిరి యనేకజలక్రీడాగారముల గట్టించి వానిలో వసంతోత్సవపు దినములలో తన రాణివాసముతో క్రీడించువాడు. ఈ పుత్తన

ముఖ్యభాగము కామపూజ. కర్పూరమును దశ దిశల నెడఁబలుచురు. స్త్రీపురుషులు నీటి కొట్లములలో రంఘనీరు నొంపరులపై జిమ్ముకొని యానందింతురు. కొమరగిరి యనేకభవనములు క్రీడాగ్రమై నిర్మించాడు. గృహరాజ సౌధము రెడిరాజభవనమే. కొమరగిరికాలములో నిది యున్నట్లు కాలయమేమని కొమరగిరివరము కాసనమువల్ల తెలియనగును. మహారాజు కడుం గూర్చుప్రియరాత్రైన లకుమ తన ప్రభువుతో నిందు విహరించుచుండవచ్చును. గృహరాజ దిబ్బయిప్పటికి కొండపిటిలో గలదు. ఈ కాలపు రెడిరాజ్య వసంతోత్సవ వైభవమును, విద్యా సగరాధీశుడు రెండవ హరిహరరాయలు, బహమనీ సుల్తాను ఫిరోజ్ షా, గజపతి వాలన వీరనరసింహరాయలు మెచ్చుకొన్నారు. కుమారాడు వీరాన్నవోతని యాంకలమున నిడికొని. కుమారగిరి దాక్షరామభీమేశ్వరుని పముతమున తులాపురుషదానములు చేసెను. భరతుడు, భోజుడు రచించిన గ్రంథముల జఠిని సంస్కృతములో వసంతరాజీయమును నాట్య శాస్త్రము విరచించాడు వసంతరాజు. దీనినిబట్టి యితనికి నృత్య, గీత, నాటకకళలందు గల యభిరుచి ప్రవేశము తెలియుచున్నది. లకుమాదేవి సహస్రనవాభినయముల వీక్షించి, కుమారగిరి నాట్యగ్రంథరచనకు బూసుకొనెనేమో! ఈ గ్రంథముగా నిర్ణీతమా శిక్షణపద్ధతులలో కాలయవేముడు కాళిదాసు నాటకరాయము నకు వ్యాఖ్య - కుమారగిరిరాజీయమును పేర రచించి అచట చట వసంతరాజీయములోని ప్రమాణవాక్యముల బొప్పించెను.

కొమరగిరివసంతసౌఖ్యాలనితో మహాసంపదతో తులతూగిన లకుమ యతని యనంతరమున్నట్లు తోపడు. కాముకు లిగవురు నొకసాత యనంతకాలగర్భమున లీనమైరేమా!

[మద్రాసు రేడియోవారి సౌజన్యంతో.]



ఉబ్బసపు రోగము నకు

శాస్త్రయుక్తమైన చికిత్స

ఉబ్బసపురోగము చికిత్సలతోనూ మంత్రములతోనూ తదితర విధములైన బెడదములతోనూ అప్పటిరప్పుడు తగ్గినట్లు కనిపించినా ఈ మందులవలన అది దీర్ఘరోగముగా మారుట తప్ప ఏమియు లాభము లేదు.

పురోహిత శ్యామలరి అనేక సంవత్సరములుగా వైద్య శాస్త్రమునకు తెలిసినదే ఉబ్బసమునకు నరిమైన శాస్త్రయుక్తమైన మందు యిదే అని అందరికీ తెలిసినదే.

చక్కగా జీర్ణం అవుతుంది. తమ ఆయురంగా ఆరోగ్యం చేకూరుతుంది. ఉపసరిక్రమించుకుంటే ఉబ్బసం శాస్త్రరంగ వివారణ మగునుచుంది తెలిస్తే లండన్ వద్ద 3-5-6-12-10-1 లకు దొరకును. లేదా డాక్టర్ పురోహిత శ్యామలరి కొల్లాపూర్, యస్.యస్.సి. గారికి వ్రాయుడు.

పురోహిత శ్యామలరి

మద్రాసు ప్రాకిస్టులు : అప్పా ఆండ్ కో. ప్రవాజురు (2) డి. బాలాబాయ్ ఆండ్ కో, 280 ప్రవాజురు, (3) దాదా ఆండ్ కంపెనీ, నైనియప్ప నాయకావీడి; రాజమండ్రి, ఈశ్వరదాస్ ఆండ్ కో. బెజవాడ, బెజవాడ మెడికల్ స్టోర్సు; విశాఖపట్నం, వైజాగ్ మెడికల్ స్టోర్సు; నకింద్రాబాద్, వందలిక్ ఆండ్ కో. ముత్రికావీడి; నెల్లూరు, పి. ఆర్. గోపాల్ బ్రదర్సు, బ్రంకురోడు; ఒంగోలు, ధన్వంతరి మెడికల్ స్టోర్సు, గుంటూరు, మెడికల్ ఆండ్ ఆప్టికల్ ఎంపోరియం; గుడివాడ, గుడివాడ మెడికల్ స్టోర్సు; ఏలూరు, రావు మెడికల్ స్టోర్సు; కాకినాడ, లక్ష్మీనారాయణ్ ఆండ్ కో; మచిలీపట్నం, మెడికల్ స్టోర్సు.

సా వి త్రి లే ఖ లు

శ్రీ వి. గణపతి శాస్త్రి

నీమధ్యన రాసిన ఉత్తరం చూసి నేను చాలా సంతోషించాను. పోనీ! నువ్వు సుఖంగా ఉన్నావు. నా కది చాలా! అయితే అదేమో గాని నా కన్నీ గొడవలే! అన్నీ ఇబ్బందులే! నీ ఉత్తరంలో నేను లేనిపోనివన్నీ ఊహించుకుంటున్నాననీ, అందుచేత ఆనందంగా బాధ పడుతున్నాననీ, ఇంగ్లీషు చదువుకోవడంవల్ల ఇన్నీ కుళ్ళు కలలు బయలుదేరున్నాయనీ అన్నావు. నే నేమీ అంతగా చదువుకోలేదనీ అయినా నాకేమి లోటు వచ్చిందనీ అంటున్నావు.

సీతా! ఇందులో నా కొక సందేహం కలిగింది. మీ ఆయనకి నీకు మధ్యన ఎప్పుడు మాట మాట రాసేలేదనీ, ఎంతో అన్యోన్యంగా ఉంటామనీ వ్రాశావు. దీనికి కారణం మీ ఆయన మంచితనమే అని నువ్వంటావు. దానికేం గాని చదువుకూడా చెడదనే వాదనతోకి దిగా వెమిటి! నా కిది చాలా చిత్రంగా ఉంది!

మరిద్దరూ ఆపాద్యంగా ఉన్నందుకు నాకు సంతోషంగానే ఉందిగాని, మీ అన్యోన్యతకు నీవు కారణమేమోనని నా అభిప్రాయము. నువ్వు మీ ఆయన చేసినవన్నీ చాలా బాగున్నాయని ఊహిస్తావు. ఆయనకు ఏది ఇష్టమయితే నీకు అక్కే ఇష్టమవుతుంది. అసలు నీకు ఒక స్వంత అభిప్రాయమంటూ ఏదీ ఉండదు. మీ ఆయన కూడా మీ ఇంటి వ్యవహారాల్లో ఆటే కలుగజేసుకోరని అనుకుంటాను. అన్నింటికీ నువ్వు పైనవుబొమ్మలాగ అయిపోతాంటే సంసారం పాళీగా నడవకేం జేస్తుంది!

అయితే నిన్ను మీ ఆయన వాసదాన్నిగా చేశారని నే ననను. ఆయనమీద నీకుండే ఆపాద్యతకాదీ! నీ కాయనలోగాని, ఆయనచేతలలోగాని లోటుపాట్లే కనబడవు! అంటే నువ్వు ఆయనకి పూర్తిగా అధాంగి మయిపోయా వనట! ఇంక ఆయనతో నీకు ఏమైనా చిన్న చిన్న అక్రమాయభేదాలు వచ్చినా భయం కొద్దీ అసలు వాటిని పైకి చెప్పనే చెప్పవు! నీలో ఉండే భక్త క్రమంగా నీలో విశేషాన్ని చంపివేసి ని న్నాయనకు దానిగా చేసివేసింది. కొన్నాళ్ళకి నీ కా దానిగా ఉండడమే మహా సందంగా కనిపిస్తుంది! పైగా అనే పతివ్రతా ధర్మవనీ ఆర్యధర్మమనీ నువ్వు వాదిస్తావు! పతి వ్రతాధర్మం ఏదో నా కంటిగా తెలియదుగాని, నువ్వు అనకున్న పతివ్రతాధర్మం చాలా దుర్భరమని నా అభిప్రాయము! ఒక మనిషిని ఇంకొక మనిషిని పూర్తిగా దాసిదాన్ని చేసివేసింది ఆర్య ధర్మ మంటే నాకు నమ్మకంలేదు! పరస్పరము ఆదరము, గౌరవము, ప్రేమ, ఉంటే అది సరియైన దాంపత్యం జేతుందిగాని ఒక వ్యక్తిని పూర్తిగా మరిఒక వ్యక్తికి దాసిదాన్నిగా మార్చి వేసేది ఆర్యధర్మం ఎల్లావుతుంది!

నేను ఇల్లాగ రాస్తే నీకు కష్టంగా ఉంటుం చేమానని భయంగా ఉంది! నేను చెప్పిన విషయం నువ్వు అంగీకరిస్తావని నా నమ్మకము. మరి ఇల్లాంటి ఆదర్శదాంపత్యాలు ఎక్కడున్నాయి చెప్ప! అసలు మన సంఘంలో ఆదర్శదాంపత్యం ఉండడానికే నీలులేదని నా అభిప్రాయము! తిండిఆస్తిలో కొడుకులతో కూడా కూతుళ్ళకి సమానంగా వాటా ఎందుకు పంచిపెట్టకూడదు! ఆడపిల్లకి ఆస్తి లేకుండా చేసి, దాన్ని ఒక అయ్యకి అంటగట్టివేస్తే దాని కింక దిక్కిముంది? దాన్ని పూర్తిగా ఆ వ్యక్తి అమ్మవేసివేస్తే లెక్క! అమ్మడం ఏమిటి! నీ యిష్టంవచ్చినట్లు ఉపయోగించుకో మని ఊరి కే ధా రా ద త ం చేసివేసినట్లు మాట! ఇంక దానికి పుట్టింటి ఆకాశాదా ఉండదు! అంతే!.....లోకం కూట ఎందుకు! నా మాట ఏమైంది! చెప్ప! మానాన్నగారికి దరిదరిగా 80 ఎకరాల భూమి ఉండేది! మా అన్నయ్యలిద్దరూ చెరో పది పానుఎకరాలు పంచుకున్నారు! సరే! మా అక్కచెల్లెల్లిద్దరికీ చిన్న ప్లస్ పెర్సెంట్ షేర్ ఇవ్వాలిగా! పోనీ, మానాన్న, అమ్మ ప్రతికి ఉన్నంతకాలము అంతగా లోటనిపించలేదనుకో, సరే! ఆతరవాత ఏమైంది! ఇప్పుడు నాకు పుట్టింటికి వెళ్లడం అంటే ఏమిటో పరాయియింటికి వెళ్లినట్టే అనిపిస్తుంది. ఏమిటో నడినగార్లు అమ్మలాగ ఆదరిస్తారా!

న.చిత్ర వార్త పత్రిక

ఉన్నమాట చెబుతున్నాను! మానాన్నగారి ఆస్తిలో నాలుగోవంతు నాకు వస్తే, నాకూ సాటికి 7,8 వందలు వచ్చును! ప్రతీ చిన్న విషయానికీ ఒకరిని అడుగువలసిన అవసరమే లేకపోవును! ఈవేళ మనం ఓపువు కావాలంటే మొగాల్ని అడగాలా! ఇవ్వనీ, ఇచ్చకపోనీ, ముందు నోగుదిచి అడగవద్ద! ఆ విధంగా అడగడం నీకు ఏమీ కష్టమనిపించకపోవచ్చును! నాకుమాత్రం ఇల్లాంటి చిన్న చిన్న విషయాలకి చాలా చిరాకవుతువస్తుంది! చెప్పద్దా!

ఈసంగతి చూడు! మా అన్నయ్య లిద్దరికీ మానాన్నగారు ఎమ్మేదాకా చదువులు చెప్పించారు! నాకూ ఎమ్మేదాకా చదువుకోవాలని ఉండేది! పాపం! మానాన్నగారికి నాకు కూడా అభిముఖం విద్యేదాకా నైనా చదువు చెప్పించాలని ఉండేది! అసలు మా అమ్మే నాచదువు సాగనిచ్చేదికాదు! ఈజోజుల్లో పెద్దచదువులు చదివిన పిల్లలకి పెర్సెంట్ కావడంలేదనీ, పిల్లకి పెండ్రాళ్ళే పెర్సెంట్ మనీ మానాన్నగారి చెవిలో ఇల్లు కట్టుకుపోయింది! సరే! పెర్సెంట్! నేను స్కూలు ఫైనలు చదువుతాంటే నా పెర్సెంట్! నువ్వు వచ్చావు! జ్ఞాపకం ఉందా!

ఇక పెర్సెంట్ మొదలు నాచదువు మారిపించునీ పెండ్రాళ్ళే కావరానికి పంపించవలసిందనీ మా మామగారు ఒకటే రభస! మానాన్నగారు ఎల్లాగో అల్లాగ నన్ను ఇంటరు పరీక్షల దాకా చదివించారు. అంతే. చివరికి పరీక్షలకు కూడా పోలేదు. తెలుసునా! మామాను గారు వచ్చి, పరీక్షకి వడిలే ఏమిటి! వెళ్ళకపోతే ఏమిటి! ఉద్యోగం చేస్తూండా! ఊళ్ళేలు తుండా! మాఘసంసంసం భక్తకార్యం ఏర్పాటుచేయించవలసిందని రాశారు. నాన్నగారు పరీక్షలయ్యాక వైశాఖమాసంలో ఏర్పాటు చేయస్తా నన్నాడు. మామగారు ససేమిరా! వల్లగాదన్నారు. చివరికి నోటినులదాకా వెళ్ళింది! నాన్నగారికి కూడా చాలా కోపం వచ్చింది. ఇంక చివరికి మా అమ్మపోరు పడలేక నన్ను మా అత్తగారింటికి పంపించివేశారు! నాకు అయ్యో! విద్యేదాకా కూడా చదువుకునే యోగం లేదుగా! అనిపించింది!

నువ్వు రాసిన ఉత్తరంలో ఒక్క విషయం మాత్రం ఏమీ బాగా లేదు! చదువుకున్న పిల్లలకంటే చదువుకోని పిల్ల లే చాలా మంది సుఖంగా కాపరాలుచేస్తున్నారని వ్రాశావు! పైగా ఈ ఇంగ్లీషుచదువులవల్ల పిల్లల మనస్సులు ఆరోగ్యాలు కూడా పాడై పోతున్నాయని రాశావు! ప్రపంచం పుట్టిందిమొదలు ఇంత వరకు ఎవళ్లు చదువువల్ల పాడైపోతారని అనలేదు!

అది అల్లాగ ఉండనీ! చదువుకోని పిల్లలంతా మహాబుద్ధిగా కాపరాలు చేస్తున్నారా! అందరిలోను అన్ని రకాలవాళ్ళూ ఉన్నారు. కాకపోతే చదువుకోని పిల్ల మొగుడేమి చెబితే దాని కల్లా గంగిరెద్దులాగ ఊహిస్తుంది. కాస్త చదువుకున్న దయలే ఇదేమిటి? అదేమిటి? అని అడుగుతుంది! అంతే!

ఒకసారి ఒక తమాషా జరిగింది! మేమిద్దరమూ నీనీమాకే వెళ్ళాము. అందులో దేవికారాణి అశోకమూర్తి నటించారు. ఆ నీనీమా పేరే మిటో నా కిప్పుడు జ్ఞాపకం రావడంలేదు! మా ఆయన ఇంటికి వచ్చాక ఆ దేవికారాణి అందం అదేమిగా పొగడడం మొదలు పెట్టారు. ఒకటి రెండుసార్లు మాట్లాడ కూర్చున్నాను. మా డో మాటికి నాకు కాలం కొచ్చింది. నే నీంక అశోకమూర్తిని పొగడడం మొదలుపెట్టాను. అప్పటినుంచీ ఆయన అల్లాంటి విషయాల్లో జాగ్రత్తగా మాట్లాడుతున్నాను! ఈ మొగాళ్ళు మనం కూడా కాస్త మనుషుల మన్న సంగతైనా గుర్తించరే!

నీనీమాలో గాని, రైల్వోలో గాని, వీచిలో

గాని జాగ్రత్తగా మార్చే భర్త ఎవరో భార్య ఎవరో నిలిపించుకోవచ్చును! ఎవరైనా ఒక వ్యక్తికి అవతీస్తూ, పరధానంగా అంటే అంటనట్లు చిరాకుగా సమాధానం చెబుతున్నాడనుకో ఆయన భర్త అన్నమాట! కాల్చిచ్చు కంటూ ఆస్తమానము పరాయిఅడవాళ్ళ కేసి మామూ, పక్కని భార్య పిల్లలు ఉన్నారో లేరో స్పృశకమైనా తెలియకుండా ఎవరైనా నడుస్తూంటే—ఆ మహాసభావుడు తప్పుకుండా భర్తగాలే! సందేహం ఏమీ లేదు! నీనీమాలో కథగాని, మాటలు గాని తెలియక అదేమని అడిగితే అసంబద్ధంగా సమాధానం చెప్పి కసుకుకుంటే—నిరాఘటంగా ఆయనభర్తేనన్నమాట!

ఇలాగ ఎన్నెన్నో రాయవచ్చును. ఏదో మాటామాటా వచ్చినప్పుడు మా ఆయనకి ఒకసారి చెప్పారు! స్వభార్య, పుత్రుల, జపం నిద్ర వచ్చేచోటులని అల్లాగనీ! ఎక్కడో ఒక కోకంలో ఉందిట! ఆ మాట వింటేపట్టికినాకు ఒట్టు మండిపోయింది! ఆ మాటే తిరగేసి అప్పుడెప్పుడోమని అనుకున్నాను! మళ్ళీ చిలికి చిలికి గాలివాన అవుతుందని మాట్లాడకూర్చున్నాను! ఇల్లాంటివిరాస్తే ఇంకా ఎన్నో నారాయవచ్చును! నేను రాసినవాటి కన్నీటికి నిర్మోహమాటంగా సమాధానం రాయ! తప్పుకుండా రాస్తావుగా! ఈ మధ్యన నాకు వొంటో బాగాఉండడంలేదు. ఏమిటో నాలుగుసంక్తులు రాసేటప్పటికి చేతులు నెప్పిపెడుతున్నాయి. మీ కృష్ణుడు కాస్త గడికట్టాడా! వాడికి నా ముద్దులని చెప్ప! నేనా 10, 15 రోజులలో పుట్టింటికి వడదామని చూస్తున్నాను! ఏమిటో ఇక్కడ ఏమీ లోచడం లేదు! ఉండనా మరి!

సీతా! మీ కృష్ణుడికి మధ్యన కొంచెం జ్వరం తగిలిందని వ్రాశావు. ఇప్పుడు మళ్ళీ కాస్త తేరకుని ఆడుకుంటున్నాడా! పుట్టింటికి వచ్చాక కాస్త తీరికగా ఉండడంమూలాన్ని కొంచెం ఆరోగ్యంగాఉన్నాను. నీ కీసారి ఉత్తరం రాయడం ఆలస్యం అయింది. ఏమీ అనకోకు! నేను కోరినట్లు నువ్వు నిర్మోహమాటంగా సమాధానం రాసినందుకు చాలా సంతోషించాను!

అయితే ఒకటి! నువ్వు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం, విద్య, ఆస్తి మొదలయిన గొడవ లేమీ పట్టించుకోవు! నీ పిల్లలేమిటో! నగ లేమిటో! వీర లేమిటో! అంతే! సుఖంగా మీ ఆయన కింత వండిపెడతావు. ఆయన ఆఫీసుకి వెళ్ళగానే ఇరుగు పొరుగుమ్మలతో కలిసి గవ్వలాడుకుంటూ కూచుకుంటావు!

నేను రాసిన దంతా చదివితే నీకు నవ్వుచ్చిందా! అంతే! నువ్వు దేన్నిగురించి గట్టిగా ఆలోచించనే ఆలోచించవు! ప్రతీదీ వేళా కోళం చేసిపారేస్తావు! “ఆస్తి పంచుకుంటే వ్యవసాయము అదీ స్వయంగాచేయించగలవా! అభయపక్షం రైతులదగ్గరికినల్చి ముక్తకైలా వసూలు చెయ్యగలవా?” అని వ్రాశావు! ఏం ఎందుకు వసూలుచెయ్యకూడదు! ఇప్పుడు మనకి ఆస్తి ఏమీ లేదు కనక మన మాట ఎవరూ విని పించుకోవడంలేదు. మనం పంజరంలో రామ చిలకల్లాగ తయారయ్యాము! మనకే ఆస్తి ఉంటే అందరు మన దగ్గర కూడా భయభక్తులతో ఉంటారు! డబ్బుంటే కొండమీద కోతి దిగి ఎస్తుంది!

ఆస్తి లేకపోవడంవల్లనే మొగాళ్ళకి మనం ఇంత లోకునైపోయాము. ఇంత ముఖ్యమైన విషయాన్నిగురించి నీ వేటి పట్టించుకోకపోవడం నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. నాకు పుట్టింటికివచ్చాక అడవాళ్ళకూడా ఆస్తి సమానం పంచాలని మరి మరి అనిపిస్తుంది. మా అన్నయ్య ఒకదిన నాకు లోటుచేశారని కాదు! నా కిక్కడ అమ్మ ఉన్నప్పుడున్నంత ఆపాద్య

యత క ని పించడం లేదు. తల్లిప్రాణం లేకపోయాక ఆడపిల్ల కింక పుట్టి లేమిటి చెప్ప!

నామట్టుకు నాకు ఎల్లానా విద్యోపాసము సుఖంగా ఉద్యోగంచేసుకుని బతకాలని ఉంది! అప్పుడు నా అంతటిదాన్ని నేను! నా కప్పుడు ఒకళ్ళ ప్రాజాపత్యంమీద బతకవలసిన అవసరమే ఉండదు! ‘మీ అమ్మాయికి పెద్ద చదువులు చెప్పిద్దువుగానిలే’ అని నువ్వు వ్రాశావు! నువ్వు ఎందుకు రాశావో నాకు తెలియదుగాని, మాలిలినీ రోజూ జాగ్రత్తగా బడికి పంపిస్తున్నాను. దానికి అప్పుడప్పుడు నేనే ఇంటిదగ్గరే చదువుచెబుతున్నాను. దానికి ఎల్లాగయితే అభయపక్షం ఎమ్. బి. బి. యస్. దాకా చదువు చెప్పిస్తాను. డాక్టరు పరీక్ష పూర్తిఅయ్యేదాకా దానికి పెళ్ళి చెయ్యగివ్వను! పెద్దదయ్యాక కావల్సి అదే పెళ్ళి చేసుకుంటుంది. టింగురంగామని దాని బతుకది బతుకుతుంది! చూడగా చూడగా నా ప్రాణాల కడే సుఖ మినిగిస్తుంది!

నేను రాసిన నీనీమా తగాదా చదివి విరగబడి నవ్వుకున్నానని వ్రాశావు! నీ కందుకు నవ్వుచ్చిందో నాకు తెలియదుగాని, నా కిది చాలా గట్టిప్రశ్నలాగ కనిపిస్తుంది. మన పురాణాల్లో పాతివ్రత్య ధర్మం మాస్తే నా కప్పుడప్పుడు నవ్వు వస్తూంటుంది. ఇది ఎంత కష్టమైన ఆదర్శమో గ్రహించావా! మన సంఘంలో స్త్రీప్రతర్నవిషయంలో పెద్ద నిఘా పెడితారు. మొగాడు ఎలాగ తిరిగినా ఆటే పట్టించుకోరు. ఏం మొగాళ్ళకిమాత్రం పాతివ్రత్యంలాంటిది

ఎందుకు విధించకూడదు! పూర్వం, భర్త పోతే భార్యనికూడా భర్తతో కట్టిపెట్టి దహనం చేసేవారట! మొగాళ్ళనికూడా అల్లాగ చేస్తే తీరిపోయేది! ఆడవిమాత్రమే పతివ్రతాధర్మం అవలంబించాలన్నార. ఇప్పుడు పురుషుడికి అధికారం చేతులో ఉందికాబట్టి స్త్రీమీద అధికారం చెలాయిస్తున్నాడు! ఆడవాళ్ళకే అన్నీ విధిస్తున్నాడు. ఎంత చెలాయినేమాత్రం బలవంతుమీద పాతివ్రత్యం వస్తుందా! మనిషిమీద నిఘా పెట్టవచ్చునుగాని, మనస్సుమీద నిఘా పెట్టడం పిల్లవుతుందా? పాతివ్రత్యం శరీరానికే గాని మనస్సుకుఅక్కరలేదా? మనస్సుకి లేకపోయినతరువాత ఆ పాతివ్రత్యానికి, ఆ నీతికి అర్థం ఏమిటి? మన మనస్సుల సంగతి మనకి బాగా తెలుస్తుంది. మొగాళ్ళు మనలను అర్థం చేసుకున్నామని అనకుంటారు! వాళ్ళకి మన మనస్సుల సంగతి ఏమీ తెలుస్తుంది. మనకి అప్పుడప్పుడు చిత్రచిత్రమైన ఊహలు, కోరికలు బయలుదేరుతుంటాయి! అవునా! కాదా! చెప్ప! ఒట్టి శరీరసంపర్కం ఏమీ లేకపోయినంత మాత్రాన ప్రవర్తన మంచిదైపోతుందా? మన స్సునిబట్టి చూస్తే మనలో గాని, మొగాళ్ళలో గాని ఎంతమంది నీతిమంతులున్నారు! ఇది ఇంత కష్టమయినప్పుడు ఒక్క మనమీదే ఇంత నిఘాపెట్టడం ఏమంతి న్యాయం? నిఘా పెడితే మాత్రం ఎంతవరకు సాగుతుందిలే! మొగాళ్ళకి ఆటే ఇబ్బందులు లేవు కాబట్టి, ఇష్టంవచ్చినట్లు తిరగడానికి పిల్లవుతుంది. మనకి ఎక్కువగా ఇబ్బందులున్నాయి కాబట్టి, మనం కాస్త వెనకా ముందు చూడాలి! అంతే! బహుశా ఇందుకనే మనకి ఆస్తి లేకుండా చేశారేమోనని నా అనుమానం! మనవాళ్ళు, విదాకులనీ, విధవా వివాహాలనీ, లేని పోని సంస్కరణలతోసం

ఎందుకు దెబ్బలాడుతున్నారో నాకు బాధపడడంలేదు! ఆస్తి సమానంగా పంచితే అన్నీ వాటంతట అవే సద్గుతుంటాయి. అన్ని సంస్కరణలు వాటంతట అవే సద్గుతుంటాయి, ఆస్తిలేకపోయాక ఎన్నివచ్చినా ఏమీ లాభంలేదు! ఇంక మనకి కూడా ఆస్తికచ్చే రోజులు వచ్చాయిలే!

నువ్వు మొన్నరాసిన ఉత్తరంలో కొన్ని మాటలు చదివీ నేను నిర్ఘాంతపోయాను! మొగవాళ్ళే అడవాళ్ళను బాధిస్తున్నారన్నమాట నిజం కాదనీ, మొగవాళ్ళను ముప్పులిప్పులు పెట్టే అడవాళ్ళు కూడా ఉన్నారనీ మీయింటిపక్క స్నేహుగారు భార్య అంటే హదిలిపోతాడనీ, ఆయన ఎక్కడికైనా వెళ్లాలంటే ఆమెఅనుమతి తీసుకోవాలనీ, జీతంరాళ్ళతెచ్చి ఆమెచేతులో పోయ్యవలసిందనీ, ఆఫీసులో కాఫీతాగడానికి కూడా డబ్బులు ఆమె ఇవ్వాలనీ, ఇరుగు

(22 వ పేజీ చూడుడు)

నేటి ప్రపంచం:

* యూరప్ లో క్రైస్తవ మత రాజకీయాలు; పవిత్ర వత్సరం *

క్రైస్తవ ప్రపంచానికి 1950 వ సంవత్సరం పవిత్రమైనది. పద్మావతిగోత్రాధిపతి నుంచి ప్రతి పాతికేళ్ళకు ఒక సంవత్సరాన్ని పవిత్రీకరిస్తూ పరిగణిస్తున్నారు. క్రైస్తవ మతానుయాయులు తాము చేసిన పాపాల ఖలం నుంచి విముక్తికోసం పశ్చాత్తాపం ప్రకటించడానికి, ప్రపంచంలో క్రైస్తవమత సిద్ధి ఎలా ఉన్నదో సామాన్యజనం చెప్పుకొంటున్నారని పాతికేళ్ళ కొక పర్యాయం ఈ ఉత్సవం జరుపుకున్నారు.

పవిత్రవత్సరం డిసెంబరు 25 న క్రైస్తవ పండుగతో ప్రారంభమౌతుంది. అది మొదలు తిరిగి క్రైస్తవ వచ్చేవరకు ప్రపంచంలో నలు మూలల నుంచి క్రైస్తవులు రోమ్ నగరం, వెర్బి క్రైస్తవమత ప్రధానాచార్యుడు పోప్ కార్యాలయమైన వాటికా సందర్శిస్తారు. పోప్ సందేశాన్ని స్వయంగా వింటారు. పోప్ క్రైస్తవ పండుగలో జరిగే క్రైస్తవలొకానికి సందేశమిస్తూ రెండు ముఖ్యవిషయాలు తెలిపారు. 1. క్రైస్తవ పవిత్రవత్సరం అనంతరం ఈ పాతికేళ్ళలోనూ క్రైస్తవమతాన్ని ఆవలంబించినవారి సంఖ్య రెట్టింపయింది. ముఖ్యంగా ఆఫ్రికాలో క్రైస్తవ మత ప్రాబల్యం వృద్ధి అయింది. 2. ఆసియాలో చీనా మొదలయిన కొన్ని ప్రాంతాలలోనూ, యూరప్ లోని కొన్ని ప్రాంతాలలోనూ ప్రజలు అదోగతిలో ఉన్నారు.

ఇదిగాక అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రూ మన్ క్రైస్తవ సందేశానికి సమాధానమిస్తూ క్రైస్తవ మతసంరక్షణ అమెరికా చేసిన త్యాగాన్ని పోప్ ప్రశంసించారు. భగవంతునిలా విశ్వాసం ద్వారానే మానవుల మధ్య సౌభ్రాతృత్వసౌజన్యాలు వృద్ధిపొందగలననీ, నేటి మానవజాతికి ఏర్పడిన ప్రమాదాల్ని నివారించడానికి ఈ సౌభ్రాతృత్వమే రక్షక కారకం అని పోప్ అన్నారు.

ప్రపంచంలో ఈనాడు స్వేచ్ఛపరిస్థితి ఏర్పడినమాట నిజం. కాని పాశ్చాత్య రాజ్యాల్లోని క్రైస్తవ మత నూత్రాల ప్రకారమే నిర్వహించబడుతున్నాయనీ, అంతర్జాతీయ రాజకీయాల్లో క్రైస్తవ సిద్ధి పాటించబడుతోందనీ ఎవరూ చెప్పలేరు. ప్రపంచంలో కొన్ని ప్రాంతాలలో ప్రజలు నిర్దిష్టతీతపథం తప్పి నడుస్తున్నారని పూర్తి నిందవ్యయం కూడా పోప్ పోతే. అన్ని దేశాల్లోనూ ఈ సమస్య ప్రత్యేకంగానే ఉంది. దేశాలమధ్య వ్యవహారాలు, మానవుల మధ్య వ్యవహారాలు మానుషసిద్ధి, దైవా లతో నిమిత్తం లేని ఒక వ్యవహారసిద్ధిని అనుసరించి నిర్వహించబడుతున్నాయి. దీని ఫలితమే ప్రస్తుత క్రైస్తవమతాన్ని అనిగ్రహించినట్లయితే కమ్యూనిస్టుదేశాల్ని నిందించడం అనవసరం. అందరినీ ఒకే రీతిగా ఉంది. ఈవిషయం ఆసియాదేశాలకు బాగా అనుభవమే. దీన్ని నీతి అనడంకంటే క్రైస్తవ మతపరిభాషలో అవినీతి అనాలి.

చీనా ఆఫ్రికాలో ప్రజల్ని నిర్బంధంగా పీడిస్తున్నంతకాలం మాటాడటం కున్న క్రైస్తవమతాధికారులు యూరప్ లో క్రైస్తవమత ప్రాబల్యం తీగిస్తున్నందుకల్లా ఈనాడు మేలుకుంటున్నారు.

ఇటువంటి మతాన్ని ఆఫ్రికాలో వ్యాప్తి పరచి నీగ్రోల బలంతో కమ్యూనిజం వ్యాప్తి పరచడానికి యత్నిస్తున్నారు. ఆఫ్రికాలో యూరోపియన్లు మొదట నీగ్రోల్ని బానిసలుగా చేసి, ఆ తరువాత వారికి మత మిప్పించడం నువే అయింది. మతం తీసుకున్నందువల్ల వారికి నాగరికత లభించిఉండవచ్చును. కాని ఈ క్రైస్తవ ప్రపంచంలో క్రైస్తవమతం పుచ్చుకున్న నీగ్రోల స్థితిలో అంత మార్పు కనిపించదు. మతం పుచ్చుకున్నా వల్ల జాతుల్ని అస్పృశ్యులుగానే యూరోపియన్లు పరిగణిస్తున్నారు. కాని అనాగరికుల ఈ సముద్ధరణవల్ల వారి అసంతృప్తి తొలగిపోగల దనుకోవడం అవివేకం.

ఇదిగాక యూరోపియన్ రాజకీయాలలో ఈ పవిత్రవత్సరం ప్రాధాన్యత మరొక ఆంధర్యం

ఉంది. కమ్యూనిస్టుల వాల బడిన తూర్పు యూరోపియన్ దేశాలలో కమ్యూనిస్టు రాజ్యాధికారులపై క్రైస్తవుల్ని తిరుగుబాటుకు పురిగొల్పడానికి, క్రమక్రమంగా సోషలిస్టు ఆర్థిక వ్యవస్థలో పడిపోతున్న పశ్చిమ యూరోపియన్ రాజ్యాలలో తిరిగి క్రైస్తవమత ప్రాబల్యంతో పూర్వ ప్రజాస్వామ్య, రాజరిక వ్యవస్థలు వెలుగుబాటుగా ఉపవిత్రవత్సరం లో తీవ్రతాపాలు జరుగ నున్నాయి. జెకోస్లావాకియా కమ్యూనిస్టుల పాలబడినది మొదలు యూరప్ లో ఈ మతాల్ని భ్రష్టమేనానీ. పశ్చిమ యూరప్ లో క్రైస్టియన్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ ప్రాబల్యం క్రమంగా వృద్ధి చెందుతోంది. సోషలిజం స్థాపించబడితే క్రమంగా క్రైస్తవ మత ప్రాబల్యం లగ్గి పోతున్నదని తెలుసుకుని అమెరికా యూరప్ రాజకీయాల్లో క్రైస్టియన్ డెమోక్రటిక్ పార్టీలను బలపరుస్తూ వచ్చింది. పూర్వం యూరోపియన్ రాజ్యాలలో "మతసంరక్షకుడు" అనే టితులు పెట్టుకునే వారు. ఇప్పుడు బాన్యతి అమెరికా అధ్యక్షుడు తనపైన వేసుకున్నాడు. యూరోపియన్ రాజకీయాల్లో అమెరికా డాలర్ల ధర్మమా అని ఇటలీ, ఫిన్ల్యాండ్, నెదర్లాండ్, ఫ్రాన్స్ మొదలైన దేశాల్లో క్రైస్టియన్ డెమోక్రటిక్ ప్రభుత్వాధికారంలోకి వచ్చారు. జెకోస్లావాకియా, హంగరీ మొదలైన దేశాల్లో క్రైస్తవ మతానురక్తులు కమ్యూనిస్టురాజకీయాల్లో నెదర్లాండ్ల గలగుతున్నాయి. కాని కమ్యూనిస్టుల నిరంకుశపాలనలో పిరు అణిచివేయబడుతున్నారు. వారిని బలపరచాలని బ్రెటన్, అమెరికా మొదలైన పాశ్చాత్యదేశాలు తీవ్రకృషి చేస్తున్నాయి. దీనికి ప్రతిగా వివిధదేశాలలో కమ్యూనిస్టులు ఆయాదేశాల ప్రభుత్వాలను పడగొట్టడానికి ఆసంతృప్తి వైన ప్రజల్ని అరచికొనికే రెచ్చగొట్టుతున్నారు. ఇటువంటి మధ్య సోషలిస్టులు బలపడి యుద్ధం సంభవించకుండా ప్రపంచాన్ని

కాపాడగలరని 1948-49 లో కొంత ఆశ కలిగింది. కాని ఆ ఆశ 1949 ఉత్తరార్ధగోళంలో నశించింది.

ప్రపంచం 4 రీతిగా రెండు కూటాబుగా ఏర్పడ్డంతో కొన్ని వింత మార్పులు వచ్చాయి. శత్రువులైనవారు మిత్రులైనారు. మిత్రులయినవారు శత్రువులైనారు. యుద్ధంగా తోడ్పడినవారు విరసింబబడుతున్నారు. ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో మిగిలిన రాజ్యాలు; భౌగోళికదేశం బ్రిటిష్, అమెరికన్, రష్యన్ రాజ్యాల పక్షమే వహించాయి. కాని ఆప్పుడు శత్రువులైన ఇటలీ, జపాన్, జర్మనీలకి ఆసియా దేశాలకంటే అధికసహాయం అమెరికానుంచి లభ్యమౌతోంది. జపాన్ కి అమెరికా చేసిన సహాయంగా ఏ వంతు మధ్య ఆసియా రాజ్యాలకు లభించవలెదు. యుద్ధానంతరం మిగతా దేశాలన్నిటికంటే ఇటలీ, జపానులు త్వరగా లేరున్నాయి. ఆప్పుడే జపాన్ బ్రెటన్ మొదలైన దేశాలతో అంతిమాతీయ వర్తకం లో పోటీ చేస్తోంది. ఉక్కు ఇసుక, యంత్ర పరికరాల వర్తకంలో జర్మనీ బ్రెటన్ ప్రాన్సులతో పోటీ చేస్తోంది. కాని ఆసియాస్థితి నానాటికీ ఊజిస్తోంది. అరాచకం ప్రజల అసంతృప్తి వృద్ధి అవుతోంది. ఈ రాజకీయ క్రైస్తవమతనూత్రానికి ఎక్కడా పోలిక కనిపించదు.

కాని క్రైస్తవమతం రాజకీయాల్లో ప్రబల స్థానం ఆక్రమించుకో గలుగుతోందనీ విషయం యాధి. ఆసియాలో ప్రజలకి ప్రాశ్నాత్మక సహాయం లభ్యం కాకపోవడానికీ దేశ కారణమైనా ఆశ్చర్యపడ వచ్చుననీ. మతాన్ని రాజకీయాల నుంచి విడదొక్కడమే ఆసియాలో తీవ్రతలలో లం తెప్పడు. క్రమంగా మతానికి రాజకీయాల నుంచి విడదొక్కబడినదానికి ఆసియా నాయకులు యత్నిస్తున్న ఈ రోజుల్లో యూరప్ తిరుగుముఖం పట్టుతోంది.

కమ్యూనిస్టు చీనా :

చీనాలో 1949 అక్టోబరు 10 వ తేదీని స్థాపించబడిన కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని భారతి ప్రభుత్వం ఔషధముగా గుర్తించింది. పెకింగ్ లో కొత్త చీనా శీతలస్థితి రిపబ్లిక్ ప్రకటించబడిన అనంతరం విదేశాంగమంత్రి చౌ ఎన్ లై తమ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించవలసిందిగా ప్రపంచంలోని ప్రధాన రాజ్యాలన్నిటికీ లేఖలు పంపాడు. సమాన రాజరిక ప్రతిపత్తితో, పరస్పర దేశీయ పరిగణన పరిమితుల్ని పాటిస్తూ, స్నేహసౌజన్యాలతో ఈ భయ ప్రభుత్వ మధ్యనూ వ్యవహారబాంధవ్యం స్థాపించుకోవా లని కోరుతున్నట్లు లేఖలో చెప్పబడింది. ఇటువంటి స్నేహబాంధవ్యాలకు భారత ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తూ చీనా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించింది. దాని ప్రకారం త్వరలో చీనా ప్రభుత్వరాయబారి ఒకరు భారతదేశానికి, భారత ప్రభుత్వ రాయబారి ఒకరు చీనాదేశానికి పంపబడగలరు. చీనాలో కొమింటాంగ్ జాతీయ ప్రభుత్వం పరిపాలనలో ఉండగా

(21 వ పేజీ చూడండి)

గర్భ నిరోధిని

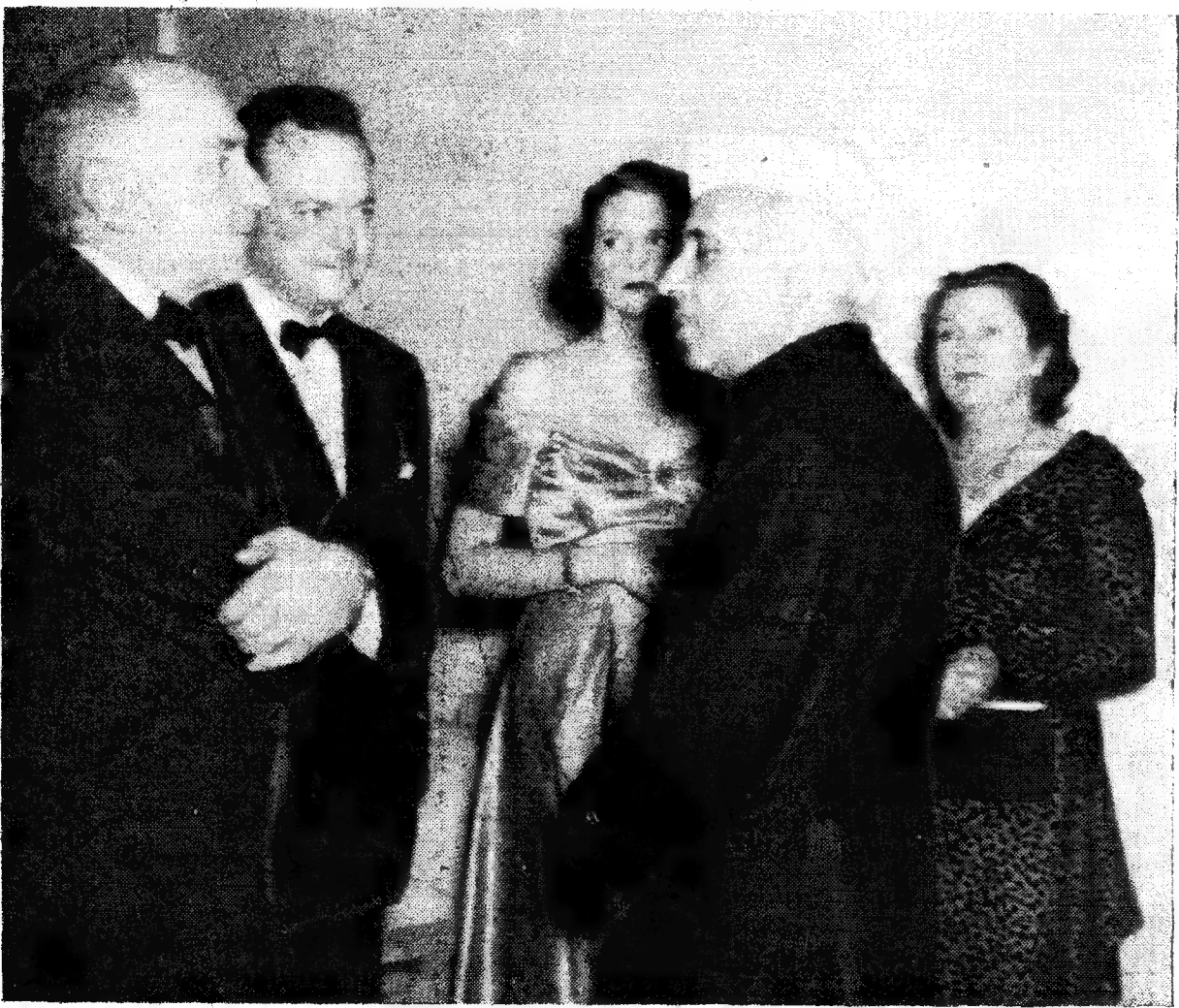
శరీరాశోగ్యమనకు భంగంలేకుండా కొంత కాలమువరకు గర్భం రాకుండా ఆపుటకు ఔషధం రు. 10 లు. చాలాకాలంవరకు రాకుండా చేయుటకు రు 25 లు. వి. పి. చార్జీ రు 1-0-0

పుంస్త్రవర్ణన తెలులం

నరములు బలహీనత చెంది సంతోష సౌఖ్యములకు దూరమై దుఃఖించవారల పాలిట నర ప్రసాదిని మా నపుంసక తెలులం. 1 సీసా రు. 10 లు. వి. పి. చార్జీ రు 1-0-0

మరియు నేపాళదేశపు కన్యూరి, అంబర్ హేమం కలసి ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడి జగత్ప్రఖ్యాతి పొందిన తెలులము గలదు. సీసా 1 కి రు 25 లు. వి. పి. చార్జీ రు 1. ఆగర్ నిచ్చువారు ముందుగా డైక్ పంపుచూ జవాబుకు కవరు పంపేడి.

డాక్టర్ రత్నం నన్ను
మంకపేట విర్రడింగ్, హైదరాబాద్, తక్కువ



అమెరికా స్టేటు అసిస్టెంట్ సెక్రటరీ, ఇండియాలోని అమెరికా రాయబారి కార్యాలయానికి వచ్చినప్పుడు ఆయనగౌరవార్థం చేయబడిన విందుకు సైన్హా హాజరయ్యారు.

కులాసాకబుద్ధులు :

★ అలునైనారు ఆంధ్రులు ★

[శ్రీ జి. యన్. సూరి]

ఏకాటికైనా జనవరి 26 : తేదీనాటికి ఆంధ్రరాష్ట్రం సంపాదించి తీరవలెనని ఆంధ్రుల ఓంచేసినందుకు తగిన శాస్త్రీ జరిగింది. అరవలకు అలునైనారు ఆంధ్రులు. అన్నివిధాలా అవమానకరమైన వరతులను ఒప్పుకొని తీరవలెనన్నారు. అన్యాయమైన పంపణి ఆపాదించక తప్పదన్నారు. దయాధర్మభిక్షకు దాసోహం అనవలసినదన్నారు. అదేమి అన్యాయమైనా అని మొత్తంకంటే తలపట్టు పట్టుకుని అభ్యుదయించున్నారు.

హక్కుల ప్రకారం భాగం పంచిపెట్టమని అడిగారు ఆంధ్రులు; భరణం ఇస్తాం పట్టుకొనివ్వండి అన్నారు అరవల. తమిళజిల్లా అభివృద్ధికి వినియోగించిన ఉమ్మడి సొమ్ముకు తేటలుకట్టవలెనన్నారు ఆంధ్రులు; పులుసులో పడిపోయిన సొత్తుకు పురస్కార చా రణ కూడ ద్వారా అరవల. మద్రాసులో ప్రభుత్వభన సాలకు ప్రస్తుత కట్టుబడి ధరల ప్రకారం కిమ్మకు కట్టవలెనన్నారు ఆంధ్రులు; ఆర్కటునవాబులనాటి ధరకు తిరుగులు తీసివేసి ఖరీదులు కట్టదామన్నారు అరవల. ఉన్న తెలుగుఉత్పాదకలతో తంటాలు పడతామన్నారు ఆంధ్రులు; తమకు అదనంగా ఉండే తమిళ ఉత్పాదకలను అరణంగా తీసుకొని వెళ్ళక తప్పదన్నారు అరవల. పవతి కుదిరేరకూ మాదస్త్రాలను మద్రాసులోనే ఉంచుతామన్నారు. ఆంధ్రులు; తట్టాబట్టా తంబిద తెట్టుకొని తక్షణం తరలి పొమ్మన్నాను నిమిషం దింబి.

తప్ప తమిళులకి కాదు; అచ్చగా ఆంధ్రులకే. రాష్ట్రంలోనూ ఇంతకాలం ఓకక పట్టి క్క సారిగా కక్కురిపడితే పర్యవసానం గొకవిధంగా పరిణమించదు. పాత ఇండియా భుత్వపట్టపు ప్రకారం రాష్ట్రం రాకపోతే నూతన రాజ్యాంగకావలసిన ప్రకారం రాష్ట్రం ఏర్పడదని ఏనాడు మనం అనుమానించామా ఆ నాడే మనవతనం ఆరంభమయింది. ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఆంధ్రులు అంతగా ఎందుకు గోల్పోయినారో మనలాంటి సామాన్యులకు బోధపడదు.

అనేకమార్లు కాంగ్రెస్ ప్రాకమాండులూ లోక మాండు ఆమోదించిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన అంతలా బుద్ధిదాఖలు ఆ పు తుం ద ని ఎందుకు భయపడాలో ఊహించలేము. న్యాయ బద్ధమైన మన వాంఛను ఎల్లకాలం ఎవరూ అరికట్టలేరనే దృఢ నిశ్చయం ఎందుకు దిగజారి పోయిందో ఎరుగలేము.

మహారాష్ట్రలను గమనించండి. వారిది మన కంటే ఎక్కువ జనాభాకాదు. సిరిసంపదలు మన కంటే హెచ్చుగా లేవు. మనకంటే కొమ్ములు చిరిగిన నాయకులు వారి కేవలమే. మనకుమించిన ఉత్సాహం వారికి ఎంతమాత్రం లేదు. మనం తమిళుల ధాటికి తట్టుకోవలసిన వారు ఇంత కంటే అసాధ్యులైన సుజరాతల దెబ్బకు తట్టుకోవాలి. మద్రాసును గురించి మనం బాధ పడుతుంటే బ్రహ్మాండమైన బొంబాయి కోసం వాళ్ళు సతమతమవుతున్నారు. అన్ని విధాలా మనకు మించకుండా ఉన్నప్పటికీ మన మాదిరి తప్పటదుకులు చేయటంలేదు. గుండె జారిపోయి కాళ్ళు చల్లబడతేను. అడ్డమైన వారిని కాళ్ళు పట్టుకుని ప్రాధేయపడటంలేదు. ఇవ్యాకకాకపోతే రేవైనా రాష్ట్రం రాకుండా ఎక్కడకు పోతుందనితయించు చూస్తున్నారు.

ఇక కన్నడిగలను గమనించండి. మహారాష్ట్రలు మనకు అన్నయ్యలైతే కన్నడులు మనకు తమ్ముళ్ళు. ఏవిధంగాచాలినా మనకంటే భీమాగా ఉండలేగిన పరిస్థితులు వారికి ఎక్కడా లేవు. మనరాష్ట్రాన్ని ఒకటి రెండురాష్ట్రాల నుండి విడతీయవలసి ఉంటే వారి రాష్ట్రాన్ని అరవణకా రాష్ట్రాలనుండి తెగగొట్టవలసి ఉన్నది. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగానీ ప్రధాన కార్యదర్శిగానీ వారి మనుషులు గారు. అయి

నప్పటికీ పెద్దన్నయ్యల గుంపించిపోయేట్లు మగ సిరి చూపించారు మన తమ్ముళ్ళు. వారి విషయం వాయిదావేయటానికి కొరతగా ఏమీలేదు పొమ్మన్నారు. కాంగ్రెస్ ప్రాకమాండులూ వారి ప్రారంభం పెడచెవిని పెడితే కుక్కిన కేలంతే పోలబడతేను. కాసనసభ్యులమొదలు మహామంత్రులవరకూ రాజీనామాలు అంద చేశారు. తొక్కినకొట్టి పైకి లేచి విజృంభిస్తున్నారు కన్నడులు.

కందకులేని దురద చేమకు వచ్చినట్లుగా ఉన్నది మన పరిస్థితి. మహారాష్ట్రలకూ కన్నడులకూ మనం ఎంతమాత్రం తీసిపోవలసిన వాళ్ళం కాదు. కాని ఈనాడు మనం మామూలు మామూలైనాగానీ పాలబడుతున్నాం. అవమానాలకు తలబడుతున్నాం. అన్యాయాలకు ఆమోదిస్తున్నాం. మన శక్తిసామర్థ్యాలలో మనకేనమ్మక పోయింది. ప్రాకమాండులూ సుముఖులుగా ఉన్నప్పటికీ రాష్ట్రం ఏర్పడేవిధంగా సంపాదించక పోతే ఉత్తరగోత్ర అసలేసాధించలేమనేభీరుపు లై నాం. కక్కురికోసం పట్టులకాలువేస్తున్నాం. బ్రిటిషుపరిపాలనకు పునాది అయినభోరు పెంట్ బార్లీ భనవలలో తెలుగు ప్రభావాలచేత ఇన్నాళ్ళూ రాజ్యం ఏలించిన ఆంధ్రులు పైదా పేట సత్రాలలో దస్త్రాలు పెట్టుకుని తలదాచుకోవాలికి ఒప్పుకుంటున్నాం. దేశం మొత్తం మీద అందమైన హైకోర్టు భవనంలో గడ్డమీద కూర్చుని ఇది స్వస్థిధర్మమన తెలుగుప్రధాన న్యాయమూర్తిని, దాని అవరణలో ఉన్న అల్ప కారణాలతోగూడా కూర్చోపెట్టుకొని పంపిస్తున్నాం. మనసాధులతో, మనశక్తితో సుందర నగరంగా తయారచేసిన చన్నపట్నాన్ని ప్రతి ఫలకూన్యంగా వదిలివేసి ఏడుకొండలతో కావన సీమలతో ప్రయాణం కడుతున్నాం.

ఈ విషయస్థితికి బాధ్యత యావత్తూ ఈ ప్రకారం విభజనకు ఒప్పుకున్న మన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులపై ఉండకతప్పదు. సకమం గాను, న్యాయబద్ధంగాను, మన హక్కులకు భంగం కలుగకుండాను రాష్ట్రవిభజనను చేయకలిగితే చేయాలి. అది చేతకాకపోతే ఒక్క దణ్ణంపెట్టి ఊరకోవాలి. అంతేనేగాని మన గౌరవాన్ని పంటపాలు చేసి, మన హక్కులను బంగళామాతలతో కలిపి, మనవసతులూ కూము నదికి ఆర్పించి కల్యాణశివమైన రాష్ట్రాన్ని మనకు సంప్రాప్తం చేయగల అధికారం ఈ ప్రముఖులకు ఎంతమాత్రం లేదు. ఆంధ్రుల అభిప్రాయం అనేకమహాసభలవ్వారా ఇరికల వ్యక్తం చేశారు. వాటికి భంగకరంగా ప్రవర్తించటానికి మద్రాసుప్రభుత్వంవారు నియమించిన సంఘసభ్యులకు ఎంతమాత్రం హక్కు లేదు. ముందుకాలపు ఆంధ్రులు కుమిలిపోయే వరకు లకు రాష్ట్రాన్ని సరిచేయటానికి వీరికి తాఖత్ ఎక్కడా లేదు. మాచారా మేము ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని సంపాదించామని మనదగ్గర ప్రగల్భాలు కొట్టటానికిగాని, రాజ్యోదయ రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని తమ భుజస్థంధాలమీద నిర్వహించటానికి ఉపలాభపడడానికిగాని ఈ ప్రతినిధులు మనలకు కలవరంపడుతోట్లు చేయరాదు.

అది అట్లాఉండగా రాజధానికోసం ఇరుగు తున్న హంగామా సిద్ధచేయగా తయారయింది. ఇది రాష్ట్రానికి యావత్తూ సంబంధించిన విషయమని ఒక్కరూ మనసులో పెట్టుకొనటం లేదు. చీమలమట్టిలో కావలెనని ఒకరూ, కాకుల పాకలో కావలెనని మరొకరూ ఆందోళన చేస్తున్నారు. రాజధానిని నిభాయించగల అవకాశ మున్నదో లేదో చూడరు. రాజధాని రాష్ట్రానికి ఇంత పెడగాఉంటే ఎట్లాగానీ ఆలోచించరు. చిన్న నాపాట్లకు శ్రీరామరక్ష అని అంటే మిగతావారందరూ ఏమనుకుంటారో అని పరికించరు. ప్రస్తుతం తెలుగుదేశాన్ని ఎదుర్కొంటున్న ప్రమాదాలను అతికమించడానికి, రాష్ట్రం నెలవైపులా స్థిమితం ఏర్పరచి అందు

బాటులో ఉండి పరిపాలనజరపటానికి ముఖ్య పట్టణం ఏ ప్రాంతములో ఉండవలెనో అను విషయాన్ని బాగా గమనించరు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాన్ని ఆలోచనలేకుండా ఊరికి ఉత్తరాన తీసికొనివెళ్ళి ఉంచినందున సంభవించిన ఫలితాలనైనా పరిశీలించరు. ఈ మాత్రం విశాల దృష్టి ప్రజలకుగానీ, నాయకులకుగానీ, శక్త పోతే మరేము కాగలదు. ఆంధ్రులు అందరికీ అలునైనారు.

నేటి ప్రపంచం

(20-వ వేదీ తరువాయి)

భారతరాయబారి గా పని చేసిన న. కె. యం. పటికర్ గారే తిరిగి పెకింగ్ లో రాయబారిగా నియమించబడవచ్చును.

ఈ సందర్భంలో టిబెట్ గురించి కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వం ఆక్రమణదౌర్జన్యం పెట్టుకోరాదని భారత ప్రభుత్వం మరతు విధించాలని అమెరికా సూచించినట్లు తెలుస్తుంది. కాని అటువంటి మరతులేమీ భారత ప్రభుత్వం విధించలేదు. కనీసం గుర్తించడంకో మరొకంకో బాధ్యం చెయ్యడం అనవరమని అమెరికా భావించి ఉండవచ్చును. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం గుర్తించడానికి తీర్మానించుకున్నప్పటికీ కొలంబో సమావేశముయంతో కాని ప్రకటించకపోవచ్చును.

విక్టర్యాజ్యసమితియొక్క భద్రతామండలికి ఎన్నికైన భారతదేశం యూగోస్లావియా ప్రతి నిధులకు 1950 జనవరి 1 వ తేదీనుంచి కాని సభ్యత్వం లభించదు. భద్రతామండలి జనవరి పదవ తేదీని సమావేశం కావచ్చును. ఈ పర్యాయం మండలికి అగ్రతీతపాఠించవలసినది చీనా ప్రతినిధి. అందువల్ల జనవరిసమావేశం పూర్తిఅయేవరకైనా భద్రతామండలిలోనూ, విక్టర్యాజ్యసమితిలోనూ చీనాదేశ ప్రతినిధిగా కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధి ఉంచాలని అమెరికా ప్రయత్నం. అందువల్లనే చీనా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం కొమింటాంగ్ ప్రతినిధిని తొలగించి నేను ప్రతినిధిని ఈ అంతర్జాతీయ సంస్థలో చేర్చుకోవలసిందని కోరుతూ విక్టర్యాజ్యసమితి సభాసకార్యదర్శి ట్రెగ్విల్లికి లేఖ పంపిస్తుంటే, ఆ లేఖ తొక్కిపెట్టుబడింది. కాని జనవరి భద్రతామండలిసమావేశంలో కొమింటాంగ్ ప్రతినిధిసభ్యత్వానికి రహస్య ఆక్షేపణ తెలపవచ్చును. దానితో భద్రతామండలిలో ప్రతిష్టంభన రావచ్చును. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం చీనాలోని ఒకటిన్నర మిలియన్ దాలర ఆస్తి పొమ్మల్ని హాంకాంగ్ నగరాన్ని రక్షించుకోవటంకోసం కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వాన్ని గుర్తించబోతున్నా మని పదిసార్లు అనాధికార ప్రకటనలు వ్యాపింపచెయ్యడం, బ్రిటిష్ మంత్రివర్గం ఇవివరకే నిశ్చయం చేసుకున్నదని ప్రచారం చెయ్యడం తప్ప ఎవ్వరూ గుర్తించబోతున్నదో తెలపడం లేదు. భద్రతామండలిలో రాధాంతం జగదాకా అధికారరీత్యా గుర్తించకుండా బాధ్యంచేసే ధోరణి కనిపిస్తుంది.

ఈలోగా భారత ప్రభుత్వం ధూటా కానేపాల్ దేశాలగురించి జాగ్రత్తపడుతోంది. సిక్కిం సంస్థానాన్ని కమిషనర్ ద్వారా పరిపాలింపజేస్తోంది. పై రెండు ప్రభుత్వాలతోనూ ప్రైవేటిజేషన్ ఒకటూ చేసుకోవడానికి సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి.

కాశ్మీర్ విషయంలో ఆంగ్లో-అమెరికా దేశాల ధోరణిమాదిగా పాకిస్తాన్ దురాక్రమణను తుడిచి, కాశ్మీర్ సంపాదన భారత అధినివేశంలో చేరిన విషయాన్ని గుర్తించరని పిలిచింది. ఇంక కాశ్మీర్ సమస్య కొత్తభద్రతా మండలి తిరిగి చర్చించవలసి రావచ్చును.

చీనా అధ్యక్షుడు :

చీనా కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వ అధ్యక్షుడు మహ్ సిలుంగ్ స్టాల్ టెన్ జన్మదినోత్సవసమయానికి మాస్కో వెళ్లాడు. చీనా రహస్య ప్రభుత్వాల మధ్య మైత్రి, సహకారాల నిమిత్తం ఒక ఒడంబడిక చేపకోవడానికి యత్నాలు జరుగుతున్నాయని అమెరికా పత్రికలు వ్రాస్తున్నాయి. అసియాలో మిగిలిన దేశాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీల కార్యక్రమాలు ఇకనుంచి పెకింగ్ నగరంనుంచి నిర్వహించబడవచ్చునని కొందరు ఊహిస్తున్నారు.

ఇండో చీనాకి అసంపూర్తి స్వాతంత్ర్యం :

చీనాకమ్యూనిస్టులు సరహద్దులకి దగ్గరపడగానే ఇండో చీనాలోని ఫ్రెంచి అధికారానికి తొందరపాటు ఎక్కువయింది. చీనా కొమింటాంగ్ వైద్యులు కొన్ని ఇండో చీనా ప్రదేశాలను అలా ప్రదేశాల్లోనే ఇండో చీనాలో ప్రవేశించిపాదా అనైకుల్ని పట్టుకోగలవని కమ్యూనిస్టులు బెదిరించారు. కాని ప్రవేశించిన సైనికుల్ని నిరాయుధుల్ని చేసి నిర్బంధంలో ఉంచుతున్నట్లు ఫ్రెంచి అధికారులు పదే పదే ప్రకటిస్తున్నారు. అయితే చీనా కమ్యూనిస్టులు ఈ ప్రకటనల్ని విశ్వసించడం లేదు. ఒక కొమింటాంగ్ సైనికాధికారి తమ వైద్యుల్ని కూడదీసి ఫ్రెంచి అధికారులు బలపరుస్తున్నారని ప్రకటించాడు. బావోదాయ ప్రభుత్వం ఈరీతిగా చేస్తున్న దని పెకింగ్ రేడియో ఆలోపించింది.

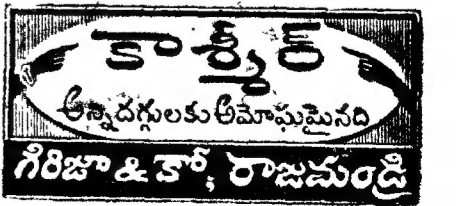
ఇండో చీనాలో ప్రజలు, జాతీయవాదులు కమ్యూనిస్టులతో చేరకుండా చెయ్యడానికి గాను బావోదాయ ప్రభుత్వానికి ఫ్రెంచి వారు "స్వాతంత్ర్యం" ఇచ్చేసినట్లు ప్రకటించారు. కాని ఈ "స్వాతంత్ర్యం" ఎంత చక్కనిదో తెలిసిన ప్రజలకి అసంతృప్తి నివార్యం కాదు. దాని హామీలకు అధికారాని కి లో బడిన ప్రాంతంలో ప్రజలు మోసపోరు.

ఫ్రెంచివారు ఇండో చీనావారి కిచ్చిన స్వాతంత్ర్యం అంతా బూటకం. సానికస్వపరిపాలన దేశీయుల కిస్తారు. దేశీయపరిపాలన తమ "ఎలహ్ వైస్" సహజదానికి బావోదాయ ప్రభుత్వాని కిస్తారు. విదేశాంగవ్యవహారాలు, విదేశాలలో వాణిజ్యం ఫ్రెంచి అధికారుల నిర్వహణలోనే ఉంటాయి. ప్రాంతీయతాంతి రక్షణ బాధ్యతని ఇండో చీనా పోలీసులకి, బావోదాయ ప్రభుత్వానికి ఒప్పగిస్తారు కాని ఫ్రెంచి అధికారుల సలహాల కి లో బడి ఉండాలి. ఇండో చీనాలో ఉండే ఫ్రెంచి వారిని విచారించడానికి ఫ్రెంచివారి కోర్టులుంటాయి. ఫ్రెంచివారిని అన్యాయం చేయడానికి అధికారం ఇండో చీనా పోలీసుల కుండంది. ఫ్రెంచి పోలీసులకి ఉంటుంది. ఈ మాదిరి అవమానకరమైన నియమాల కం గీ క రించి బావోదాయ పట్ల ప్రజలకి విశ్వాసం కలగడం అసంభవం. [నూర్యనారాయణ]

మన రాష్ట్రం: మన దేశం

(5-వ వేదీ తరువాయి) వివాద, కాన్ఫ్లిక్టులో ముగ్ధులై దాని రాజకీయ రాజ్యాలు ప్రతిపాదించగలరు. పదకొండు తెలుగుజిల్లాలకి చెందిన కాసనసభ్యుల్ని, కాన్ఫ్లిక్టులో ఎన్నికైన సభ్యుల్ని నామినేట్ చేయబడిన సభ్యుల్ని (తెలుగు జిల్లాలకి చెందిన వారిని) చేర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాసనసభని కట్టామాతుంది. చెన్నపట్నంనుంచి ఎన్నికైన ప్రకాశం గారు, గుంటూరు నరసింహారావు మొదలైన ఎనమండు గురు ఎసెంబ్లీ సభ్యులకి, కాన్ఫ్లిక్టులో మద్రాసు సభ్యులైన దా|| యం. రామారావు, కె. వంకట స్వామినాయుడుగార్లకి షూల్ రాష్ట్ర కాసన సభలో చేరినారున్నారో, తెలపవలసిందని విభజనసంఘం లేఖలు పంపింది. వారి ఇవాను సారం ఆయా రాష్ట్ర కాసనసభల్లో వారిని చేర్చుకుంటారు. ఉభయరాష్ట్రాలకి ఒక్కొక్క కాసన సభ ఉంటాయి గాని ఎసెంబ్లీ కాన్ఫ్లిక్టు రెండు వోల్ ఉండవు.

ఈ నిర్ణయాన్ని టిపి చేర్చి గవర్నర్ జనరల్ ఆర్డరుమార్గంలో వ్రాయడానికి మద్రాసు ప్రభుత్వ న్యాయశాఖా కార్యదర్శి కృషి చేస్తున్నారు. మొత్తానికి ఒక రన్నట్లు వేరే అవాంతరా లేమి రాకుంటే జనవరి మాసో వారంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రం అవతరించవచ్చును. [నీతారాం]



రుద్రమ దేవి

(6-వ పేజీ తరువాయి)

బొల్లనికొరకు వచ్చిన భటు లాతని గతముగా తోలుకొనుచు చెరసాల యొద్దనుండి బయలుదేరిరి. చెరసాల దూరమైనది. ఆశ్విమధును దూరమయ్యెను. అంతట వా రాతని సభామండపమునకు గొంపోవుటకు మారుగా క్రంతమార్గమునకు బట్టించిరి. బొల్లనికి బ్రాణములు ప్రాణములలో లేవు. భార్యయు పిల్లయు దలపునకు వచ్చిరి. ఒక్క తోలుములో అతని నంటి వచ్చుచున్న భటుల కతినవైఖరి మారి పోయినది. మరుక్షణములో వా రాతని బంధనములు ఛేదించివేసి కుభ్ర మగు మడుగు వస్త్రములు కట్టి నిచ్చిరి. అతని మొదటి భయ మాశ్చర్యముగను అనందముగను మారి పోయెను. కలలో నడచుచున్నట్లే వారు చెప్పినట్లే చేసెను. వా రాతని కక్కడ నంతకుమున్ను సిద్ధముగా నున్న యశ్వమును ఆయుధములు నిచ్చి హనుమకొండ మార్గమున చెరువుపడమరనుండి యాజ్ఞ లందు కొమ్మని యా భటులకూడ తమ వేషములు మార్చుకొని తమ వస్త్రములును బొల్లని వస్త్రములును సమీపమున గల చాచిలో పారవేసి వేరేరు మార్గముల వెడలిపోయిరి.

ఆశ్వ మధిష్ఠింపగనే అతని కొక ధైర్యము వచ్చెను. చేత నున్న ఖడ్గము ప్రక్కనున్న శూలము నాతనికి మరింత ధైర్యము చేకూర్చెను. మహోత్సవమునకు రాకపోకలు సలుపుచున్న మహాజనములో నాతడు కలసిపోయెను. త న్నేవరు చూతురు? అయినను అతని నెరిగిన వా రెందరో కలరు. మధ్యమధ్య భయ మాచే శించుచుండెను. కారాగారభాధ అప్పుడే వదలిన యతనికి మరల నచ్చటికి పోవు టన్న ప్రాణము వదలుటకంటె భయంకరముగా తోచెను. భార్యను కూతును చూడ వలయు నని యతని కెంతేని కోరిక పుట్టెను. కేవలము ఆత్మరక్షణకై సమస్తమైన కోరికలు వదలివేసి గోపురద్వారము సమీపించెను. అక్కడ నతడు మిక్కిలి భయ పడెను. కాని మహోత్సవములో నాడు సామాన్యనిర్బంధములు లేవు; గోపురము దాటి హనుమకొండమార్గముపట్టిపోయి అచ్చట గల చెరువుపడమటితీరముచేరికొనెను.

అచ్చట నతనికి ముం దెవ్వరును కనపించలేదు. అత డేమి చేయుటకును దోపక యిటు నటు చూచుచుండెను. ఆ మార్గమున దూరమునుండి రాజభటులు వచ్చుచున్నట్లు కనపించిరి. అతని మనస్సులోని భయముకొలది పెంబనే యాతడు గుర్రము దిగి నీటిని సమీపించి చెరవులో దాహము తీర్చుకొనుచున్న వానివలె నటించుచు నోరకంట నా దారి జను రాజభటులవంక చూచుచుండెను. ఆ రాజభటులు తమ దారిన దాము ఉత్సాహముతో పోవుచు నాతని ననుమానింపనైన లేదు.

వారు దూరము దాటిపోయినంతనే ఆతడును నీటికడనుండి లేచి తక్కియైన చేతు లును ముఖమును ఉత్తరీయమున అడ్డుకొనుచు ఏమి చేయుటా యని యాలోచించు చుండెను. నీటిలోనుండి ఎవరో ఎవరనో స్థిలుచుచున్నట్లు ధ్వని వివవచ్చెను.

బొల్లడు భయభ్రాంతుడై ఉలిక్కిపడి యా శబ్దము వచ్చినవైపు చూచెను. ఆతడు తనకు కర్తవ్య మాదేశించు సాంకేతికుని కెదురు చూచుచుండియు నా శబ్దము విని ఉలిక్కిపడుటలో నాశ్చర్య మే మున్నది!

అనైపున నొక కమలమండము కలదు. అందులోనుండి యొక కమలమే తన కైపుకు జరిగి జరిగి వచ్చుచుండుట బొల్లడు నిర్లక్ష్యించి విభ్రాంతి పొందెను. కమల మట్లు నడచినచు లేచి? అంతలో నా కమలమే పరికినట్లు శబ్దము వివ వడెను. ఆ శబ్దము గాలి నిట్టూర్చినట్లే వివవచ్చెను.

“హల్లా!”

బొల్లని కఠిన మాపాదము ప్రకము జలదరించెను. రోమము లన్నియు నిట్టనిశితమి పోయెను. కన్నులు నిలవుగ్రుడ్డుపడిపోయెను.

ఇంతలో కమలములోనుండి చిన్న నవ్వు వివవడెను. ఆ నవ్వు కూడ రెండు గాలులు ఒకదానితో ఒకటి తాకి కబ్బించినట్లే యుండెను. ఆ నవ్వున దా కమలమే. నవ్వుచున్న వాని హృదయభాగము పై కెగిరిపడుచున్నట్లే ఆ తామరపువ్వు కూడ నీటిపై లేచి పడుచుండెను.

దానితో బొల్లని నుండె లదరిపోయెను. పారిపోవలె ననిపించెనుగాని కాళ్లు శేలపై పాదుకొనిపోయినట్లు ప్రదీపించినవి.

ఆ సరోవరములోనుండి తరుచుగా నట్లే చిత్రచిత్రశబ్దములు వచ్చుచుండు నని జనశ్రుతి కలదు. ఒకానొకప్పుడు గీతవాదిత్రనిస్సవము వినిపించునట! ఒక్కొక్కతరి నతాకిక మగు యుద్ధభాష వినిపించును. ఆ సరోవరము నెవరో గంధర్వ లాక్రయించియున్నారు. వా రెండు రాత్రుల కేయు చర్య లొక కొన్ని దారుణములను మరికొన్నియెడల ఒహుకారజ్యోతేతము లయిన వనియు ఎన్నియో సంఘటనలు జనులు కథలుగా చెప్పుకొనుచుండువారు. రాత్రులందు ఒంటరిగా సామాన్యజన పెవ్వరు నా సరోవరముచెంతకు బోవ సాహసించెడువారు కారు.

బొల్లనికి పారిపోవలె నను తీవ్రవాంఛ కలిగెను. పదములు ఇచ్చానుసారముగా కదలుటలేదు. ఐనను తా నిప్పు డెక్కడికి పోగలడు? భటులు గుర్తించినచో తన కిమారు మరణదండన చేయుదురు. అందును మేచయనాయకుని భటు లెక్కడ లే రనుకొన కలుగ్నది!

అంతలో నా పద్మము బొల్లని సమీపించి నిశ్శబ్దముగా నాగిపోయెను. బొల్లడు దెదరుచు నందు చూడగా దాని మధ్యమున నొక పత్రమును అనేక సువర్ణ ములను ఉండెను.

ఆ సువర్ణము లాతని నెంతయేని నాకర్షించెను. కాని వానిని చేతులతో స్పృశించుటకు గూడ వాడు గడగడలాడుచుండెను. ఇంతలో దూరమునుండి స్వరము వినిపించెను. అది కొంచెము సంగీతమువలె కూడ నుండెను.

“భయపడకు! అవి తీసికొని గొంటూరు వెళ్ళుము. నీకు మారత్తు కలదు. ఇక రెండుగడియలలో ఓరుగల్లుపరిసరము దాటిపోవనిచో నీప్రాణములుపై నాశయిండును!”

ఆ మాటలతో నాతనికి ధైర్యము కలిగెను. ఆ లేఖను సువర్ణములును అతడు పదిఅపరచుకొనెను. ముచ్చెమటలు కారుచున్న కఠినముతో నాత డశ్వ మధిరో పించి కీఘగతి బయలుదేరెను.

దూరమున గోపురద్వారమునుండి పలువు రాశ్వకులు ఆగుచు నాగుచు మరల మరల కీఘగతి వచ్చుచున్నట్లు తడుపలక్షించెను. అది తన్ను వెంటాడు భటులని యాతనికి వెరపు కలిగెను.

ఉత్సవసమయ మైనందున అనాడు సర్వతరభాగ్యగజతకటాదుల ప్రచారము విస్తారమై సమస్తముగా నుండెను. ఐనను తన గుర్రపు డెక్కల గుర్తులు అనేక వాయవదచిహ్నములతో కలసిపోయి గుర్తింపరానట్లు చేయుచు నెమ్మదిగా నొక ప్రక్కవారికి పట్టించెను.

సావిత్రిలేఖలు

(19-వ పేజీ తరువాయి)

పొరుగున ఇలాంటివాళ్ళు ఇంకా చాలామంది ఉన్నారని నవ్వు రాకావు!

నేను రానేది బా తిగా నవ్వు అవగాహన చేసుకోడం మానేశావు! నవ్వు కూడా ఉన్నది ఉన్నట్లు రాయమన్నావు కాబట్టి రాస్తున్నాను. నూటికి కొటికి మొగవాళ్ళను బాధించే ఆడవాళ్ళు కూడా ఉండవచ్చు నవ్వు! మొత్తంమీద మాట్లాడాలిగాని, ఏవో ఒకరిద్దరినిబట్టి వాడినే ఎమి లాభం! నీ నింత రాసి నా నీ కి విషయం ఎందుకు బోధపడలేదు? నా కరంకాకుండా ఉంది! నీలాంటి పంజరంలో రామచిలుక లుండి బట్టే మన స్థితి ఇంత అద్భుతంగా ఉంది! మీలాంటివాళ్ళు పంజరం లో ఉంటే నే నుఖంగా ఉంటుందని అనుకుంటారు! అందు కనే మనదేశంలో స్త్రీల స్థితి ఇలాగ ఉంది! పాశ్చాత్యదేశాల్లో స్త్రీలు తమ హక్కులకోసం పోరాడి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకున్నారు! మన దేశంలో ఆస్తిహక్కులు గాని, ఎన్నిక హక్కులు గాని ఏమీ లేవు! ఇప్పుడు పురుషుల కున్న హక్కులన్నీ స్త్రీలకుకూడా ఉండాలని నా అభిప్రాయం. త్వరగానే నేను ఇక్కడ మహిళాసంఘంలో జేరాలని అనుకుంటు లున్నాను! నవ్వు కూడా ఈవిషయాలన్నీ ఇంకా లోతుగా ఆలోచిస్తావని అశిస్తున్నాను!

అయితే ఒక్క మాట! ఇలాంటి స్వాతంత్ర్య లాన్నంతమాత్రాన జీవితంలో ఆనందం ఉండకపోవచ్చుననీ, మన స్వల్ప సంతృప్తి ఉంటేనే తప్ప జీవితంలో సుఖం ఉండదనీ నవ్వు రాకావు! నవ్వున్నది కొంతవరకు నిజమే నని నేనూ ఒప్పుకుంటాను! కాని సహజంగా కొన్ని హక్కులు లేకపోయినతరవాత మన స్వల్ప ఒట్టి సంతృప్తి ఉంటేమాత్రం ఏమి లాభం ఉంది! రా అరంటే సంతృప్తే మనలని ఇంతవరకు తీసుకువచ్చింది! కొన్ని హక్కులు, స్వాతంత్ర్యాలు వచ్చాక సంతృప్తిగా ఉండ మనదం న్యాయంగాని, ఏమీ లేనిదే సంతృప్తి ఎలాగ వస్తుంది! స్త్రీలకు ఆస్తిలోన, ఎన్నికల లోను పూర్తిగా హక్కు లుండాలి!

ఇంకో విషయం! ప్రపంచం పుట్టింది మొదలు పురుషులు ప్రపంచాన్ని పరిపాలించి ఇంత అద్భుతమీతికి తీసుకువచ్చారు! స్త్రీలే ప్రపంచపరిపాలకు లైతే ప్రపంచం కాంతి సంపదలతో కులూనూనూఉంటుందని నాఅభి ప్రాయము! ఎప్పటికైనా స్త్రీలే ప్రపంచం పరిపాలించాలి! అధమపక్షం స్త్రీలకు ప్రపంచ పరిపాలనలో సగానికి సగమైనా అధికారం ఉండాలి! ఎప్పటికైనా ఇలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడితీరుతుందని నా అభిప్రాయము!

నేను రాసిన ఈ మాటలు చదువుకుంటే నీకు నవ్వు వస్తూండేమో నాకు తెలియదు! నీ కోరనే అల్లాంటిది! దేన్నీగురించి నవ్వు తీవ్రంగా ఆలోచించవు! నీ కేమని వ్రాయను!

ఇలాగ రాస్తే అప్పుడే అత్తగారిలాగ పాధి స్తున్నానని అంటావేమో! పోనీరే! ఈ ఉత్త రానికి కూడా వెంటనే సమాధానం వ్రాస్తావు కదూ! పుట్టింటికి వచ్చానన్నమాటేగాని, ఉన్న వాళ్ళు ఆయన అక్కడ ఏం చేస్తున్నారోనని గాభరాగా ఉంటుంది. మళ్ళీ రెండుమాడు రోజుల్లో తిరిగి వెలిపోతున్నాను! నీ ఉత్తరం అక్కడికే రాయి! లలిత బర్లోనించివచ్చి చదువు కోకుండా ఆటలకు వెలిపోయింది. ఎక్కడికి వెళ్లిందో పిలుచుకు వచ్చి! పాతం చెప్పారీ! లలిత కృష్ణుడికి ముద్దులని రాయమంది. మరచి పోకుండా వాడి ఆరోగ్యంసంగతి రాస్తావు కదూ! ఉంటున్నాను మరి!

లేఖలు

ఏలూరు

జాతీయవిద్యాలయము.

అయ్యా! ఏలూరులోని క్రిగాంధీఆంధ్రజాతీయమహా విద్యాలయమునుగూర్చి రాష్ట్రకాంగ్రెసుఅధ్య

క్షులకు పెక్కుపాదు చెప్పికొనియున్నాము. వారు అడిగినట్లు ఆ సంస్థకు సంబంధించిన రిజిస్టరేషన్ ప్రక్రియనుకలు వారి ఆఫీసులో సంవత్సరన్నరక్రిందట ఇచ్చియుంటిని. ఇంతవరకు వారు ఎట్టి చర్య జరుపకుండుట చాల విచారకరము.

1921 సం॥ మల్లో వనూలుచేయబడిన కోటి రూపాయల లిలకోస్వరాజ్యనిధికి యావద్భారత ముల్లో ఏలూరులోని క్రిగాంధీఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయ మొక్కటియే. జ్ఞాపకచిహ్నముగ నిలచియున్నది. ఈ సంస్థ ఆనాడు లక్ష రూపాయల మూలధనముతో నెలకొల్పబడినది. పూజ్యబాపూజీ స్వయముగ పునాదిరాయి వేసి ఈ సంస్థను స్థాపింపజేసిరి. కాంగ్రెసునాయకులు ప్రతి ఆంధ్రదేశసంచారములోను ఈ సంస్థ యందే విశ్రాంతి తీసికొనుచుండెవారు. 1934 సం॥ మల్లో ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా విద్యాలయమును పాడుజేసి మరల పాలకవర్గమునకు వప్పగించినపుడు బాపూజీయే మరల విద్యాలయము పనిచేయునట్లు జేసిరి. ఈ సంస్థ ఆస్తి యిప్పుడు సుమారు నాలుగులక్షల రూపాయల విలువ గలిగియున్నది. సంవత్సరమునకు సుమారు 12,000 రూపాయల ఆదాయము వచ్చుచున్నది.

విద్యాలయరిజిస్టరేషన్ ప్రక్రియమాత్రం ననుసరించి పాలకవర్గమునందు ఇద్దరు సభ్యులను, అధిక సంఘమునందు ఇద్దరు సభ్యులను రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు నియమించు అధికారము కలదు. రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘము నిర్ణయించు విద్యాలయసముమాత్రమే విద్యాలయము లో బోధించవలెను. అనగా రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘము విద్యాలయవిషయమున పరిపూర్ణహక్కు కలిగియున్నది.

కాంగ్రెసు మూజమాన్యమున నడచిన అన్ని స్వతంత్రపోరాటములలోను ఈ సంస్థ కాంగ్రెసునకు కోటవలె ఉపయోగపడినది.

1940 సం॥ ఆగష్టు 4 వ తేదీని దేశభక్తులు కాంగ్రెసునేవకులు, త్యాగులు నయి పెక్కు మార్లు కారాగారాల్లో లనుభవించి తమ సర్వస్వము దేశముకొరకు పోగొట్టుకొనిన విద్యాలయోపాధ్యాయులు వారి దేశభక్తికారణముగ విద్యాలయమునుండి తొలగింపబడిరి. అనాఁడుండి కాంగ్రెసుస్వతీరేకుల చేతులలో విదలయము నడచినది. ప్రస్తుతము మూసివేయబడుచున్నది.

ఇట్టి జాతీయసంస్థలు కాంగ్రెసు క్రొత్త గైకొనకుండుట చాలా కోవనీయము. రాష్ట్రకాంగ్రెసు అధ్యక్షులు యిట్టి పవిత్రమైవట్టియు దేశమున కుపయోగకర మైనట్టియు సంస్థ ప్రకటముగా నుపయోగింప బూనుకొనకుండుటకు కారణ మూహింపలేకున్నాను.

ఇప్పుడైనను కాలహరణ మొనర్చుక ఈ పవిత్రసంస్థ సద్వినియోగమునకుట్లు ప్లిరును చూడగోరుచున్నాను.

గరికపాటి జోగయ్యశర్మ

లేకి గ్రామం - చెరువులు

అయ్యా! తూర్పుగోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా లేకి గ్రామంలో 4, 5 చెరువులు ఉన్నాయి. ప్రతిసంవత్సరము ఒక నెలరోజులపాటు చేపల పొటనిమి త్తమై అన్ని చెరువులు ఒకేసారి ఎండకట్టుట సంభవించుచున్నది. అట్లు చేయుటచే ప్రజలు త్రాగునీటికై చాల తపోతపోషకుచున్నారు. ప్రతిఏటా నెలకైగా అని ప్రజలకు త్రాగుటకు నీరు లేకపోవుచున్నది. ఆ పాట వేయవారు ప్రజల సౌకర్యములు చూచుటలేదు. వాలుగు చెరువు లుండియు ఈ లేకి గ్రామమునకు సంవత్సరము లో సుమారు ఒక నెలరోజులపాటు నీరు కలుగునట్లు ఆశ్చర్యకరవిషయము. కనుక అధికారులు ఆఖరికి 3, 4 సంవత్సరములకు ఒకసారిమాత్రమే చేపల పాట పాడుట గాని లేదా ఒక్కొక్కమారు ఒక్క చెరువు విడిచి గాని పాట పాగించుట ధర్మము.

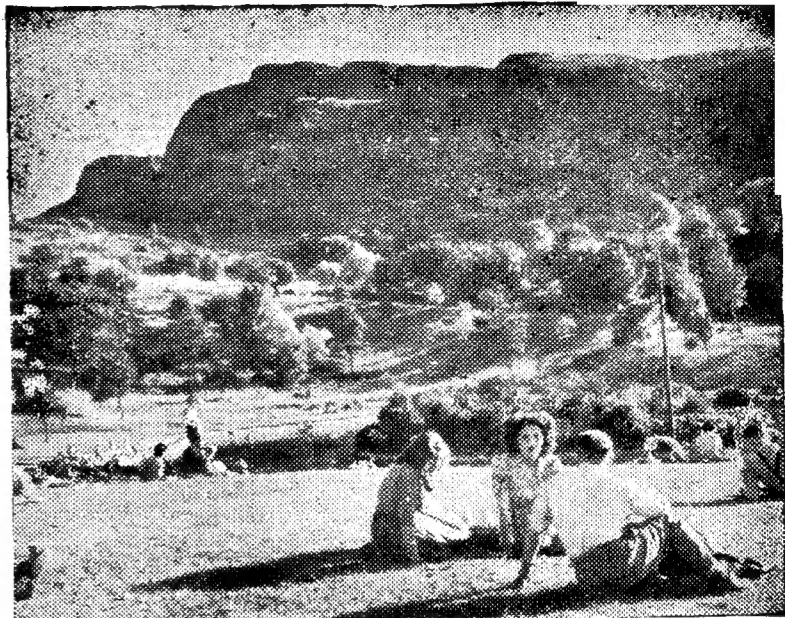
పి. శేషగిరిశర్మ

ఉత్తర ఐర్లండ్ రాజధాని బెల్‌ఫాస్ట్ నగరం



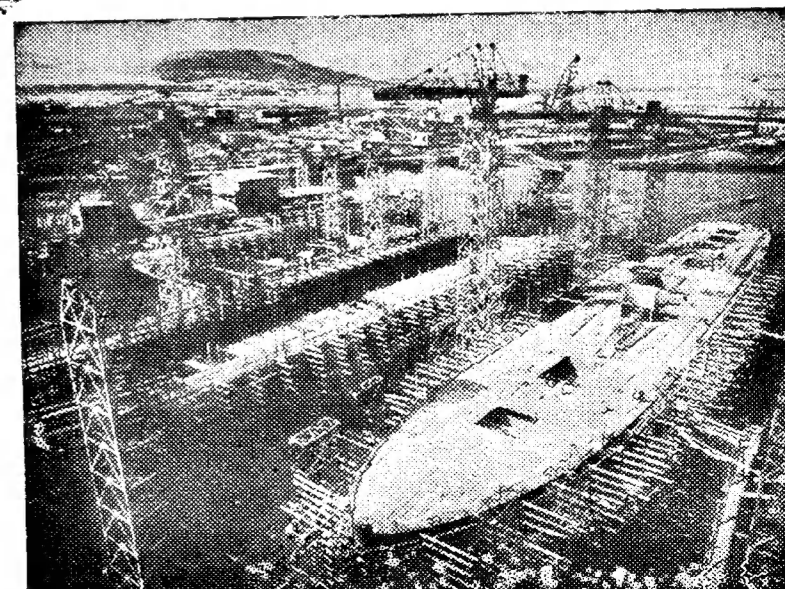
పునరుద్ధరణ

పర్యటనాన పులగాని
హేజల్ ఫుడ్ పార్కు



నాకానిర్మాణ కేంద్రం
లలో తయారవుతున్న
సముద్రవిమానాలు

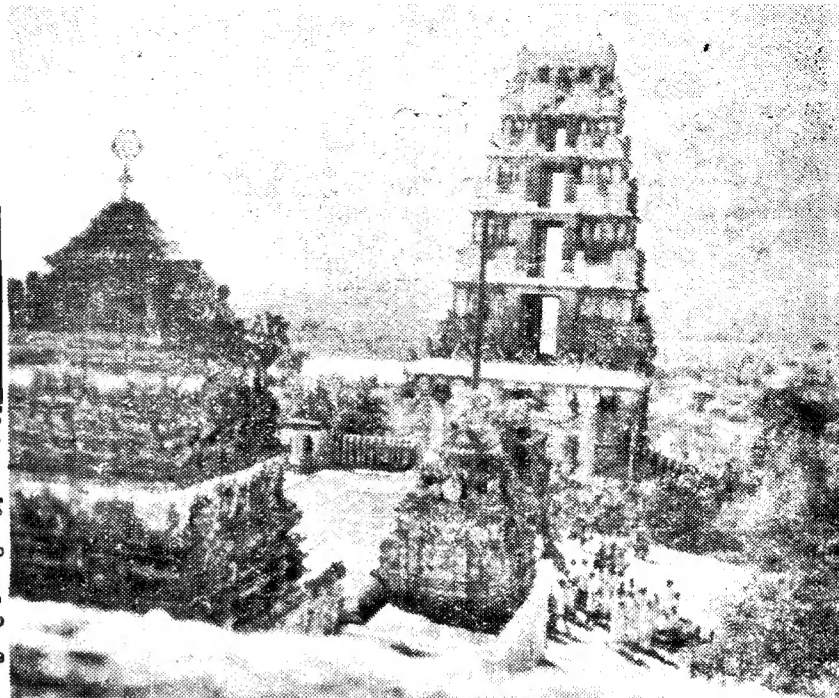
నాకానిర్మాణ కేంద్రం



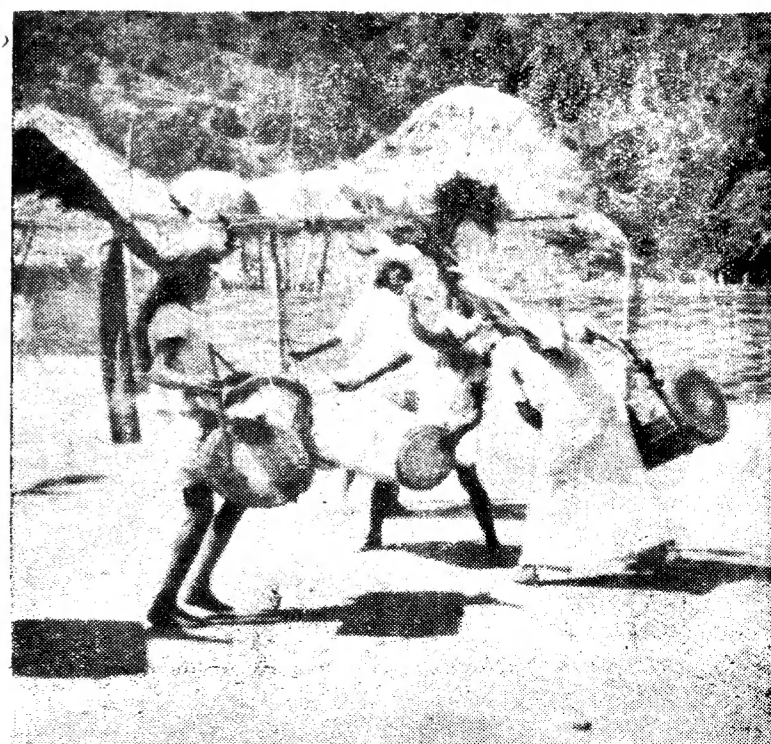
హంద్రాసు
గవర్నరుగారి
పర్యటనము

ఎలూరు తాలూకా
యందలి ద్వారకా తిరు
మల (చిన్న తిరుపతి)
ఆలయదృశ్యము. గ వ
ర్నరుగారు దీనిని 12 వ
తేదీన సందర్శించిరి.

చిన్న తిరుపతి లో
శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి
ని అర్చించుటకు పూర్వ
ము గవర్నరుగారు ఆల
యమునందు ప్రదక్షిణ
ములు జేయుట.



పశ్చిమగోదావరిజిల్లా
కొవ్వూరు తాలూకా
లో పర్యటన సందర్భ
మున గవర్నరు గారి
వినోదార్థం సింగపత్తి
కోయలు నృత్యప్రదర్శ
నములు జరిపిరి.



శుభవార్త

ముఖ్యంగా ముద్రాపకులు గమనించవలసినది
కొత్తవైపులు

మేము పోతపోసి యిస్తాము. గ్రేటువైపులు, ఆంటిక్, ఇంగ్లీషువాడిలలో ఏ పైపులు కావలెనన్నా, ఎన్ని పానులు కావలెనన్నా, చెప్పిన గడువుకు, సరసమైన రేట్లకు, చక్కగా తయారుచేసి యిస్తాము. నేడే వివరాలకు వ్రాయండి.

ఆంధ్రపత్రిక
శ్రీ 'వికృతి' నామ సంవత్సర

పంచాంగం

ఈ సంవత్సరం పంచాంగంలో చాందమాన, దృక్పథాంతాల ప్రకారం వేర్వేరుగా గుణింపబడిన రెండు పద్ధతుల తిథి నక్షత్రాలు వేర్వేరుగా చూపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రిక పంచాంగాలు ఆంధ్రుల ఆదరాభిమానాలను చూరగొన్నవి బ్రహ్మశ్రీ శ్రీవ. త్విడమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే గణించబడిన



★ కొత్త పంచాంగాలు సిద్ధమౌతున్నవి ★

ప్రతి 1 కి. 0-4-0, 100 కి. 16-0-0, 1000 కి. 150-0-0 రైల్వేఖర్చులు ప్రత్యేకం.
1000 కాపీలు ఒకేదఫా కొన్నవారి చిరునామా రెండుపంక్తులలో ముఖపత్రమునందు ముద్రించబడును.

ముచ్చటయిన ముద్రణ

పుస్తకాలు, క్యాలెండర్లు,
కరపత్రాలు, క్యాలెండర్లు

ముద్దగా, ముచ్చటగా, సరసమైన రేట్లకు
అచ్చువేసి యిస్తాము.

లైను, హాఫ్టోన్, కలరు
బొమ్మలు

బొమ్మలు లేనిదే రాణింపులేదు
బొమ్మలు లేనిదే నేడు వ్రాసిలుగాని, పుస్తకాలుగాని, కాలెండర్లుగాని రాణించడంలేదు. మంచి బొమ్మలకు మంచి ఖాతలు ఆధారం. కనుక ఎవరికి ఏ ఖాతలు కావలెనన్నా అన్నిరకాల జ్ఞాకులూ, అన్నిరకాల ముద్రలుకూ అనుకూలంగా ముచ్చటగా తయారుచేసి ఇస్తాము.

వివరాలకు వ్రాయండి:

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక మద్రాసు 1.